

การกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษพิเศษกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง

พิการและสูงอายุ

อัมรัตน์ หอมนาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2560

**The Criterion for Special Parole For Case of Serious Illness,Handicapped and
Elderly prisoner**

Ammarat Homnan



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law , Dhurakij Pundit University

2018



ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษพิเศษกรณีนักโทษเด็ดขาด
ที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ

เสนอโดย นายอัมรัตน์ หอมนาน

สาขาวิชา นิติศาสตร์

หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ปิยะนุช โปตะวณิช

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวานิชย์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ปิยะนุช โปตะวณิช)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก)

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ รับรองแล้ว

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล)

วันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษพิเศษกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ
ชื่อผู้เขียน	อัมรัตน์ หอมนาน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ปิยะนุช โปตะวณิช
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

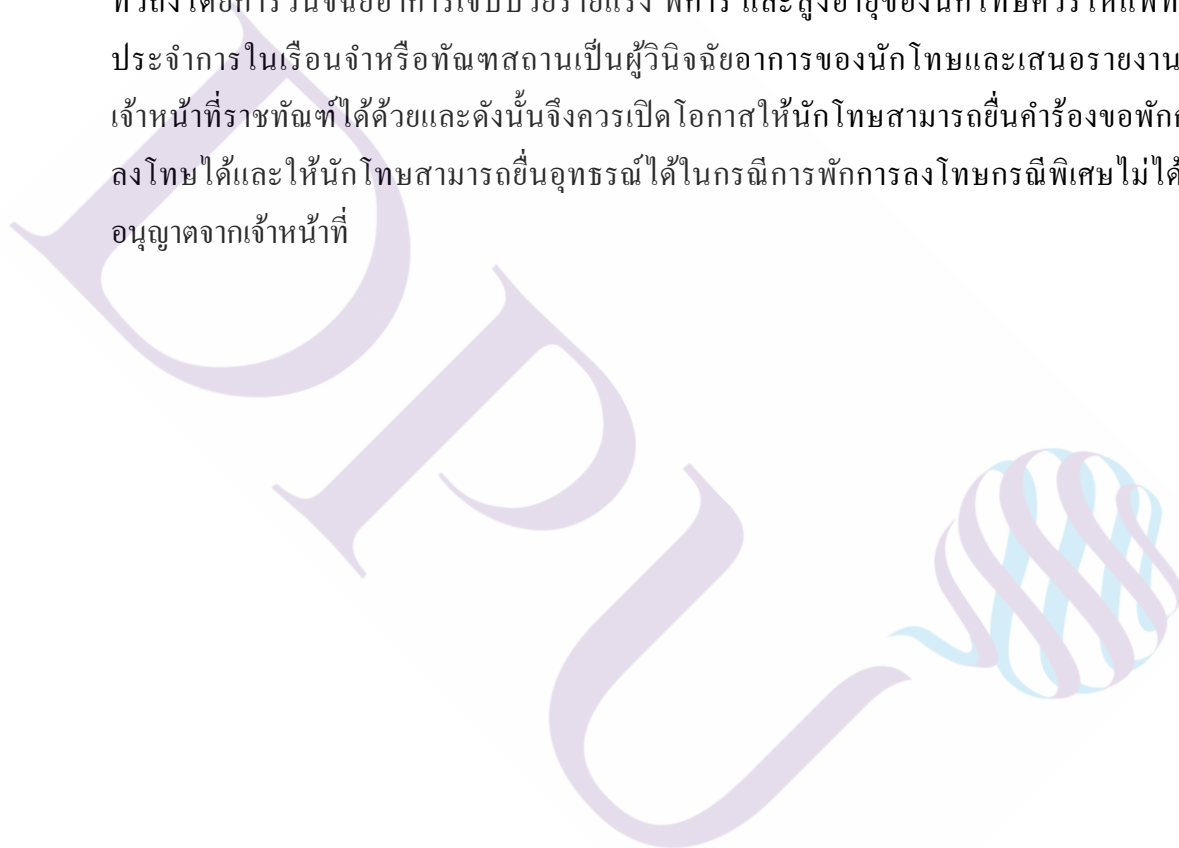
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุในประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแนวคิดและหลักกฎหมายรวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุว่าในปัจจุบันกฎหมายมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเป็นเช่นไรรวมถึงวิเคราะห์กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมแก่การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วย พิการและสูงอายุให้สามารถบังคับใช้กับนักโทษเด็ดขาดกลุ่มนี้ได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุเป็นการดำเนินการโดยกรมราชทัณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษจะดำเนินการเป็นโครงการตามระยะเวลาที่กำหนดโดยกรมราชทัณฑ์พิจารณาเห็นสมควรพักการลงโทษในช่วงเวลาใด และกรมราชทัณฑ์จะกำหนดคุณสมบัติของนักโทษทั้งสามกลุ่ม โดยออกประกาศกรมราชทัณฑ์ จากนั้นคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดจะทำการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วย พิการ สูงอายุในเรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศที่เข้าหลักเกณฑ์เพื่อเสนอรายชื่อดังกล่าวต่อคณะกรรมการกถั่นกรองในการพักการลงโทษ จากนั้นคณะกรรมการกถั่นกรองพักการลงโทษจะพิจารณากถั่นกรองรายชื่อนักโทษเด็ดขาดเสนอต่อคณะกรรมการพักการลงโทษเพื่อให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอนุมัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุของประเทศไทยยังไม่สามารถบังคับใช้กับนักโทษได้ทั่วถึงเนื่องจากหลักเกณฑ์ในการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุของกรมราชทัณฑ์นั้นจะออกเป็นประกาศโดยกำหนดระยะเวลาที่เฉพาะเจาะจงและจำกัดเป็นครั้งคราว การดำเนินการคัดเลือก

นักโทษเด็ดขาดเป็นไปโดยการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายเดียว นักโทษไม่มีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอพักการลงโทษได้เอง

ผู้เขียนได้วิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมาย กระบวนการ และวิธีการต่างๆของต่างประเทศเปรียบเทียบกับของประเทศไทยประกอบแล้ว จึงเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดสูงอายุเพื่อให้การดำเนินการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดและสูงอายุเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสามารถบังคับใช้กับนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงรุนแรง พิกัดและสูงอายุได้อย่างทั่วถึงโดยการวินิจฉัยอาการเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุของนักโทษควรให้แพทย์ที่ประจำการในเรือนจำหรือทัณฑสถานเป็นผู้วินิจฉัยอาการของนักโทษและเสนอรายงานต่อเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ได้ด้วยและดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักโทษสามารถยื่นคำร้องขอพักการลงโทษได้และให้นักโทษสามารถยื่นอุทธรณ์ได้ในกรณีการพักการลงโทษกรณีพิเศษไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่



Thesis Title	The criterion for special Parole in the Case of serious Illness Handicapped and Elderly prisoner
Author	Ammarat Homnan
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Piyanuch Potavanich
Department	Law
Academic Year	2018

ABSTRACT

This thesis aims at studying the criteria for special parole for cases of seriously illness, handicapped, and elderly prisoners in Thailand the purpose is to know the concepts and principles of law, as well as to study and analyze the problems of suspension, punishment, special cases, prisoners who are critically illness, handicapped and elderly, as well as the current laws and regulations as well as analysis of existing laws. It also provides appropriate guidance in order to set appropriate criteria for the suspension of punitive damages. Riot decided to illness The old and the new can be enforced with the prisoners.

The study shows that the special parole for cases of seriously ill, handicapped, and elderly prisoners shall be authorized under the Department of Corrections. The special parole is conducted under a program which has a specific period of time. The Department of Corrections would specify the appropriate qualifications of the three groups of prisoners: the seriously ill, the handicapped, and the elderly. After the Department of Corrections announces the official proclamation thereof, the Prisoner Selection Committee, working under the authorities of each prison, would submit the list of prisoners qualified for the Department of Corrections' criteria to the Committee Scrutinizes the Suspension of Punishment. The Committee Scrutinizes the Suspension of Punishment would consider and scrutinize the lists from prison nationwide before submitting the list to the Penalty Commission. The Penalty Commission would reconsider the lists and submit them to the Minister of Justice in order for the list to be finally approved.

The special parole for cases of seriously ill, handicapped, and elderly prisoners, until present time, could not cover every single prisoner who is seriously ill, handicapped, and elderly due to the unpredictable and time-limited special parole declamation announced by the Department of Corrections. The selection of whom should be the prisoners suited for the criteria

is within the government official solely meaning that the prisoners have not any right to file a petition themselves.

The author has studied though the international laws and judicial processes comparing to those in Thailand. Thereby, the author would provide guidelines to revise the criteria for special parole for cases of seriously ill, handicapped, and elderly prisoners as follows: Firstly, the diagnosis of which case is termed seriously ill, handicapped, and elderly should be done by the prison's medics instead of the prison officers. Secondly, in case the prisoners are not listed to be given special parole, should the prisoners have the right to appeal to higher committee to reconsider his/her qualifications.



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ปิยะนุช โปตะวณิช ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้อง ติดตามความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียด อันเป็นผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาและความเมตตาแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวานิชย์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ข้อคิดและคำแนะนำชี้แนะแหล่งข้อมูลจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำรวมทั้งแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและข้อมูลต่าง ๆ อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งมีพระคุณหาที่สุดมิได้ที่ได้อบรมสั่งสอนให้การศึกษาและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนมีแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์ให้ประสบผลสำเร็จ

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ในการศึกษาทางวิชา กฎหมายหรือใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง ผู้เขียนขออุทิศคุณงามความดีนี้ให้แก่บุคคลผู้มีรายชื่อดังกล่าวข้างต้น หากวิทยานิพนธ์นี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

อัมรัตน์ หอมนาน

ໄຊເສຍໂອກາດກາຣາກາດທຸກໆປີ
ຊື່ກາ ກາຣາປຸງ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อบุคคลได้รับโทษจำคุกจากตามพิพากษาของศาลจนถึงที่สุดบุคคลนั้นจะมีสถานะเป็นนักโทษ ขึ้นตอนหลังจากศาลพิพากษาจนคดีเสร็จเด็ดขาดนักโทษผู้นั้นก็ต้องเข้ามาอยู่ในเรือนจำ ซึ่งมีหน่วยงานคือกรมราชทัณฑ์คอยควบคุมดูแลและบังคับโทษจำคุกนักโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล โดยการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์ในกระบวนการควบคุมนักโทษเด็ดขาดตามคำพิพากษาจะเป็นอำนาจของกรมราชทัณฑ์ แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันนี้ปัญหาที่ถูกพูดถึงเป็นอย่างมากก็คือ เรือนจำของประเทศไทยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะรองรับ นักโทษที่กระทำความผิดในแต่ละปีจะมีผู้ต้องขังถูกส่งเข้าเรือนจำเป็นจำนวนมากตามหลักแก้ไข้แทนโดยมุ่งเน้นที่จะนำคนเหล่านั้นมาใช้ในการควบคุมของรัฐ โดยใช้กรมราชทัณฑ์มากเกินไปซึ่งส่งผลให้นักโทษที่ถูกคุมขังเกินอัตราที่เรือนจำจะรับรองได้โดยนักโทษมีจำนวนสูงขึ้นเพิ่มตลอดในแต่ละปีขณะที่เรือนจำมีพื้นที่เท่าเดิมจนส่งผลต่อการใช้ชีวิตของนักโทษทำให้ต้องกลับมาทบทวนถึงการลงโทษอาญาซึ่งประเทศไทยเน้นการลงโทษจำคุกมากเกินไปทำให้จำนวนผู้ต้องขังของประเทศสูงขึ้นมาก¹

ผลกระทบที่ตามมาเมื่อนักโทษได้มาอยู่ในเรือนจำที่สภาพแวดล้อมแออัดอากาศเจ็บไข้ได้ป่วย โรคประจำตัวต่างต่าง ไม่ว่าจะเป็นในเรือนจำหรือแสดงอาการภายหลังที่ได้รับโทษก็อาจทำให้อาการเจ็บป่วยแสดงออกมาโดยง่ายและทรุดหนักมากยิ่งขึ้นรวมถึงความพิการต่างๆที่นักโทษได้รับนอกจากนี้ยังมีนักโทษสูงวัยเป็นจำนวนมากซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ถือว่าเป็นภาระที่เรือนจำต้องดูแล แต่เนื่องจากเรือนจำของไทยมีนักโทษอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เรือนจำไม่สามารถดูแลนักโทษได้ทั่วถึงแม้จะมีงบประมาณ บุคลากร และแพทย์แต่อัตราส่วนก็ไม่เพียงพอกับจำนวนนักโทษจึงมีแนวคิดการปล่อยนักโทษออกไปจากเรือนจำเพื่อระบายความแออัดของผู้ต้องขังด้วยวิธีการพักการลงโทษ (PAROLE) ซึ่งการพักการลงโทษเป็นการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการจำคุกก่อนที่ผู้นั้นจะได้รับโทษ จำคุกครบตามกำหนด โดยมีเงื่อนไขให้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่รัฐตลอดระยะเวลาที่ได้รับพักการลงโทษโดยนอกจากการพักการลงโทษในกรณีปกติแล้วกรมราชทัณฑ์ยังได้ดำเนินโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้แก่ักโทษเด็ดขาดที่

¹ นันทิ จิตสว่าง, เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “คดีสันศาลนักโทษสันคักปัญหาจากกระบวนการยุติธรรมไทย(Diversion of Cases and Offender),”สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย(Thailand Institute of Justice) จัดขึ้น ณ โรงแรม เดอะแลนด์มาร์คกรุงเทพมหานคร, 2558,น.3-4.

เจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป เพื่อปลดปล่อยนักโทษกลุ่มนี้ โดยให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ดำเนินการคัดเลือกนักโทษที่มีความเจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุ โดยมีหลักเกณฑ์คือนักโทษต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 32(5) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 ต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป ต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษหลังสุดหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี และต้องมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายใกล้ถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่ 3 หรือระยะที่ 4 โรคนิวโมเนียหรือภูมิคุ้มกันบกพร่อง ระยะมีโรคแทรกซ้อน แสดงอาการร้ายแรงอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ โดยต้องมีหนังสือรับรองอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งแพทย์ของทางราชการจำนวน 2 คน ได้ตรวจรับรองด้วยว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายขาดได้ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษเนื่องจากความพิการจะต้องมีความบกพร่องทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหว ทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระให้ผู้อื่นดูแล และเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ

โดยต้องมีหนังสือหรือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ของทางราชการ จำนวน 2 คน ซึ่งได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัดอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ความพิการทางการเห็น หมายถึง ตาบอดทั้งสองข้าง ความพิการการเคลื่อนไหว หมายถึง แขนทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาดทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขา ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อม กลุ่มโรคที่มีอาการทางจิตผิดปกติ จากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ ความพิการอื่นๆ เช่น พิกัดทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจตลอดเวลา นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษเนื่องจากสูงอายุจะต้องมีอายุ 70 ปีขึ้นไป และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตนเองได้เล็กน้อย มีโทษเหลือจำต่อไปไม่เกิน 10 ปี ซึ่งถ้าเข้าหลักเกณฑ์ให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษที่เหมาะสมตามหลักมนุษยธรรม

ดังตัวอย่างคดีของ กำนันเป๊าะ สมชาย คุณปลื้มที่กรมราชทัณฑ์ดำเนินการพักการลงโทษกรณีพิเศษให้เนื่องจากผู้ต้องขังรายนี้ ปัจจุบันมีอายุ 80 ปี เนื่องจากเป็นผู้ต้องขังเข้าหลักเกณฑ์พิเศษหลังป่วยเป็นโรคมะเร็งระยะที่ 4 ซึ่งผู้ต้องขังรายนี้ มีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง เป็นโรคมะเร็งระยะ

สุดท้ายไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หลังต้องโทษในคดีสนับสนุนให้เจ้าพนักงาน(มีหน้าที่ซื้อทรัพย์สิน)ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตและคดีร่วมกันใช้จ้างวานให้ผู้อื่นฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และอีกตัวอย่างหนึ่งคือ น.ญ.จันทร์เพ็ญ สืบเมี้ยวที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งระยะที่3หลังต้องโทษในคดีมีและจำหน่ายยาเสพติด²หรือคดีของนายสนธิ ลิ้มทองกุลที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก 20 ปีโดยไม่รอลงอาญาในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์โดยหลังจากนักโทษถูกคุมขังในเรือนจำ ได้มีอาการตาข้างซ้ายที่มองไม่เห็นเกิดขึ้นจากเหตุถูกลอบยิงก่อนต้องโทษจำคุกซึ่งไม่ใช่อาการป่วยภายหลังถูกควบคุมตัวในเรือนจำ แต่กรณีการพิจารณาถึงขั้นตาบอดนั้นกำหนดคุณสมบัติพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษโดยชัดเจนว่าจะต้องตาบอด 2 ข้าง แขนขาด 2 ข้าง หรือขาขาด 2 ข้าง ดังนั้นกรณีของนักโทษรายนี้เมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติแล้วจึงยังไม่เข้าหลักเกณฑ์ขอพักการลงโทษกรณีพิเศษ³อีกตัวอย่างหนึ่งคือ “คดีอากง” หรือนักโทษชายอำพล ตั้งนพกุล อายุ 61 ปี เสียชีวิตในขณะที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษนายอำพล ฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 ให้จำคุกทั้งสิ้น 20 ปี หลังจากที่เข้ารับโทษจำคุกได้ประมาณ 1 ปีเศษ ก็เสียชีวิตลง⁴ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้จะเห็นได้ว่านักโทษเด็ดขาดเหล่านี้ล้วนเป็นนักโทษที่มีความเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดหรือสูงอายุแต่หลักเกณฑ์ที่จะต้องพิจารณาคณะสมบัติของนักโทษนั้นต้องดูว่าเงื่อนไขเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่ดังจะเห็นได้ว่ามีทั้งนักโทษที่ผ่านคุณสมบัติได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษและไม่ได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การดำเนินการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนี้กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้อย่างละเอียดการพิจารณาหลักเกณฑ์มีเงื่อนไขและความซับซ้อนเนื่องจากการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการจำคุกก่อนครบกำหนดโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ของรัฐตลอดระยะเวลาที่ได้รับการพักการลงโทษ จึงถือได้ว่าการพักการลงโทษนี้ก็ยังไม่ได้ให้อิสระแก่ผู้ต้องขังโดยเป็นการพิจารณาให้เป็นพิเศษเฉพาะรายไปดังตารางต่อไปนี้

² Thairath.(2560,16 ธันวาคม).พักโทษพิเศษกำนันเป่า โคนคดีจำคุก 30 ปีป่วยมะเร็งระยะที่4.สืบค้น16 ธันวาคม2560,จาก www.Thairath.co.th/comtent/1154393

³ มติชน. (2560, 29 สิงหาคม).อธิบดีราชทัณฑ์แจงสนธิ ลิ้มทองกุล ดวงตาใกล้บอดจากเหตุลอบยิง ส่งรักษาอาการที่ รพ.ตำรวจต่อเนื่อง ปัจจุบันถูกขังแดนชราอันคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์พักโทษ สืบค้น 20 มิถุนายน 2561, จาก www.matichon.co.th/local/crime/news

⁴ Kapok. (2555, 8 พฤษภาคม). ย้อนคดีอากงเหตุส่ง SMS ผิด ม. 112. สืบค้น 20 มิถุนายน 2561, จาก <http://highlight.kapook.com/view/70992>

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ สูงอายุที่เห็นชอบพักการลงโทษพิเศษ 2560⁵

เดือน	เห็นชอบพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ				
	เจ็บป่วย ร้ายแรง	พิการ	อายุ 70 ปี ขึ้นไป	เฉพาะราย	รวม
ต.ค. 59	2	1	0	0	3
พ.ย. 59	0	0	2	0	2
ธ.ค. 59	0	0	0	0	0
ม.ค. 60	0	0	0	0	0
ก.พ. 60	0	0	0	0	0
มี.ค. 60	0	0	0	0	0
เม.ย. 60	2	0	1	0	3
พ.ค. 60	0	0	1	0	1
มิ.ย. 60	0	0	0	0	0
ก.ค. 60	1	0	1	0	2
ส.ค. 60	0	1	1	0	2
ก.ย. 60	0	0	0	0	0
รวม	5	2	6	0	13

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าสถิติการดำเนินการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุที่ผ่านการเห็นชอบมีจำนวนที่ผ่านเกณฑ์ในอัตราที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังในประเทศไทยที่มีเป็นจำนวนมาก โดยขณะนี้ประเทศไทยมีจำนวนผู้ต้องขังสูงเป็นอันดับหกของโลก โดยแต่ถ้าเทียบกับอัตราประชากรผู้ต้องขังประเทศไทยจะอยู่สูงเป็นอันดับสองรองจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นอัตราที่สูงมากไม่สอดคล้องกับความจุของเรือนจำที่รองรับผู้ต้องขังได้เพียง 100,000 คน⁶

⁵ ตารางแสดงสถิติการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ อายุ 70 ปีขึ้นไปกรมราชทัณฑ์, กองแผนงานพักการลงโทษสำรวจ ณ วันที่ มิถุนายน 2560.

⁶ ศุภกิจ แยมประชา, มองกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยผ่านการศึกษาเปรียบเทียบ(กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจริญรัฐการพิมพ์, 2558), น. 105-106.

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษที่มีในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุนานเท่าใดนักอันเนื่องมาจากปัญหาเหล่านี้คือเนื่องจากหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้จะดำเนินการเป็นโครงการและออกเป็นประกาศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ส่งผลให้นักโทษจะได้รับประโยชน์เฉพาะช่วงโครงการนี้เท่านั้นอีกส่วนหนึ่งจะไม่ได้รับประโยชน์จากการพักการลงโทษกรณีพิเศษ

นอกจากนี้ในแง่การดำเนินการผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป ไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอรับการพักการลงโทษได้เองโดยเป็นการพิจารณาให้เป็นพิเศษเฉพาะรายไปไม่ใช่สิทธิผู้ต้องขัง⁷ แต่เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ จะเป็นผู้สำรวจนักโทษที่มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์การพักการลงโทษแล้วดำเนินการตรวจสอบจัดรวบรวม ข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่างต่างเสนอต่อคณะกรรมการพักการลงโทษของเรือนจำพิจารณา เสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อขอความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง จากนั้นจึงเสนอมายังกรมราชทัณฑ์ โดยมีคณะกรรมการพักการลงโทษของส่วนกลางกรมราชทัณฑ์พิจารณาก่อนกลองเพื่อขออนุมัติการพักการลงโทษต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมต่อไป ซึ่งเมื่อประเทศไทยกำหนดให้ตัวนักโทษเองไม่สามารถยื่นคำร้องขอการพักการลงโทษกรณีพิเศษได้เองนั้นเพราะไม่ใช่สิทธิของนักโทษแต่ถือเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งเท่านั้น ทำให้จำนวนนักโทษที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษมีอัตราที่ผ่านเกณฑ์น้อยมากเพราะการดำเนินการขึ้นอยู่กับราชทัณฑ์ฝ่ายเดียว

ในกรณีนักโทษที่มีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงการพิจารณาจะพิจารณาจากอาการเจ็บป่วยของนักโทษซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้และอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย เช่น ต้องเป็นโรคไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีความพิการนั้นจะต้องมีความบกพร่องทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหวทางจิตหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญาส่งผลให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยความพิการทางการเห็นจะต้องตาบอดทั้งสองข้าง ความพิการทางการเคลื่อนไหวนั้นกำหนดให้แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขา ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อมกลุ่มโรคที่มีอาการทางจิตปกติทางสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มีพฤติกรรมรบกวนความสงบ

⁷ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, การคุมประพฤติและการพักการลงโทษ, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2532), น. 373

ของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพัง ไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้โดยนักโทษกลุ่มนี้จะต้อง
ต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ในวของกำหนดโทษครั้งหลังสุด หรือไม่น้อยกว่า 10 ปีในกรณีจำคุก
ตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

ในกรณีนักโทษเด็ดขาด ที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุ 70 ปี
ขึ้นไปนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์คือนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไปไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง
ได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย มีโทษเหลือจำคุกต่อไม่เกิน 10 ปี ดังนี้จะเห็นได้ว่าประเทศไทย
กำหนดขึ้นตอนเงื่อนไขคุณสมบัติบางประการที่ยังไม่เอื้อกับการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่
เจ็บป่วยร้ายแรง พิจารณาสูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศสจึง
ควรกำหนดหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษสำหรับนักโทษกลุ่มนี้ให้ดียิ่งขึ้น โดย
นักโทษกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มภาระเรือนจำที่รัฐต้องดูแลและเสียงบประมาณไปโดยไม่จำเป็นอีกทั้งการ
พักการลงโทษจะช่วยลดความแออัดในเรือนจำได้อีกช่องทางหนึ่งประกอบกับนักโทษเด็ดขาด
เหล่านี้ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำอีกอันเนื่องมาจากสภาพร่างกายของนักโทษเอง การ
ควบคุมผู้ต้องขังกลุ่มนี้ไว้จึงส่งผลกระทบต่อเรือนจำที่จะต้องรับภาระอย่างมากในการดูแลมากกว่า
นักโทษเด็ดขาดทั่วไปดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นความจำเป็น
ที่จะต้องหาหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง
พิจารณาและสูงอายุกลุ่มนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการพักการลงโทษกรณีมีเหตุ
พิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิจารณาและสูงอายุ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษกรณีมี
เหตุพิเศษและความสอดคล้องของหลักกฎหมายไทยกับในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกรณีนักโทษ
เด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิจารณาและสูงอายุของประเทศไทยกับต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษา แนวทางในการแก้ไขกฎหมายหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบของการพักการลง
โทษกรณีมีเหตุพิเศษที่เหมาะสมกับประเทศไทยเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการพักการลงโทษ
ให้ตัวนักโทษได้รับสิทธิอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องจากหลักเกณฑ์ในเรื่องการพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้มีหลักเกณฑ์บางประการไม่เอื้อต่อการปล่อยนักโทษเด็ดขาดอีกทั้งยังมีข้อวิจารณ์ในแง่ว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้ผู้มีชื่อเสียงหรือผู้มีอิทธิพลเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์เป็นการเฉพาะรายซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ ประกอบกับหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษยังไม่มีการบังคับใช้เป็นกฎหมายถาวรซึ่งอาจมีปัญหาในการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุ ได้หากนักโทษมีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์แต่ประกาศใช้ในแต่ละปีไม่เหมือนกันและตัวนักโทษเองก็ถูกจำกัดสิทธิในการยื่นเรื่องขอพักการลงโทษด้วยเหตุผลที่กล่าวมาผู้เขียนเห็นว่าควรจำเป็นที่จะต้องหาหลักเกณฑ์วิธีการต่างต่างเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถดำเนินการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุได้มากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยนี้จะศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์คุณสมบัติวิธีการดำเนินการรวมทั้งกฎหมายของประเทศไทยในการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุว่าเหมาะสมต่อการพักการลงโทษหรือไม่เพียงใด โดยนำกฎหมายต่างประเทศมาศึกษาเพื่อประกอบการทำวิจัยด้วย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยฉบับนี้จะใช้การวิจัยเอกสาร โดยศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายไทยกฎหมายต่างประเทศ ตำรากฎหมาย บทความวารสาร งานวิจัย รายงานประชุมทางวิชาการกฎกระทรวงระเบียบ ข้อบังคับ วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่นๆ รวมถึงการศึกษากฎการศึกษาข่าวสารต่างๆ และโดยการสืบค้นจากหอสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทราบแนวคิดและหลักกฎหมายในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ
- 2.ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการที่นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุจะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษในอัตราที่น้อยมาก
- 3.ทราบถึงข้อแตกต่างในการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุตาม

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ กับกฎหมายราชทัณฑ์ต่างประเทศ และข้อกำหนดสำหรับพักกลางโทษ
กรณีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ

4. ทำให้ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทยในการแก้ไขปรับปรุงการพักการลงโทษ
กรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น



บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ บังคับโทษจำคุกและการพักการลงโทษ

ในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษการบังคับโทษจำคุกและแนวคิดทฤษฎีที่รูปแบบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษ สิทธิของนักโทษเพื่อหามาตรการรูปแบบต่างๆมาปรับใช้แก่นักโทษเด็ดขาดในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาและเพื่อใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุเพื่อปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

2.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

การลงโทษคือการปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่ได้รับการปฏิบัตินั้นต้องได้รับผลร้าย เนื่องมาจากการที่บุคคลผู้นั้นได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติอันเป็นกติกาของสังคม โดยที่รัฐจะเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการให้ผู้กระทำผิดได้รับผลร้ายนั้นๆ การลงโทษเป็นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันสังคมจากผู้กระทำผิด ทั้งนี้การป้องกันแบ่งออกเป็น “การป้องกันทั่วไป” และ “การป้องกันพิเศษ” มาตรการบังคับทางอาญาที่มีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันทั่วไป (General Prevention/Generalprvention) คือ การลงโทษตามบทบัญญัติมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ การประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน เนื่องจากเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่ใช้ข่มขู่มิให้บุคคลอื่นกระทำความผิดในทางเดียวกัน หรือเป็นแบบอย่างซึ่งบังคับจิตใจของบุคคลทั่วไปที่คิดจะกระทำความผิดอย่างเดียวกันในห้วงความคิดนั้นๆ ในขณะที่วิธีการเพื่อความปลอดภัย เป็นมาตรการบังคับทางอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันพิเศษ (Special Prevention/Spezialprvention) เนื่องจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยใช้เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกลับมากระทำความผิดเดียวกันซ้ำอีก และเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่นอันอาจเกิดขึ้นในอนาคต วิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นทางเลือกที่ศาลสามารถมีคำสั่งใช้ควบคู่ไปกับการลงโทษ ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองต่อภารกิจหลักในการคุ้มครองสังคมและป้องกันการกระทำความผิดของกฎหมายอาญา¹

¹ ธาณี วรภัทร์,กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก,(กรุงเทพมหานคร:วิญญูชน,2558), น.33.

กฎหมายอาญาคู่ขนานไม่มุ่งเน้นเพียงแต่การใช้ “โทษ” เป็นมาตรการบังคับทางอาญาเพื่อลงโทษแก่บุคคลที่กระทำความผิด แต่ให้โอกาสบุคคลที่จะแก้ไขพฤติกรรมเสียให้กลับเป็นคนดีและกลับคืนสู่สังคมโดยการเลือกใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นมาตรการป้องกันพิเศษอีกประการหนึ่ง โดยการนำมาบังคับใช้แทนมาตรการลงโทษทางอาญาหรือใช้ควบคู่กันไปเพื่อการดำเนินคดีอาญาและการอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรมทางอาญาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ประการของกฎหมายอาญา ได้แก่²

1) การป้องกันทั่วไป (General Prevention/Generalpravention) โดยการลงโทษการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายเพื่อให้ผู้กระทำความผิดทราบว่าได้กระทำในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับและเพื่อให้บุคคลอื่นทั่วไปเห็นว่าหากมีการกระทำเช่นนี้เกิดขึ้น การกระทำนั้นก็จะไม่เป็นที่ยอมรับ บุคคลย่อมจะต้องได้รับโทษจากการกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย

โดยการป้องกันโดยทั่วไปเป็นการคุ้มครองสังคมอย่างกว้างที่จะมีการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเมื่อบุคคลได้กระทำความผิดกฎหมายโดยจะแบ่งตามระดับความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด โดยโทษที่รุนแรงที่สุดได้แก่โทษประหารชีวิตแต่บทลงโทษที่นำมาใช้มากที่สุดคือโทษจำคุกหรือลงโทษกักขัง โทษปรับ และริบทรัพย์สินตามลำดับ

2) การป้องกันพิเศษ (Special Prevention/Spezialpravention) เป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดกลับมาก่ออันตรายต่อสังคมได้อีกในอนาคต โดยการใช้มาตรการฟื้นฟูและป้องกันในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่ต้องรับโทษนั้นได้รู้สึกสำนึกว่าการกระทำของตนเป็นการกระทำที่ผิด อันเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่พึงประสงค์จะให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น จึงต้องนำเข้าสู่กระบวนการแก้ไขพฤติกรรมมนุษย์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นหมดไป³

โดยมาตรการการป้องกันพิเศษเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นทางเลือกที่ศาลสามารถมีคำสั่งใช้ควบคู่ไปกับการลงโทษ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจหลักในการคุ้มครองสังคมและป้องกันการกระทำความผิดของกฎหมายอาญา

โดยมีทฤษฎีการลงโทษที่สำคัญ ซึ่งมีดังต่อไปนี้คือ 1.การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน 2. การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ 3.การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข 4.การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสกระทำความผิด

² เฟิ่งอ้าง, น.34

³ อุททิศ แสนโกสติก, หลักกฎหมายอาญา: การลงโทษ. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, 2515), น.69

1) การลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retribution) นับว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีมาแต่สมัยโบราณและแพร่หลายที่สุด แม้กระทั่งในปัจจุบันระบบการลงโทษแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งของการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้น ซึ่งกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าผู้กระทำความผิดสมควรจะได้รับการโต้ตอบด้วยการลงโทษอย่างสาสมกับความผิดที่ได้กระทำให้ เช่น ผู้ที่มาผู้อื่นตายโดยเจตนา ก็สมควรจะได้รับโทษให้ตายตกไปตามกัน ทั้งนี้ เพื่อยืนยันให้เห็นผลกรรมที่ได้กระทำไว้ต่อผู้อื่น⁴ ตามวัตถุประสงค์ข้อนี้การลงโทษจะเป็นไปเพื่อความยุติธรรม ผู้ใดกระทำความผิดก็จะต้องได้รับโทษเป็นการทดแทน หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งคือ การกระทำความผิดเป็นกรรมชั่ว เมื่อผู้ใดกระทำความผิดก็ต้องชดใช้กรรมของตนโดยการรับโทษ นักปรัชญาชาวเยอรมัน Immanuel Kant ได้ให้เหตุผลสนับสนุนความคิดตามทฤษฎีนี้ และยังมีความคิดว่า ถ้าสังคมไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดก็เท่ากับสังคมยอมรับรองการกระทำของเขา และด้วยเหตุนี้ก็มีผลเสมือนว่าสังคมเป็นผู้สนับสนุนให้กระทำผิด และท่านได้กล่าวไว้ในหนังสือ Philosophy of Law ว่า “จะใช้การลงโทษเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นไม่ได้ ไม่ว่าเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ลงโทษเองหรือแก่สังคมเป็นส่วนรวมก็ตาม การลงโทษในทุกกรณีจะต้องเนื่องมาจากเหตุว่าบุคคลที่ถูกลงโทษได้กระทำความผิดเท่านั้น ทั้งนี้เพราะเป็นการไม่บังควรที่จะปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งเพียงเพื่อจะเป็นเครื่องมือให้บังเกิดผลแก่บุคคลอื่น ทุกคนมีสิทธิในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ในอันจะไม่ถูกปฏิบัติเช่นนั้น” ความผิดที่ได้กระทำและโทษที่ได้รับจะต้องเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกัน⁵ โดยการลงโทษในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับความรู้สึกประชาชนที่สุดแต่วัตถุประสงค์ในการลงโทษ เพื่อแก้แค้นทดแทนก็มีจุดอ่อนหลายประการคือ

1. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนไม่ได้พิจารณาถึงประโยชน์ในอนาคต คือไม่ได้พิจารณาถึงว่าการลงโทษนั้นจะมีผลในการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดเกิดขึ้นอีกหรือไม่ การลงโทษเพื่อการทดแทนมิได้ทำให้เกิดผลอะไรกลับคืนมาในเชิงความคิดในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในอนาคต

2. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม แต่คำนึงถึงความเหมาะสมของโทษกับความผิดที่กระทำ ฉะนั้นเมื่อได้ลงโทษผู้กระทำตามอัตราโทษแล้ว ก็ต้องปล่อยตัวออกมาต่างๆ ที่ยังเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่ หรือเช่นกรณีการตัดมือผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ สังคมจะไม่ได้อะไรจากการลงโทษดังกล่าวนอกจากคนพิการไว้ที่สังคมจะต้องเป็นภาระเลี้ยงดูต่อไป

⁴ สุพจน์ สุโรจน์, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, (เอกสารการสอนชุดวิชา 33435 หน่วยที่ 8-15 กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2551), น.148-150.

⁵ ธาณี วรภัทร์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1, น.34.

3.เป็นการยากมากที่จะวัดขนาดความรุนแรงของโทษกับความผิดว่ามีความเท่าเทียมกันจริงหรือไม่ เพราะในสภาพความเป็นจริง สังคมยังไม่สามารถมีมาตรการใดๆ ที่จะลงโทษให้ได้สัดส่วนกับความผิดอย่างแท้จริงได้ เช่น กรณีการลักทรัพย์ การจะลงโทษอย่างไรจึงจะสาสม หากจะใช้โทษจำคุกจะต้องจำคุกกี่ปีจึงจะทดแทนกันได้ เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งสิ้น ยังไม่มีมาตรฐานใดๆ ที่จะวัดได้ว่าทดแทนกันได้ ปัญหาจึงเกิดว่าผู้กระทำผิดถูกลงโทษอย่างยุติธรรมหรือผู้เสียหายได้รับการตอบแทนที่ยุติธรรมหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองทำให้วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนลดความสำคัญลงในปัจจุบันแต่ก็ยังคงมีอยู่ ทั้งนี้เพราะยังสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษเพื่อทดแทนให้สาสมกัน⁶

2.)การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ (Deterrence) การลงโทษนี้จะเน้นไปที่ผลของการลงโทษเพื่อเป็นการลดการกระทำความผิดที่จะเกิดขึ้น ด้วยการลงโทษให้เป็นตัวอย่างโดยมีหลักการว่าการลงโทษจะคำนึงถึงแต่เพียงผลของการลงโทษ ต่อตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้นไม่ได้ แต่ต้องคำนึงถึงผลต่อประชาชนด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ 2 ประการคือ

1.มีผลแก่ตัวผู้กระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดซึ่งถูกลงโทษมีความเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำอีก

2.เป็นตัวอย่างให้กับคนทั่วไปเห็นว่าเมื่อกระทำความผิดแล้วจะต้องได้รับโทษ เพื่อคนทั่วไปจะได้ทราบจะได้เกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดขึ้นบ้าง ทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจไม่กล้ากระทำความผิดเช่นนั้นอีก การข่มขู่ดังกล่าวทำให้เกิดความกลัวที่จะถูกลงโทษ จะทำให้หลายคนไม่กล้ากระทำความผิดแล้ว ยังมีผลทำให้คนทั่วไปคิดว่าการกระทำความผิดเป็นสิ่งที่พึงหลีกเลี่ยง⁷

3)การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข (Rehabilitation) การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขนั้นมีแนวคิดว่าการลงโทษตามทฤษฎีปรับปรุงแก้ไขประสงค์เพียงเพื่อจะป้องกันไม่ให้บุคคลที่ได้กระทำความผิดมาแล้ว กลับมากระทำความผิดซ้ำอีกพยายามหาทางให้ผู้ที่ได้กระทำความผิดแล้วเกิดความยับยั้งไม่กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก ซึ่งทฤษฎีนี้เกิดขึ้นภายหลังทฤษฎีที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมาแล้ว แนวคิดทฤษฎีนี้เห็นว่าการทำให้ผู้กระทำผิดได้รับความยากลำบาก หรือได้รับผลร้ายด้วยการลงโทษแต่เพียงอย่างเดียวไม่น่าจะทำให้คนประพฤติตัวดีขึ้น หรือสำนึกในการกระทำที่ไม่ดีของตนเอง ประกอบกับเห็นว่าการลงโทษเพื่อการข่มขู่ไม่มีผลเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษ

⁶นันทิ จิตสว่าง, หลักทัณฑ์วิทยา : กรมราชทัณฑ์, มปป. น. 24- 25.

⁷ธานี วรภัทร์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1, น.36.

แล้วกลับใจ ไม่กระทำผิดซ้ำอีก ไม่เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้กระทำความผิดมีความสามารถที่จะกลับตัวเป็นคนดีได้เลย⁸

4) การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสกระทำความผิดได้อีก (Incapacitation) การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสผู้กระทำความผิดไม่ให้สามารถกลับมากระทำความผิดได้อีกต่อไป โดยจะดำเนินการคัดแยกบุคคลที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม เป็นการตัดออกจากสังคมตลอดไป หรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเพื่อเป็นหลักประกันให้คนในสังคม เนื่องจากผู้กระทำความผิดบางคนไม่สามารถนำทฤษฎีป้องกันหรือแก้ไขฟื้นฟูมาใช้ได้ เป็นการเปิดช่องให้บุคคลดังกล่าวสามารถกระทำความผิดได้อีก ดังนั้นสังคมจึงดำเนินการควบคุมบุคคลนั้นไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง แต่เดิมนั้นนิยมใช้ในการกำจัดศัตรูทางการเมือง ผู้มีอำนาจปกครองนครเทศนักรบโทษทางการเมือง มีการประหารชีวิต ตัดแขนขา นครเทศ แต่ในปัจจุบันมีการควบคุมบุคคลไว้ในเขตที่กำหนด ยึดใบอนุญาต จำคุกโดยวิธีการที่นำมาใช้ขึ้นอยู่กับความร้ายแรง ของการกระทำความผิด⁹ วัตถุประสงค์ของการลงโทษตามที่กล่าวมาแล้ว เป็นพื้นฐานสำคัญในการลงโทษทางอาญา โดยในการนำไปใช้นั้นจะเน้นหนักไปในทางใด ก็จะเป็นไปตามลักษณะทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนา และ แนวนโยบายแห่งรัฐ ในบางช่วงเวลาของทฤษฎีต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นเครื่องมือของรัฐในการคุ้มครองป้องกันสังคมในสถานการณ์วิกฤตได้ หากเราพิจารณาประวัติการลงโทษทางอาญาตั้งแต่อดีตของประเทศไทยในยุคอยุธยา เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จะพบว่ามี การนำทฤษฎีต่างๆ มาใช้ อย่างเห็นได้ชัดอย่างการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ นั้นจะผสมกลมกลืนกันอยู่หลายแนวคิดทฤษฎีปรากฏในโทษการบังคับโทษในทางอาญา สำหรับวิธีการลงโทษที่สนองต่อวัตถุประสงค์นี้และใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน การจำคุกโดยการกันผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมให้สังคมปลอดภัย แต่การจำคุกเป็นวิธีที่กระทำผิดออกจากสังคมได้เป็นการชั่วคราว ผู้กระทำความผิดยังคงต้องกลับมาอยู่ในสังคมในทันที แม้จะเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตซึ่งต่อมาก็จะมีการลดโทษด้วยวิธีการต่างๆ จนที่สุดสามารถออกจากเรือนจำกลับเข้ามาสู่สังคมได้อีก และเมื่อกลับมาแล้วผู้กระทำความผิดอาจ โกรธแค้น สังคมมากยิ่งขึ้น เป็นผลต่อเนื่องจากการลงโทษที่เขาได้รับหรือการอยู่ในเรือนจำ ทำให้บุคคลนั้นปรับตัวเข้ากับสังคมยากขึ้น ประกอบกับโดยทั่วไปสังคมไม่ยอมรับบุคคลการรับโทษจำคุกมาแล้ว คนเหล่านี้จึงมีตราประทับเป็นคนที่ถูก¹⁰

⁸ เฟิ่งอ๋าง, น.37.

⁹ Walker 'punishing, Denouncing or Reducing Crime' in Glazebrook(ed.) Reshaping the Criminal Law (p. 393), 1978.

¹⁰ นัทธี จิตสว่าง, อ่างแล้วเชิงอรรถที่6, น. 29.

การลงโทษทางอาญา จึงหมายถึงผลแห่งความผิดที่ผู้กระทำจะได้รับเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎ กติกาที่รัฐกำหนดวางไว้ ซึ่งการลงโทษย่อมจะก่อให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน และเกิดความไม่ พึงพอใจแก่ผู้ที่ต้องได้รับโทษดังกล่าว โดยนักวิชาการมีความเห็นว่า การลงโทษไม่ควรเป็นสิ่งที่ กระทำเพื่อการแก้แค้นผู้กระทำผิดอย่างเดียว แต่ควรจะเป็นการกระทำเพื่อคุ้มครองผู้กระทำความผิด มิให้ถูกแก้แค้นจากผู้เสียหาย เนื่องจากการแก้แค้นกันเองย่อมก่อให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม ดังนั้นการขังขังไม่ให้มีการกระทำความผิดที่กฎหมายห้าม การก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานน้อย ที่สุดทั้งต่อผู้กระทำความผิดและต่อผู้อื่นในสังคม การให้ผู้กระทำความผิดสำนึกผิดในการกระทำ ของตน ตลอดจนการแสดงออกว่าสังคมไม่ยอมรับการกระทำความผิดนั้น

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก

วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุกจะแตกต่างจากวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ที่ มุ่งลงโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นหลัก หากแต่วัตถุประสงค์ของการบังคับ โทษเป็นการพัฒนาการ แนวคิดในอดีตที่เน้นการลงโทษ ปรับมาสู่แนวคิดยุคใหม่ที่มีความเป็นเสรี นิยมกัน ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตลอดทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากขึ้น เพื่อที่จะ ปรับเปลี่ยนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูหรือแก้ไขพฤติกรรมของบุคคลที่บกพร่องในเรื่องต่างๆ ที่เป็นต้นเหตุ ให้กระทำผิดกฎหมายอาญาอันเป็นกติกาสังคม ถึงขนาดที่ว่าไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติ ในสังคมได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำคนลักษณะดังกล่าวนี้ไปปรับปรุงซ่อมแซมแก้ไข เพื่อ ยกระดับความเจริญทางจิตใจและพฤติกรรม ให้อยู่ในระดับเกณฑ์ตามมาตรฐานคนปกติในสังคม นั้นๆ ได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุกที่สำคัญมีดังต่อไปนี้¹¹

1) เพื่อให้มีการดำรงชีวิตในอนาคต ปราศจากการกระทำความผิด ความรับผิดชอบต่อสังคม มากขึ้น วัตถุประสงค์ข้อนี้มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในอนาคต โดยปราศจากการ กระทำความผิดและมุ่งเน้นให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากและตรงกับความเป็นจริงในการบังคับโทษในทัณฑ์สถาน ที่ว่า “เมื่อมีการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดครบ ระยะเวลาแล้ว ผู้นั้นก็จะได้ออกมาดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติอีกครั้ง” ดังนั้นบรรดา ประเทศต่างๆ เช่นประเทศญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ประเทศอังกฤษ ต่างก็มีกฎหมายและ แนวทางนโยบายในการลงโทษจำคุกที่ หลีกเลี่ยงผลเสียหายกับบุคคลในการบังคับโทษจำคุก กล่าวคือต้องไม่ทำลายบุคลิกภาพของคนปกติและต้องสอดคล้องกับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามรัฐธรรมนูญอยู่บนพื้นฐานของการบังคับโทษ หลักการความใกล้เคียงของชีวิตภายในและ ภายนอกเรือนจำ เพราะนักโทษทุกคนพึงมีโอกาสกลับเข้าสู่สังคมอีกครั้ง หากเมื่อใดก็ตามการจำคุก ได้ทำลายบุคลิกภาพของบุคคลให้ต้องเสียไปเสียแล้ว การฟื้นฟูก็จะไม่ได้ผล สุดท้ายสังคมก็จะ

¹¹ ธาณี วรภัทร์, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 1, น.39.

ได้รับความเสียหายต่อเนื่องไป¹² การลงโทษอย่างมีเหตุผลที่เป็นภาวะวิสัยย่อมไม่ลงโทษเพียงเนื่องจากว่าได้มีการกระทำความผิดขึ้นเท่านั้น เพราะสิ่งใดที่เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถแก้ไขให้กลับเป็นดังเดิมได้ แต่การลงโทษโดยคำนึงถึงอนาคตหรือมองไปข้างหน้าเพื่อให้ทั้งผู้ที่กระทำความผิดเองและผู้รู้เห็นว่าผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษนั้นไม่ได้กระทำความผิดขึ้นอีก เป็นสิ่งสำคัญ โดยสรุปมีหลักเกณฑ์พื้นฐานการบังคับโทษ ดังนี้

1.1) หลักการความใกล้เคียงของชีวิตภายในและภายนอกเรือนจำ กล่าวคือ รัฐจะต้องพยายามบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ให้การดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังภายในเรือนจำให้มีความใกล้เคียงกับการใช้ชีวิตของบุคคลทั่วไปที่อยู่ภายนอกเรือนจำมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ภายนอกคุกและภายในคุกต้องมีความคล้ายคลึงกัน มิฉะนั้นจะทำให้ผู้ได้รับโทษจำคุกเสียบุคลิกภาพ หรือวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันกับสังคมภายนอกไป ทำให้ไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ เป็นการทำลายบุคลิกภาพและวัฒนธรรมการใช้ชีวิตปกติของมนุษย์

1.2) หลักการหลีกเลี่ยงผลเสียจากการบังคับโทษ หมายความว่า มาตรการหรือกลไกต่างๆ ในการลงโทษและบังคับโทษต้องหลีกเลี่ยงผลเสียที่จะเกิดจากการบังคับโทษ เป็นการทำลายบุคลิกลักษณะของความเป็นมนุษย์ผู้นั้นไป เช่น การไม่ให้เกิดวัฒนธรรมคุกโดยไม่จำเป็นที่จะเป็นผลมาจากการละลายพฤติกรรมของผู้ต้องขัง การตัดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายนอกคุก การลงโทษด้วยวิธีการทารุณโหดร้ายภายในเรือนจำ เป็นต้น วิธีการเหล่านี้เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ต้องขังรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าหรือตกต่ำกว่าคนอื่นทั่วไป เช่น การเรียกชื่อหรือการใช้สรรพนามต่างๆ ในการเรียกผู้ต้องขังที่เป็นการเหยียดหยาม เป็นต้น

1.3) พยายามที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้ประสบพบเจอกับสิ่งที่ทำลายคุณลักษณะประจำตัวของคนๆ นั้น กล่าวคือ เมื่อผู้กระทำความผิดถูกคุมขังในขังในเรือนจำย่อมเสื่อมเสียฐานะและชื่อเสียงในสายตาของคนทั่วไป โอกาสที่จะกลับตัวเป็นคนดีลดน้อยลง ประกอบกับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษจำคุกเป็นครั้งแรก หรือกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้ก็ต้องเข้ามาอยู่ร่วมกับผู้กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรอาชีพ ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถครอบงำบุคคลอื่นได้ง่าย เพราะยอมซิมซับความเลวได้ง่ายกว่าสิ่งที่ดี ๆ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทำให้ผู้ที่พอจะกลับตัวได้หมด โอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วเป็นพฤติกรรมที่ดี อันเป็นสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่พึงประสงค์ไม่ได้ วิธีการ อาจได้แก่

(1) การปล่อยตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่มีบทลงโทษจำคุก โดยพยายามปรับบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ หรือพยายามใช้โทษ

¹² เพิ่งอ้าง, น.40.

ปรับเป็นหลักในการเลี้ยงในใช้โทษจำคุกโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะโทษจำคุกระยะสั้น ควรนำมาปรับใช้

(2)การปล่อยตัวก่อนรับโทษจำคุกครบกำหนดซึ่งเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานในส่วนราชทัณฑ์ที่จะพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องโทษก่อนครบกำหนด หากเห็นว่าการจะมีชีวิตอยู่ในสังคมของผู้นั้นจะเสื่อมทรามลง หากจำคุกอยู่ในเรือนจำต่อไปจะไม่เกิดประโยชน์ และเรียนรู้สิ่งไม่ดี การปล่อยตัวผู้ผู้นั้นออกมาจะไม่เป็นอันตรายต่อสังคม เช่นการพักการลงโทษ

(3)การแยกประเภทนักโทษ เช่น แยกนักโทษโดยพิจารณาจากอายุ สุขภาพ แยกผู้ที่กระทำความผิดครั้งแรกหรือกระทำโดยพลั้งพลาดออกจากพวกที่กระทำความผิดมาแล้วหลายครั้งเป็นอาชญากรโดยสันดาน เป็นต้น

1.4)หลักการคืนคนดีสู่สังคม การบังคับโทษมุ่งเน้นผลสำเร็จในการสร้างจิตสำนึกที่ดี สร้างความรู้รับผิดชอบชั่วดี ให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่ต้องโทษ

การบังคับโทษพยายามมุ่งยกระดับสามัญสำนึกและพฤติกรรมที่ตกต่ำของผู้กระทำความผิดให้ขึ้นมาสู่ระดับคนปกติ โดยคือหลักที่ว่ามนุษย์เป็นประติมากรรมที่ธรรมชาติสร้างขึ้นเป็นพิเศษให้สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้ สามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนนิสัย และพฤติกรรมได้จึงจะต้องมีการส่งเสริมคุณค่าในตัวบุคคล ส่งเสริมความสามารถของบุคคล ต้องแสดงผลลัพธ์ของความคิดและการกระทำรวมทั้งผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ ความเป็นไปได้ที่จะหาเลี้ยงชีพเพื่อชดเชยจุดด้อยหรือสิ่งบกพร่องของแต่ละบุคคล ซึ่งการบำบัด ปรับปรุงหรือแก้ไขนี้ นักโทษแต่ละรายจะไม่เหมือนกัน แต่จะต้องมีวิธีการวิเคราะห์หาสาเหตุและวางแผนการบังคับโทษเป็นราย ๆ ไป อันจะยังผลให้นักโทษที่พ้นโทษแล้วไม่กระทำความผิดซ้ำอีก¹³

2)เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม¹⁴ เมื่อปรากฏเป็นที่แน่ชัดแล้วโดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดและศาลได้พิพากษาลงโทษจำคุกแล้ว ส่วนของการบังคับโทษก็จะจำกัดเสรีภาพของนักโทษผู้นั้นเพื่อเข้าสู่มาตรการในการแก้ไขในรูปแบบต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่สมควร โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความบกพร่องของนักโทษเป็นราย ๆ ไปให้เป็นไปตามแผนการบังคับโทษ เมื่อบำบัดรักษาเป็นปกติดีแล้วจึงปล่อยให้นักโทษนั้นกลับสู่สังคม วัตถุประสงค์ของการนบังคับโทษจึงเป็นการคุ้มครองสังคมได้อย่างแท้จริง ถ้าหากได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ภารกิจของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากลับกรองเอา

¹³ เฟิงอ้าง,น.41.

¹⁴ เฟิงอ้าง,น.41.

คนที่กระทำความผิดกฎหมายเข้ารับโทษจำคุก ภารกิจของกฎหมายบังคับโทษจะทำการแก้ไข พฤติกรรมชั่วของคนที่ได้กระทำความผิดกฎหมายอาญาให้เป็นคนดีของสังคม อย่างไรก็ตามการแก้ไขผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน แม้จะเป็นแนวทางที่ยอมรับกันในวงการราชทัณฑ์โดยทั่วไปแต่ก็ ยังเป็นที่สงสัยว่าจะเป็นผลไปตามวัตถุประสงค์เพียงใด เพราะการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดจะมี อุปสรรคหลายประการ กล่าวคือ¹⁵

2.1) ผู้กระทำความผิดได้สูญเสียบุคลิกภาพไปเสียแล้วโดยถูกหล่อหลอมและขัดเกลาให้มีบุคลิก ลักษณะเช่นนั้นมาเป็นเวลาช้านาน แต่ใช้เวลาในเรือนจำไม่นานในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูให้คืน จิตสำนึกที่ดีกลับมาดังนั้นการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสังคมนั้นจึงทำได้ยาก

2.2) การลงโทษเพื่อการแก้ไขนั้นจะขัดแย้งกับความรู้สึกของคนในสังคมว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับการปฏิบัติที่ดีกว่าบุคคลทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นไปตามหลักของเบนเท็ม (Bentham) ที่ว่า “หลักการได้รับประโยชน์ที่น้อยกว่า” (Principle of less eligibility) เพราะคนโดยทั่วไปจะมองว่าเป็นการไม่มีความเป็นธรรมที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับประโยชน์มากกว่าคนทั่วไป เช่นผู้กระทำความผิดจะได้รับการฝึกอบรมแก้ไข ฝึกวิชาชีพ สวัสดิการ ที่อยู่อาศัย ตลอดจนการศึกษาการหางาน ในขณะที่คนทั่วไปในสังคมอีกเป็นจำนวนมากไม่ได้รับบริการดังกล่าว ความรู้สึกของคนทั่วไปเห็นว่าเป็นการขัดกับหลักการแก้ไขฟื้นฟู

2.3) การแก้ไขฟื้นฟูจึงเหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทเท่านั้น เช่น ผู้กระทำความผิดครั้งแรกซึ่งได้กระทำความผิดไปเพราะอารมณ์ชั่ววูบหรือโดยพลาดพลั้งทำไปเพราะความ จำเป็น การแก้ไขฟื้นฟูไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีกย่อมมีหนทางที่จะ สำเร็จ ได้มาก แต่สำหรับผู้กระทำความผิดที่เคยกระทำความผิดโดยถูกลงโทษมาหลายครั้งแล้ว หรือ พวกอาชญากรอาชีพ หรือพวกทำผิดติดนิสัยนั้น โอกาสที่จะแก้ไขฟื้นฟูให้กลับตัวยอมจะเป็นไปได้ ยาก เพราะมีการยึดติดกับการทำผิดไปแล้ว ดังนั้น การแก้ไขฟื้นฟูจึงไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวได้ทุกกรณีเสมอไป

2.2 ความหมาย และวัตถุประสงค์ของการพักการลงโทษ

ในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายของการพักการลงโทษไว้ดังนี้ คือ การพักการลงโทษ หมายถึง การปลดปล่อยออกไปก่อนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาศาลภายใต้เงื่อนไขคุมประพฤติที่กำหนด การพักการลงโทษมิใช่สิทธิของผู้ต้องขัง แต่เป็นประโยชน์ที่ทางราชการให้แก่นักโทษ เด็ดขาดที่มีความประพฤติดีมีความก้าวหน้าทางการศึกษา ทำงานเกิดผลดีแก่เรือนจำ หรือทำ

¹⁵ นัทธี จิตสว่าง, อังแล้วเชิงอรรถที่ 6, น.30-31.

ความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ¹⁶ การพักการลงโทษหมายถึง คำมั่นสัญญาที่ผู้กระทำความผิดนั้นได้ให้ไว้ว่าจะไม่กระทำความผิด เมื่อออกไปจากเรือนจำหลังผู้กระทำความผิดได้รับการพักการลงโทษการพักการลงโทษ เป็นถ้อยคำซึ่งถอดความจากภาษาฝรั่งเศสว่า Paroleahonneurซึ่งหมายถึง “ถ้อยคำแห่งเกียรติยศ” (Word of Honor) แปลความได้ว่าเป็นคำมั่นสัญญาที่ผู้กระทำความผิดได้ให้ไว้ว่าจักไม่กระทำความผิดเมื่อได้ออกไปจากเรือนจำ¹⁷

ประเสริฐ เมฆมณี ให้คำจำกัดความว่า ได้แก่ วิธีการพิจารณาปลดปล่อยนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการลงโทษจำคุกในเรือนจำมาก่อนแล้ว ส่วนหนึ่งให้ได้รับการคัดเลือกเป็นอิสระออกไปอยู่ภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถานก่อนครบกำหนด โดยภายใต้หลักการปลดปล่อยที่มีเงื่อนไข (Conditional Release) ภายใต้การสอดส่องดูแลของเจ้าพนักงานคุมประพฤติ (Parole officer) ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการพักการลงโทษ¹⁸

นัทธี จิตสว่าง ให้ความหมายการพักการลงโทษไว้ว่าเป็นการปล่อยอย่างมีเงื่อนไข โดยให้ผู้ต้องขังในเรือนจำได้รับการปลดปล่อยตัวก่อนกำหนดโทษตามคำพิพากษาออกจากเรือนจำไปรับการคุมประพฤติช่วงระยะเวลาหนึ่ง¹⁹ จากนิยามดังกล่าวสรุปได้ว่าการพักการลงโทษ ก็คือ การปล่อยตัวนักโทษออกจากเรือนจำให้ไปใช้ชีวิตนอกเรือนจำก่อนครบกำหนดโทษโดยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการคุมประพฤติ

2.3.1 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการพักการลงโทษ

ผู้ต้องโทษในเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ จะได้รับการปล่อยตัวไปจากสถานที่ดังกล่าวในกรณีใดบ้าง ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งกล่าวว่า ผู้ต้องโทษอาจได้รับการปล่อยตัวไปโดยกระบวนการ 4 ประการคือ (1) โดยการพักการลงโทษ (Parole) (2) โดยการอภัยโทษอย่างมีเงื่อนไข (Conditional pardon) (3) โดยการปล่อยโดยการลดวันต้องโทษตามกฎหมาย (mandatory release) และ (4) โดยการปล่อยตัวไปเมื่อครบกำหนดโทษ (discharge) กระบวนการปลดปล่อย 4 ประการนี้อาจเป็นส่วนช่วยเหลือหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางความพยายามในการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดของระบบงานแก้ไขปรับปรุงต่างๆ ก็ได้ ระบบงานยุติธรรมทั้งหมดถ้ามุ่งคุ้มครองสังคมอย่างเหมาะสมก็อาจมุ่งตรงต่อการแก้ไขและการฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เริ่มตั้งแต่ถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดเป็นต้นมา การปล่อยตัวนักโทษซึ่งยังไม่พร้อมที่จะได้รับการปล่อยตัวหรือปล่อยตัว

¹⁶ จาก www.correct.go.th/popnogb/menu2/m25.html สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2561

¹⁷ L. Craig Parker, Jr., *Parole and Community Based Treatment of Offenders in Japan and the United States*, (Connecticut : University of New Haven Press, 1986) p. 49

¹⁸ ประเสริฐ เมฆมณี, *หลักทัณฑวิทยา* (กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์, 2526,) น.35

¹⁹ นัทธี จิตสว่าง, *การราชทัณฑ์ในชุมชน* (เอกสาร 2526,) น.30

นักโทษซึ่งต้องการคำแนะนำและการควบคุมระหว่างที่กำลังปรับปรุงตนเองโดยไม่มี การควบคุม สอดส่องเป็นอันตรายต่อชุมชน และทำให้ระบบงานแก้ไขปรับปรุงหรือราชทัณฑ์ไม่ปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบในทางกลับกันการควบคุมตัวไว้ในเรือนจำและทัณฑ์สถานต่อไป ซึ่งบุคคลที่พร้อมที่จะออกไปอยู่ในชุมชนอาจเป็นผลร้ายอย่างยิ่งต่อผู้กระทำความผิด และทำให้ชุมชน สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น²⁰

การพักการลงโทษ (Parole) ตามทัศนะของซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland) เป็นกระบวนการ อย่างหนึ่งที่นักโทษได้รับการปลดปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษ โดยมีการสอดส่องช่วยเหลือ และแนะนำในขณะที่ยังคงถูกควบคุมตามโทษที่เหลือในชุมชน ผู้นำในวงการทัณฑ์วิทยาตกลงกัน ว่า ถึงแม้ว่าจะมีนักโทษบางคนที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมภายหลังการปล่อยตัวไปนักโทษส่วนมาก ควรจะได้รับการปล่อยตัวโดยมีการควบคุมสอดส่องนักโทษไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับการพักโทษแต่เพื่อ ประโยชน์ต่อตัวเขาและสังคมนักโทษเกือบทั้งหมดทุกคนสมควรได้รับโอกาสที่จะถูกควบคุมและ สอดส่องหลังจากที่ออกมาจากเรือนจำและทัณฑ์สถานระบบการพักการลงโทษใดๆ ก็ตามที่ไม่มี กระบวนการคัดเลือกนักโทษที่จะได้รับการปล่อยตัวไปอย่างรอบคอบ ณ เวลาที่เหมาะสมที่สุด ถึงแม้จะมีการควบคุมสอดส่องภายหลังการปล่อยตัวนักโทษไปก็ตามไม่ใช่ระบบพักการลงโทษที่ดี ถ้าจะให้ระบบการพักการลงโทษบรรลุเป้าหมายในการคุ้มครองสังคมและแก้ไขฟื้นฟูซึ่งเริ่มขึ้น ก่อนที่นักโทษจะออกจากเรือนจำ และทัณฑ์สถาน ระบบการพักการลงโทษจะมีองค์ประกอบที่ สำคัญหลายประการ อาทิเช่น มีพนักงานพักการลงโทษเพียงพอและมีคณะกรรมการพักการลงโทษ ที่มีประสิทธิภาพ

การจะปล่อยนักโทษออกจากเรือนจำก่อนเวลาครบกำหนดโทษตามคำพิพากษานั้นเป็นสิ่ง ที่มีความสำคัญมากเพราะจะมีผลกระทบต่อประชาชนในสังคมและต่อนักโทษถ้าหากไม่มีการ คัดเลือกและกลั่นกรองให้ดีแล้ว การปล่อยนักโทษไปก่อนกำหนดก็จะมีโทษอย่างไรก็ดีนักทัณฑ์ วิทยาส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่าถ้านักโทษจะได้รับการปลดปล่อยตัวไปโดยการพักการลงโทษ เพราะนักโทษที่ปล่อยไปจะได้รับประโยชน์จากการแนะนำของพนักงานพักการลงโทษหรือพนักงาน คุมประพฤติและสังคมจะได้รับประโยชน์จากการควบคุมสอดส่องผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวไปอย่าง ใกล้ชิด²¹ วิธีการพักการลงโทษนี้ผู้ต้องโทษบางคนก็ไม่ต้องการเพราะถือว่าเขาควรจะเป็นอิสระเมื่อ ได้รับการปล่อยตัวไปโดยไม่มีใครมายุ่งเกี่ยวกับตัว ประชาชนทั่วไปก็ไม่เห็นด้วยกับการปล่อย นักโทษทุกคนไปก่อนกำหนดโดยการพักการลงโทษ เพราะเชื่อว่าเป็นการให้ความกรุณาต่ออาชญา

²⁰ วิสารพันธุณะและคณะ, กฎหมายอาญา: ภาคบทบัญญัติทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: หจก. ป.สัมพันธ์ พาณิชย์, 2525) น.250.

²¹ เฟ็งฮ้าง, น. 251

กรมมากเกินไป ระบบการพักการลงโทษแรกทีเดียวน่าจะมีที่มาจากระบบการว่าจ้างเหมานักโทษไปทำงาน (indenturing prisoners) ซึ่งนักโทษจะถูกส่งออกไปจากเรือนจำและอยู่ในความควบคุมของนายจ้าง นักโทษที่ถูกส่งไปทำงานดังกล่าวนี้อาจถูกส่งตัวกลับเรือนจำถ้ามีความประพฤติไม่ดี ต่อมาก็ได้มีการนำระบบควบคุมนักโทษอย่างอื่น ๆ มาใช้ร่วมกับระบบว่าจ้างเหมานักโทษนี้ เช่น ระบบการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย (aftercare) ในระหว่าง ค.ศ. 1776 และ 1885 ได้มี สมาคมผู้เห็นอกเห็นใจนักโทษ สงเคราะห์ผู้พ้นโทษด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ในการหางานให้ทำ การจัดหาเครื่องมือทำงานให้ การจัดหาเครื่องนุ่งห่มให้และการจัดหาหนะส่งไปสถานที่ทำงานให้ อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมีระบบการพักการลงโทษอย่างเช่นในปัจจุบัน ก็ได้มีการทดลองใช้วิธีการนี้มาก่อนถึงแม้ว่าจะยังไม่ดีนักก็ตาม ในอาณานิคมออสเตรเลียที่ประเทศอังกฤษได้ส่งผู้กระทำความผิดไปนั้น นาวาเอกอเล็กซานเดอร์ มาโคโนชี (Captain Alexander Maconochi) ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพัศดีเรือนจำในเกาะนอร์ฟอล์ก ออสเตรเลียได้คิดค้นหาวิธีบริหารเรือนจำแบบใหม่ที่เรียกว่าระบบคะแนนหรือ The Mark System คือ นักโทษจะต้องได้รับคะแนนจำนวนหนึ่ง โดยการทำงานและโดยมีความประพฤติดีเพื่อจะได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษไป

แนวความคิดของมาโคโนชีได้ถูกนำไปใช้ในประเทศอังกฤษ โดยเรียกเสียใหม่ว่า ระบบตั๋วปล่อย หรือ The Ticket of Leave System ซึ่งคล้ายๆ กับระบบให้ว่าจ้างเหมาแรงงานนักโทษโดยนายงานเป็นผู้ควบคุม ในระบบใหม่นั้นก็ยังไม่มีการควบคุมสอดส่องนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวไป ต่อมาประเทศอังกฤษได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่งใน ค.ศ. 1853 ให้ลงโทษจำคุกแทนการส่งนักโทษไปอาณานิคม และกำหนดระยะเวลาที่นักโทษจะต้องได้รับโทษในเรือนจำก่อนที่จะมีสิทธิยื่นขอให้ปล่อยตัวไปตามระบบตั๋วปล่อย เกี่ยวกับระบบนี้เป็นที่คาดหมายกันว่า การฝึกอบรมนักโทษในเรือนจำเป็นการเตรียมตัวนักโทษให้มีความประพฤติดีก่อนจะปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนด ในตัวหรือเอกสารการปล่อยตัวจะระบุไว้ด้วยว่า ผู้ถูกปล่อยตัวอาจถูกส่งตัวคืนไปลงโทษตามเดิมถ้าคบหาสมาคมกับคนชั่ว เกียจคร้านในการทำงาน เร่ร่อนจรจัด และกระทำความผิดขึ้นใหม่ ต่อมาภายใต้ระบบไอริช วอลเตอร์ ครอฟตัน (Walter Crofton) ได้จัดให้มีโครงการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษที่เหมาะสมยิ่งขึ้น คือมีกระบวนการสำหรับเตรียมตัวนักโทษก่อนปลดปล่อย และเมื่อปล่อยตัวไปแล้วก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมและสอดส่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในนครดับลิน (Dublin) ข้าราชการคนหนึ่งจะช่วยเหลืออดีตนักโทษหางานทำ บังคับให้อดีตนักโทษรายงานตัวต่อเขาเป็นครั้งคราวและไปเยี่ยมอดีตนักโทษถึงที่บ้าน 2 สัปดาห์ต่อครั้งหลังจาก ค.ศ. 1804 สมาคมช่วยเหลือนักโทษมากมายหลายสมาคม จ้างเจ้าหน้าที่ควบคุมสอดส่องผู้ถูกพักการลงโทษในประเทศอังกฤษและไอร์แลนด์ โดยรัฐบาลออกค่าใช้จ่ายให้ครั้งหนึ่ง

อิทธิพลของระบบไอริชได้แพร่หลายไปสู่สหรัฐอเมริกาและเมื่อมีการจัดตั้งสถานคดีนิสัยเอมิรา (Emira Reformatory) ในรัฐนิวยอร์กใน ค.ศ. 1876 ระบบนี้ก็ถูกนำไปใช้โดยได้ผสมผสานกับอีกหลายระบบ เช่น ระบบคำพิพากษาที่ไม่ตายตัวแน่นอน สิทธิพิเศษที่ได้รับจากการมีความประพฤติดี การศึกษาภาคบังคับและการปล่อยนักโทษที่คัดเลือกแล้วโดยมีเงื่อนไข เพราะฉะนั้นการพักการลงโทษในรูปแบบที่พัฒนาแล้วจึงเริ่มขึ้นในนิวยอร์กและซีบูลันบรอกเวย์ (Zebulon Brockway) กล่าวว่าเขาเป็นคนต้นคิดระบบนี้ขึ้นในอเมริกาอย่างไรก็ดีดังได้กล่าวมาแล้วระบบพักการลงโทษมีอยู่แล้วในยุโรป

จากรายงานของเร็คเลสส์ (Reckless) กฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษฉบับแรกในสหรัฐอเมริกาได้มีขึ้นประมาณ ค.ศ. 1877 ในราว ค.ศ. 1990 ได้มีการออกกฎหมายพักการลงโทษใน 20 มลรัฐ ค.ศ. 1910 ใน 32 มลรัฐ รวมกับระบบการพักการลงโทษของรัฐบาลกลาง และใน ค.ศ. 1922 ได้มีกฎหมายพักการลงโทษใน 44 มลรัฐ อย่างไรก็ตามก็ดีถึงแม้ในปัจจุบันจะมีระบบการพักการลงโทษทุกมลรัฐในสหรัฐอเมริกาและในประเทศอื่นๆ การปฏิบัติและกระบวนการต่างๆ เกี่ยวกับการพักการลงโทษก็ยังไม่ได้รับการพัฒนาทัดเทียมกันในทุกแห่ง²²

กฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษ ฉบับแรกของไทยคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก 3 ครั้งในเวลาต่อมา แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ได้นำการพักการลงโทษมาใช้น้อยมากจนไม่มีผลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องโทษและลดจำนวนผู้ต้องขัง เหตุผลสำคัญที่ทำให้ไม่มีโอกาสได้ใช้มาตรการพักการลงโทษ อาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น รัฐไม่มีกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพักการลงโทษอย่างเพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรที่จะปฏิบัติงานในกระบวนการพักการลงโทษ อีกทั้งความรู้ความเข้าใจต่อระบบพักการลงโทษของเจ้าหน้าที่ยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ โดยเข้าใจกันอยู่เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่สนใจเพียงบางกลุ่ม ประกอบกับทัศนคติของสังคมที่มีต่อการใช้ระบบพักการลงโทษยังไม่ดีพอ เพราะต้องการใช้ระบบการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนให้สาสมกับความผิดที่นักโทษได้กระทำไปมากกว่าอื่นๆ ที่การพักการลงโทษตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย กฎและระเบียบต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์ เป็นหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักวิชาทัณฑ์วิทยาและการบริหารงานราชทัณฑ์สมัยใหม่ และนับเป็นมาตรการปฏิบัติทางทัณฑ์วิทยาต่อผู้ต้องขังนอกเรือนจำที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพในการช่วยควบคุมนักโทษเด็ดขาดในสังคมมากกว่า²³

²² เฟิงอ้าง, น. 252

²³ กุพพล พลวัน, กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อนักโทษนอกเรือนจำ, (เอกสารการสอนชุดวิชา 33434 หน้าที่ 11 กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ Law Related To Corrections กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2551). น.92-93.

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการพักการลงโทษ

การพักการลงโทษนั้นเป็นการให้รางวัลแก่นักโทษที่ความประพฤติดี อย่างไรก็ตามการให้รางวัลมิใช่มีไว้วัตถุประสงค์หลักของการพักการลงโทษแต่อย่างใด ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการพักการลงโทษที่สำคัญมี 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ในด้านของรัฐบาลพักการลงโทษนั้นมีวิวัฒนาการมาจากการที่รัฐต้องการระบายนักโทษที่มีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเรือนจำมีความแออัดเกินไป ดังนั้นเพื่อต้องการระบายนักโทษออกจากเรือนจำลดภาระของรัฐในด้านค่าใช้จ่าย จึงต้องมีการนำเรื่องการพักการลงโทษมาใช้

2. ในด้านของตัวนักโทษการพักการลงโทษมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมอิสระได้โดยง่ายโดยให้อยู่ภายใต้การช่วยเหลือให้คำแนะนำในระหว่างที่อยู่ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง และมีขึ้นเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในเรื่อง การปรับปรุงแก้ไข ผู้กระทำความผิดให้สามารถกลับตนเป็นคนดีเนื่องจากผู้ต้องขังที่ถูกจองจำอยู่นานๆเมื่อได้รับการปลดปล่อยมักจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงพบว่า ผู้กระทำความผิดมักจะกระทำผิดซ้ำอีก ดังนั้นการพักการลงโทษจะช่วยให้นักโทษเหล่านี้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีขึ้น และอาจจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก หรือกระทำผิดน้อยลงเพราะจะเป็นการช่วยตั้งแต่ตอนออกจากที่คุมขัง และหลังจากที่ได้รับการปลดปล่อยแล้วซึ่งไม่ใช่เป็นการปล่อยอย่างอิสระ ยังมีเงื่อนไขควบคุมประพฤติ ซึ่งบุคคลที่กระทำผิดที่ถูกปล่อยตัวก็ยังคงต้องถูกควบคุมอยู่ การพักการลงโทษเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมช่องว่าง ระหว่างวิถีชีวิตที่ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดภายในเรือนจำกับชีวิตอิสระในชุมชนเป็นที่ยอมรับกันถึงความจริงที่ว่าช่วงเวลาแรกๆ ที่ผู้ต้องขังได้รับการปลดปล่อยใหม่ๆ จะประสบปัญหาการปรับตัวเข้ากับสังคมเป็นอย่างมาก ทั้งยังต้องประสบกับความรังเกียจเดียดฉันท์ของสาธารณชนโดยทั่วไปด้วย เนื่องจากสังคมยังมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้เคยถูกขัง

3. ในด้านสังคมวัตถุประสงค์ของการให้พักการลงโทษคือการป้องกันสังคมเนื่องจากการพักการลงโทษเป็นวิธีการที่มีการติดตามดูแล สอดส่อง ควบคุมพฤติกรรมของนักโทษในช่วงเวลาที่ออกไปสู่สังคม การคุมประพฤติผู้ต้องขังในช่วงนี้จะมีพนักงานพักการลงโทษคอยติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้ต้องขังจะปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างเคร่งครัดและจะถูกนำกลับเข้าจำคุกอีก ถ้าปฏิบัติการอันเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไขควบคุมความประพฤติที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลสนับสนุนให้ผู้ต้องขังที่ได้รับพักการลงโทษเคยชินต่อแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามแบบแผนของสังคม อันจะทำให้บุคคลนั้นๆ ไม่ประกอบอาชญากรรมขึ้นอีกไม่มากนักน้อย สังคมจึงได้รับการป้องกันไปในตัว เพราะผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษจะต้องถูกดูแลติดตามสอดส่องอย่างใกล้ชิด เมื่อคิดที่จะกระทำผิดก็จะเกรงไม่กล้าที่จะทำเพราะอาจถูกจับได้ง่ายซึ่งจะเกิดผลร้ายให้แก่ตัวเองก็จะต้องถูกลงโทษในความคิดนั้นและยังถูกเพิกถอนการพักการลงโทษอีกด้วยนอกจากนี้ถ้าผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษมีพฤติกรรมไว้วางใจ

เจ้าพนักงานพักการลงโทษก็มีสิทธิที่จะนำตัวกลับไปสู่ทัณฑ์สถานอื่นได้ การพักการลงโทษจึงเป็นการป้องกันสังคมให้พ้นจากอาชญากรรมโดยทางอ้อมด้วย²⁴

นอกจากนี้การพักการลงโทษยังเป็นไปเพื่อช่วยผู้ต้องขังให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมอิสระภายนอกได้โดยง่าย โดยให้ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษอยู่ภายใต้การช่วยเหลือดูแลแนะนำจากเจ้าพนักงานคุมประพฤติในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดกวดขันในเรือนจำทัณฑ์สถานผู้ชีวิตอิสระอันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยแก่สังคมส่วนรวม²⁵

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพักการลงโทษประเทศไทยนั้นมีวัตถุประสงค์คือเพื่อเป็นเครื่องจูงใจให้นักโทษประพฤติดีและเพื่อเป็นรางวัลตอบแทนความดีโดยกำหนดว่านักโทษดีขนาดไหนใครแสดงให้เห็นความประพฤติดีความอดสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษาและการทำงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษก็อาจได้การพิจารณาได้รับการพักการลงโทษ²⁶

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษ

การพักการลงโทษเป็นหนึ่งในตัวแบบของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยใช้ชุมชน (Community Based Corrections) ที่มุ่งเน้นให้มีผู้นำทรัพยากรจากชุมชนเข้ามาช่วยในการแก้ไข และให้ดูแลผู้กระทำความผิด โดยมีแนวคิดที่สามารถอธิบายถึงการพักการลงโทษได้ ดังนี้

1. สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical school) ผู้ก่อตั้งสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม คือ ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Bonesana, Marchese de Beccaria) หลักปรัชญาสำคัญ คือ เจตจำนงอิสระ (Free will) ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ หลักปรัชญานี้มีว่า "มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลในการมุ่งแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดทางด้านวัตถุและในการตัดสินใจเลือกกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดๆ มนุษย์จะพิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมีเหตุผลเพื่อพิจารณาและคำนวณถึงผลประโยชน์หรือผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำนั้นๆ หลังจากนั้นจึงเลือกงดเว้นพฤติกรรมนั้น หลักปรัชญาดังกล่าวจะเห็นว่ามนุษย์เป็นผู้เลือกที่จะกระทำหรือไม่ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตัวเอง โดยพิจารณาว่าถ้าตนเองได้ประโยชน์สูงสุดจากการกระทำนั้น ตนเองก็เลือกที่จะกระทำและเมื่อเลือกที่จะกระทำแล้ว ก็จะต้องรับผิดชอบกับการกระทำของตนเองพฤติกรรมอาชญากรรม ถือเป็น

²⁴ มณฑิรา ศิลปะสร , “การพักการลงโทษ: ศึกษาเปรียบเทียบในระบบกฎหมาย”, (วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย คณະนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535) , น. 8-9.

²⁵ ปกรณ์ มณีปกรณ์ , อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. (กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ เอ็น จี การพิมพ์ จำกัด , 2549) , น. 385.

²⁶ อัจฉริยา ชูตินันท์. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน), น.231.

พฤติกรรมปกติที่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคม แต่เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตราย จึงต้องมีการดำเนินการกับบุคคลที่ประกอบอาชญากรรม

ตามหลักปรัชญาสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยตนเอง เมื่อมนุษย์เลือกที่จะประกอบพฤติกรรมอาชญากรรม มนุษย์จึงต้องถูกลงโทษ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษ คือ การยับยั้งบุคคลจากการประกอบอาชญากรรม (Deterrence) จะใช้วิธีการกักขังบุคคลนั้นออกไปจากสังคมส่วนรวมโดยการจำคุกนั่นเอง ถือเป็นปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำ (Institutional Treatment) ซึ่งต่อมากการใช้การลงโทษแบบการจำคุกนั้นส่งผลในทางลบทั้งต่อตัวผู้กระทำผิดและต่อสังคมเนื่องจากการต้องโทษในเรือนจำเป็นระยะเวลานานๆ จะทำให้บุคลิกภาพเดิมสูญหายไป สูญเสียในเรื่องของสภาพจิตใจและร่างกาย รวมทั้งเมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมภายนอกได้อีกต่อไป ในขณะที่สังคมจะต้องสูญเสียในส่วนของทรัพยากรมนุษย์ที่ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าไป และเกิดการตีตรา (Stigma) กับบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัย ไม่สามารถเป็นคนดีได้ จนส่งผลให้บุคคลที่เคยต้องโทษเหล่านี้กลับไปกระทำผิดอีก ดังนั้นในเวลาต่อมาจึงเกิดแนวคิดใหม่ขึ้น ในการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมและการลงโทษขึ้น

2. สำนักปฏิฐานนิยม (Positive school) ผู้ก่อตั้งสำนักปฏิฐานนิยม คือ ซีซาร์ ลอมโบร์โซ (Cesare Lombroso) แนวคิดในสำนักนี้แตกต่างจากสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม คือ สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมเชื่อว่ามนุษย์กระทำการใดๆ จะต้องมีเจตจำนงอิสระและมนุษย์จะเป็นผู้ที่เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ เอง แต่สำนักปฏิฐานนิยมเชื่อว่ามนุษย์กระทำการใดๆ เกิดจากสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ บีบบังคับ เรียกว่าเป็นปัจจัยกำหนด (Determinism) ดังนั้น จึงถือว่าผู้กระทำผิดหรืออาชญากรเป็นผู้ป่วย เมื่อผู้กระทำผิดถือเป็นผู้ป่วย จุดประสงค์ในการลงโทษจึงเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ซึ่งในปัจจุบันได้นำไปสู่รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เรียกว่า Rehabilitation Model

แนวคิดของสำนักปฏิฐานนิยมนี้เป็นแนวคิดที่ให้โอกาสแก่คนในการที่จะปรับปรุงตนเอง หลีกจากที่เกิดความผิดพลาดไปแล้ว ดังนั้น แม้จะมีการลงโทษจำคุก แต่ก็จะมีโอกาสเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ที่ไม่นานจนเกินไปเพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีโอกาสที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคม การให้โอกาสในการกลับตัวเป็นคนดีนั้น เป็นฐานสำคัญในเรื่องของการพักการลงโทษ เพราะหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ได้รับการพักการลงโทษนั้น จะต้องเป็นการกระทำผิดครั้งแรก ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้ว 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ ต้องไม่เป็นคนที่มีความรุนแรง และไม่เป็นผู้ที่ผูกกระทำผิดโดยสันดาน โดยผู้ต้องขังหรือผู้กระทำผิดเหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟูก่อน การแก้ไขฟื้นฟูจะมีโปรแกรมต่างๆ ที่เหมาะสมกับความต้องการและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง เมื่อเข้าตามหลักเกณฑ์

เหล่านี้ผู้ต้องขังรายนั้น ก็อาจจะได้รับประโยชน์จากการพักการลงโทษ เพราะจากแนวคิดนี้จะถือว่าผู้กระทำผิดนั้นเป็นคนป่วย ต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูและให้โอกาสกลับตนใหม่เพื่อกลับไปใช้ชีวิตในสังคมตามปกติ ผู้ต้องขังถือเป็นผู้กระทำผิดที่กระทำผิดเพราะสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่นๆบีบบังคับ (Determinism) จึงต้องรับโทษและต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำควบคู่กันไป จากนั้นเมื่อครบกำหนดเกณฑ์ จึงจะได้รับการพิจารณาให้ปล่อยตัวออกไปก่อนที่จะครบกำหนดโทษจริง ถือเป็นกาให้โอกาสในการกลับไปใช้ชีวิตในอีกสังคมหนึ่ง

3. แนวคิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน (Community – Based Corrections) แนวคิดนี้เป็นการใช้มาตรการในการควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิดแบบต่างต่างที่ได้กระทำในชุมชนโดยอาศัยทรัพยากรในชุมชนแบบต่างๆเข้าร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิด การใช้ทรัพยากรกรชุมชนนั้นอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะ เช่น การใช้บรรยากาศและสถานที่ในชุมชนแทนการควบคุมผู้กระทำผิดในเรือนจำ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิดเช่น พนักงานคุมประพฤติ อาสาสมัคร รวมทั้งการเปิดโอกาสให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิด

สังคมในอดีตเป็นสังคมที่ยังมีความใกล้ชิดและพึ่งพาอาศัยกัน ในลักษณะแบบญาติพี่น้อง โดยมีกลไกในการควบคุมทางสังคมคือ บรรทัดฐานและจารีตประเพณี เมื่อมีบุคคลใดกระทำความผิด ก็จะดำเนินการจัดการตนเองในชุมชน ผู้กระทำความผิดยังมีโอกาสในการแก้ไขพฤติกรรมและยังมีความต่อเนื่องในการปรับตัวเข้ากับชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ แต่ต่อมาชุมชนเริ่มขยายตัวเป็นเมือง ประชากรเริ่มเพิ่มมากขึ้น ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐในการดูแลในเรื่องของการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้นการดำเนินการเมื่อมีการกระทำผิดหรือมีอาชญากรรมเกิดขึ้น คนในสังคมจึงเริ่มละเลยและไม่ใส่ใจจรูระของตนเอง ถือว่าเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นผู้ดำเนินการทั้งในเรื่องของการป้องกันและให้ทั่วถึงจึงเป็นเรื่องยากโดยเฉพาะในเรื่องของอาชญากรรมที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ยากต่อการป้องกันและแก้ไข

การลงโทษผู้กระทำความผิด ยังมีการใช้วิธีการกำจัดผู้กระทำผิดออกจากสังคมโดยใช้วิธีการจำคุก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยับยั้งการกระทำความผิด แต่ก็มีจุดบกพร่องในการตัดโอกาสของคนและการต้องโทษในระยะเวลานาน ทำให้ผู้กระทำผิดยากที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก จนอาจเกิดปัญหาการกระทำผิดซ้ำได้อีก อีกทั้ง สังคมก็ไม่มีส่วนในการรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะการอยู่ร่วมกันจะต้องมีการแสดงความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมทั้งในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับมหภาคและจุลภาค

ต่อมาสังคมเริ่มตระหนักว่า การใช้วิธีการลงโทษจำคุกแต่เพียงประการเดียวไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ ที่สำคัญผู้กระทำผิดเหล่านั้นยังต้องกลับไปอาศัยอยู่ในชุมชน ชุมชนจึงเป็นรากฐาน

สำคัญที่แท้จริงทั้งในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิดด้วยวิธีการต่างๆตามแนวคิดของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน และหนึ่งในวิธีการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคือ การพักการลงโทษ

ตามแนวคิดของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน การพักการลงโทษจะเปิดโอกาสให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งเป็นอาสาสมัครของชุมชนนั้นๆ ได้เข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลพฤติกรรมของผู้ต้องขังหลังปล่อยตัวพักการลงโทษและผู้ต้องขังยังมีโอกาสที่จะได้กลับไปใช้ชีวิตในชุมชน ได้กลับไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้สังคมได้พิสูจน์ในตัวของผู้ที่เคยกระทำความผิดว่าสามารถที่จะแก้ไขพฤติกรรมได้ ทำให้สังคมเกิดความสมคูลได้แท้จริง²⁷

2.4 ทฤษฎีการพักการลงโทษ

การพักการลงโทษ มีพื้นฐานจากแนวคิดจากสำนักปฏิฐานนิยมและแนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐาน เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนแนวการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดออกไปจากการใช้การจำคุกเพื่อกันตัวผู้กระทำผิดออกจากสังคม ตามสำนักคิดดั้งเดิม แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปเริ่มมีแนวคิดในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดเข้ามาแทนที่ และมีการให้สังคมหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การพักการลงโทษถือเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดจากแนวคิดเหล่านี้ และมีทฤษฎีที่รองรับในเรื่องนี้ 3 ทฤษฎีได้แก่²⁸

(1) ทฤษฎีความกรุณา/สิทธิพิเศษ (Grace / Privilege)

ซึ่งตามทฤษฎีนี้เมื่อบุคคลได้กระทำความผิดและศาลได้ตัดสินว่าเขามีความผิดและกำหนดโทษควบคุมตัว รัฐก็สามารถควบคุมตัวบุคคลผู้นั้นไว้เพื่อจำคุก แต่รัฐได้ให้ความกรุณาหรือสิทธิพิเศษแก่ผู้กระทำผิดนั้นในการจะได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนด

ในคดี Curtis V. Bennett ศาลมลรัฐ Iowa ได้วินิจฉัยว่า “ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ ไม่มีสิทธิที่จะได้รับการรับฟัง (hearing) ก่อนที่จะมีการเพิกถอนการพักการลงโทษ” และยังวางหลักว่า “เมื่อคณะกรรมการพักการลงโทษยอมให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษ ถือได้ว่าเป็นความกรุณาอย่างหนึ่ง มากกว่าเป็นหน้าที่อันพึงต้องกระทำ” เพราะฉะนั้น การพักการลงโทษจึงเป็นสิ่งที่รัฐพึง

²⁷ ปฐมวดี ปัทมโรจน์, ตัวแบบการพักการลงโทษที่เหมาะสมกับประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553), น.11-14.

²⁸ การคุมประพฤติและการพักการลงโทษ. (น. 323).เล่มเดิม.

จะอนุญาตให้แก่ผู้กระทำผิดตามที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม กรณีเป็นเพียงความกรุณาที่รัฐจะให้ หรือเป็นสิทธิพิเศษเท่านั้น มิใช่สิทธิ (right) ที่ผู้กระทำผิดจะเรียกเอากับรัฐได้

อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของการใช้ทฤษฎีนี้ในการอธิบายการพักการลงโทษว่า เมื่อการพักการลงโทษมิใช่สิทธิ ดังนั้น ผู้มีอำนาจอนุญาตจะอนุญาต ยกเลิก หรือสร้างเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ เมื่อระบบการพักการลงโทษนั้นเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการยุติธรรม และฝ่ายเรือนจำใช้การพักการลงโทษเป็นเครื่องมือในการให้นักโทษได้แก้ไขฟื้นฟูและกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการจะประพฤติดี ดังนั้น การจะได้รับการพักการลงโทษหรือไม่จึงขึ้นกับตัวนักโทษและการที่นักโทษได้ประพฤติตัวดีในเรือนจำด้วย²⁹

ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำโดยผ่อนปรน โดยรัฐมีความกรุณาให้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเงื่อนไขที่ตั้งขึ้น นักโทษต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขก็จะถูกยกเลิกการพักการลงโทษต่อไป

(2) ทฤษฎีสัญญา/ความยินยอม (Contract/Consent)

ตามทฤษฎีนี้ ถือว่ารัฐได้ทำความตกลงกับผู้กระทำผิดซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ โดยถือว่าผู้กระทำผิดสัญญาจะทำตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนดให้เขาต้องกระทำเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปล่อยตัวก่อนกำหนด การที่ผู้กระทำผิดเห็นชอบในการยอมตนเข้าสู่การพักการลงโทษ ก็เหมือนกับคู่สัญญาตามธุรกิจทางการค้าที่เห็นชอบในการยอมตนเข้าสู่ผูกพันตามกฎหมายภายใต้ข้อความในสัญญาและโดยที่เป็นสัญญา ผู้กระทำผิดอาจปฏิเสธหรือบอกปิดข้อเสนอพักการลงโทษนั้นก็ได้³⁰ โดยถือว่าการพักการลงโทษกรณีนี้ผู้กระทำผิดที่ได้เข้าทำสัญญาต้องตกลงอย่างแน่วแน่ที่จะทำตามเงื่อนไขเพื่อได้รับอิสรภาพอย่างแท้จริงเมื่อพ้นโทษซึ่งผลเสียของการใช้ทฤษฎีนี้จะทำให้นักโทษอยู่ในสภาพจำยอมไม่มีทางเลือกอื่นใดที่ดีกว่าเพราะไม่สามารถต่อรองใดๆได้

(3) ทฤษฎีการควบคุมตัว (Custody)

ตามทฤษฎีนี้การพักการลงโทษนั้นแม้จะเป็นการปล่อยตัวผู้กระทำผิดออกจากเรือนจำหรือทัณฑสถาน แต่ผู้กระทำผิดนั้นก็ยังคงถือว่าเป็นความรับผิดชอบของรัฐที่จะควบคุมดูแลอยู่ การพักการลงโทษจึงเป็นเพียงการขยายกระบวนการควบคุมตัวจากในพื้นที่ของราชทัณฑ์ออกไปในชุมชนเท่านั้น ในระหว่างที่อยู่ในสังคมภายนอกนั้นเขาเองก็ยังคงถือว่าเป็นนักโทษอยู่ภายใต้การควบคุมตัว

²⁹ เนติพันธ์ บุญมา, “บทบาทของศาลในการพักการลงโทษ: กรณีศึกษาเปรียบเทียบไทยกับสหรัฐอเมริกา”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), น.27.

³⁰ พรเลิศ ศักดิ์สงวนมบุญ, “อำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ”(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), น.31.

ของรัฐ และหากมีการละเมิดเงื่อนไขในการได้รับการปล่อยตัวออกสู่ชุมชนภายนอกแล้ว ผู้กระทำผิดนั้นก็จะเปลี่ยนสถานะจากนักโทษเป็นผู้หลบหนีการคุมขังในทันที³¹

ทฤษฎีทั้งสามนี้เท่ากับเป็นกฎเกณฑ์หรือเป็นแนวในการให้มีการพักการลงโทษแก่ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติเหมาะสม นอกจากนี้ทฤษฎีทั้งสามยังเป็นต้นแบบให้เกิดมีการใช้วิธีการพักการลงโทษซึ่งประเทศต่างๆ ได้นำไปปฏิบัติโดยทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพักการลงโทษมากที่สุดคือทฤษฎีกรุณา โดยถือว่าการพักการลงโทษเป็นความกรุณาอย่างหนึ่งให้แก่ักโทษ

2.5 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการพักการลงโทษ

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพักการลงโทษนั้นจะปรากฏในกฎหมายและกฎหมายลำดับรองรวมทั้งคำสั่งหลายประการแต่ข้อกำหนดหลักที่มีความชัดเจนนั้นปรากฏในส่วนของบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 โดยในช่วงเวลาก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 ขึ้นนั้นมีเพียง พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ รศ.120 ปรากฏเพียงบทบัญญัติที่ให้อำนาจเสนาบดีมีอำนาจตั้งข้อบังคับสำหรับการลดโทษให้แก่ักโทษที่ประพฤติตนดี หรือักโทษที่ได้กระทำการที่มีคุณประโยชน์แก่ราชการ แต่มิให้เกินกว่าหนึ่งในหก โดยมีได้กำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติของักโทษผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกอันจะเข้าลักษณะของการพักการลงโทษ การลดโทษดังกล่าวจึงสะท้อนหรือมีลักษณะเช่นเดียวกับการลดวันต้องโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479³² ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับโทษการพักการลงโทษเป็นมาตรการหลักสำหรับปฏิบัติต่อักโทษและเป็นการปฏิบัติรูปแบบหนึ่งที่กำหนดให้เรือนจำและทัณฑ์สถานนำมาใช้ปฏิบัติต่อักโทษซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการพักการลงโทษมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ักโทษเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นถึงความประพฤติดีมีความอดุสาหะความก้าวหน้าในการศึกษา และทำงานเกิดผลดีหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์ให้ได้รับการพักการลงโทษ ภายใต้บังคับเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้แต่การพักการลงโทษนี้ จะพึงกระทำได้ต่อเมื่อักโทษเด็ดขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ ตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตและระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ให้กำหนดไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่³³

³¹ เนติพันธ์ บุญมา อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 30, น. 37.

³² กรมราชทัณฑ์ 2525, ประวัติความเป็นมากรมราชทัณฑ์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2525) น. 259

³³ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 32 (5)

2. นักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษ ตามมาตรา 32(5) ต้องปฏิบัติตนโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขอาจถูกจับมาอีก โดยต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุก และนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา 32(5) ส่งเพิกถอนการพักการลงโทษ และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยได้³⁴

โดยนักโทษต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดซึ่งมีคุณสมบัติคือ³⁵

(1) นักโทษชั้นเยี่ยม เหลือโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. นักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยมมีกำหนดโทษ 3 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช.อ จะได้ไม่เกินคือ 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ 3 ปี คือ ได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

(2) นักโทษชั้นดีมากเหลือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. ว นักโทษเด็ดขาดชั้นดีมาก กำหนดโทษ 4 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช.ว จะได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษ 4 ปี คือ ได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

(3) นักโทษชั้นดี เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด เช่น น.ช. ย นักโทษเด็ดขาดชั้นดี กำหนดโทษ 5 ปี เกณฑ์พักการลงโทษของ น.ช. ย จะได้ไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษ 5 ปี คือ ได้ไม่เกิน 1 ปี นั่นคือ จะต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี

3. ต้องโทษจำคุกครั้งแรกเว้นแต่โทษจำคุกที่ต้องจำมาก่อนหน้านั้น เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

4. ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการกลั่นกรองการพักการลงโทษ ตามข้อ ๖๔ แห่งระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ

5. มีผู้ดูแลอุปการะซึ่งมีความพร้อมในระหว่างพักการลงโทษ

³⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 43 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2523.

³⁵ กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2505) ข้อ 46.

6. มีระยะเวลาคุ้มครองไม่เกิน 5 ปี

7. ไม่เคยถูกลงโทษทางคดีเกี่ยวกับยาเสพติด เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสารอื่น รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับสิ่งของดังกล่าว

8. ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยอื่นภายในระยะเวลา 2 ปี ก่อนเสนอขอพักการลงโทษในชั้นคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาด (ชั้นเรือนจำ) หรือไม่อยู่ระหว่างดำเนินการทางวินัยทุกกรณี

9. ไม่มีคดีอาชญากรรมหรือมีหมายจับหรือไม่มีโทษกักขัง

นอกจากนี้ให้ตรวจพิจารณาคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดก่อนให้ความเห็นชอบพักการลงโทษ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์คือพฤติการณ์ในระหว่างถูกคุมขังลักษณะความผิดองค์ประกอบอื่นอื่นดังนี้คือ

พฤติการณ์

1.1 พฤติการณ์ในระหว่างการถูกคุมขัง โดยเฉพาะความอดทน ความก้าวหน้าในการศึกษาการทำงาน การฝึกอบรมวิชาชีพหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ

1.2 ความประพฤติที่แสดงให้เห็นว่าสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมให้เป็นที่ไว้วางใจ

1.3 ไม่มีพฤติการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของสังคมพฤติการณ์ก่อนมาต้องโทษ เช่นการศึกษา การประกอบอาชีพ ประวัติการต้องโทษ เป็นต้น

1.4 พฤติการณ์กระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ทุกคดี สาเหตุการกระทำผิดและผลกระทบของการกระทำผิดต่อผู้เสียหายและสังคม

2. ลักษณะความผิด

2.1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการและผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

2.3 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักร

2.4 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

2.5 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

2.6 ความผิดเกี่ยวกับเพศที่กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี หรือมีพฤติการณ์อันมีลักษณะโทรมหญิงหรือความผิดตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี หรือการค้ามนุษย์

2.7 ความผิดต่อชีวิตที่เป็นมือปืนรับจ้าง หรือมีลักษณะที่เป็นมือปืนรับจ้าง หรือพฤติการณ์ฆ่าผู้อื่นโดยทรนหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย

2.8 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นภัยต่อสังคมอย่างร้ายแรง หรือชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส หรือการกระทำผิดที่มีลักษณะเป็นแก๊งอาชญากรอาชีพ

2.9 ความผิดที่มีผลกระทบต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

2.10 คดีความผิดที่เป็นที่สนใจของสังคมหรือรายสำคัญ

2.11 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งปรากฏผลการตรวจสอบจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าเข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดรายสำคัญ

2.12 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งมีปริมาณหรือจำนวนของกลาง ดังนี้

เฮโรอีน น้ำหนักตั้งแต่ 1 กิโลกรัมขึ้นไป

ยาบ้า ตั้งแต่ 10,000 เม็ดหรือน้ำหนักตั้งแต่ 1 กิโลกรัมขึ้นไป

ไอซ์ น้ำหนักตั้งแต่ 200 กรัมขึ้นไป

เอ็กซ์ตาซี ตั้งแต่ 1000 เม็ด หรือน้ำหนักตั้งแต่ 250 กรัมขึ้นไป

โคเคน น้ำหนักตั้งแต่ 1 กิโลกรัมขึ้นไป

ฝิ่น น้ำหนักตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป

กัญชา น้ำหนักตั้งแต่ 100 กิโลกรัมขึ้นไป

คีตามีน น้ำหนักตั้งแต่ 1 กิโลกรัมขึ้นไป

มิดาโซแลม ตั้งแต่ 500 เม็ดขึ้นไป

ยาเสพติดชนิดอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อความข้างต้นให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพักการลงโทษและคณะกรรมการคัดเลือกที่จะพิจารณาตามความร้ายแรงแห่งกรณี

องค์ประกอบอื่น

(1) ความน่าเชื่อถือของผู้อุปการะ

(2) ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวนักโทษเด็ดขาด

(3) การประกอบอาชีพของนักโทษเด็ดขาดภายหลังได้รับการปล่อยตัวพักการลงโทษ

กรณีความผิดตามข้อ 2 ต้องมีเหตุผลพิเศษสนับสนุนการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการพักการลงโทษและคณะกรรมการคัดเลือก ทั้งนี้ คณะกรรมการพักการลงโทษและคณะกรรมการคัดเลือก มีอำนาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาผ่อนปรนให้ได้รับการพักการลงโทษ ด้วยเหตุผลอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ขณะกระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 20 ปี

(2) มีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป

(3) ต้องโทษมาพอสมควร เช่น โทษประหารชีวิต ต้องมีระยะเวลาต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 16 ปี หรือกรณีต้องโทษตลอดชีวิต ต้องมีระยะเวลาต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 14 ปี เป็นต้น³⁶

ความผิดลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มีบทบัญญัติไว้ในกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างต่างในการพิจารณาของคณะกรรมการพักการลงโทษมักคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมความรู้สึกรังเกียจของประชาชนส่วนใหญ่โดยพิจารณาจากความร้ายแรงของคดีและศีลธรรมอันดีของประชาชนมาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษแก่นักโทษเด็ดขาดเหล่านี้ อย่างไรก็ตามแม้จะไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้แล้วก็ตามแต่ไม่ตัดสิทธิคณะกรรมการพักการลงโทษในการใช้ดุลยพินิจพิจารณาพักการลงโทษเป็นรายๆ ไป

2.6 กระบวนการในการพิจารณาพักการลงโทษ

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงคุณสมบัตินักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษเอกสารประกอบการพิจารณาพักการลงโทษคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดในชั้นเรือนจำคณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษคณะกรรมการพักการลงโทษโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับพักการลงโทษต้องมีดังนี้

- 1) เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดี ชั้นดีมาก และชั้นเยี่ยม
- 2) รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือ 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลฉบับหลังสุดแล้วแต่อย่างไรจะมากกว่า หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา
- 3) ได้รับพักการลงโทษ คือ
 - ชั้นดี ไม่เกิน 1 ใน 5
 - ชั้นดีมาก ไม่เกิน 1 ใน 4
 - ชั้นเยี่ยม ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด
- 4) มีผู้อุปการะที่ยินดีรับอุปการะ โดยผู้อุปการะจะต้องมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีความประพฤติดี มีความเหมาะสมพร้อมที่จะดูแล และมีการวางแผนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพภายหลังได้รับการปล่อยตัวคุมประพฤติ
- 5) ไม่กระทำความผิดวินัยเรือนจำเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้าม ยาเสพติด เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสาร

³⁶ ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่องหลักเกณฑ์พิจารณาพักการลงโทษ พ.ศ.2560

6) เป็นนักโทษเด็ดขาดที่ผ่านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยในด้านการอบรมวิชาชีพ และการพัฒนาพฤตินิสัยตามหลักสูตรที่กรมกำหนด

เอกสารประกอบการพิจารณาพักการลงโทษจะประกอบด้วย

- 1) แบบรายงานการพิจารณาพักการลงโทษ (แบบ พ. 1)
- 2) ผลการสืบเสาะข้อเท็จจริงจากสำนักงานคุมประพฤติ
- 3) หมายจำคุกเมื่อคดีที่สุด และหมายลดโทษ
- 4) สำเนาคำพิพากษาทุกชั้นศาล
- 5) ผลคดีทุกคดี
- 6) ผลการตรวจสอบผู้กระทำผิดรายสำคัญ (เฉพาะคดียาเสพติด)

คณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาด (ชั้นเรือนจำหรือทัณฑสถาน)

- 3.1 ผู้บัญชาการเรือนจำผู้อำนวยการทัณฑสถานเป็นประธานกรรมการ
- 3.2 ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
- 3.3 ผู้แทนสำนักพนักงาน ป.ป.ส
- 3.4 เจ้าพนักงานเรือนจำหรือทัณฑสถาน 2 คน

ดังนั้นนักโทษเด็ดขาดผู้ใดจะได้รับพักการลงโทษตามมาตรา 32(5)จะต้องผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดในชั้นเรือนจำหรือทัณฑสถานก่อนซึ่งประกอบไปด้วยผู้บัญชาการเรือนจำเป็นประธานกรรมการหรือผู้อำนวยการทัณฑสถาน ผู้แทนกรมควบคุมประพฤติ ผู้แทนสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเจ้าพนักงานเรือนจำหรือเจ้าพนักงานทัณฑสถานสองคนที่ผู้บัญชาการเรือนจำแต่งตั้งเป็นกรรมการดังกล่าวข้างต้น นักโทษจึงจะได้รับการพักการลงโทษ³⁷

คณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษ

- 1) รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายปฏิบัติการ
- 2) ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ
- 3) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพฤตินิสัย
- 4) ผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์
- 5) ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 6) ผู้อำนวยการส่วนจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
- 7) ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษ

³⁷ กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 14(พ.ศ.2553)ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 ข้อ92.

เมื่อกรมราชทัณฑ์ได้ทำการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดจากเรือนจำแล้วรายชื่อที่ได้มาก็จะถูกคัดเลือกโดยคณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษพิจารณาให้ความเห็นว่า รายใดสมควรได้รับการพักการลงโทษซึ่งประกอบไปด้วยรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ ผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้อำนวยการส่วนจำแนกลักษณะผู้ต้องขังผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษ

โดยในปีพ.ศ.2553 ได้มีกฎกระทรวงฉบับที่14(พ.ศ.2553)ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2553 ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการพิจารณาพักการลงโทษในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตพักการลงโทษเสียใหม่ โดยยกเลิกระบบคณะกรรมการภูมิภาคและคณะกรรมการกลางที่ทำหน้าที่ให้ความเห็นขอการพักการลงโทษเพื่อเสนอต่ออธิบดีกรมราชทัณฑ์เสีย แล้วใช้ระบบคณะกรรมการเพียงชุดเดียวทำหน้าที่พิจารณาพักการลงโทษโดยไม่ต้องให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์อนุมัติ โดยใช้ชื่อว่าคณะกรรมการพักการลงโทษ³⁸อันประกอบไปด้วย

- 1) ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ
- 2) รองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย
- 3) อธิบดีกรมคุมประพฤติ
- 4) อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 5) อธิบดีกรมราชทัณฑ์
- 6) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 7) เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 8) ผู้แทนกรมการปกครอง

³⁸กฎกระทรวงฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2553) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พุทธศักราช 2479 ในกรณีมีเหตุพิเศษจะเลื่อนขึ้นก่อนเวลาในวรรคหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 91 และข้อ 92 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พุทธศักราช 2479 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ 91 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพักการลงโทษ" มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นขอการพักการลงโทษประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการรองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย อธิบดีกรมคุมประพฤติ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดผู้แทนกรมการปกครองผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนกรมสุขภาพจิต ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

- 9) ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 10) ผู้แทนกรมสุขภาพจิต
- 11) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 12) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
- 13) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
- 14) ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติเป็นกรรมการและเลขานุการ
- 15) ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพักการลงโทษดังกล่าวจะมีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติการพักการลงโทษให้แก่นักโทษ จากเดิมที่อำนาจในการอนุมัติการพักการลงโทษนั้นเป็นอำนาจของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ อำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษตามกฎหมายฉบับนี้จึงดำเนินการโดยคณะกรรมการซึ่งเป็นคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยตำแหน่ง มิได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาของอธิบดีกรมราชทัณฑ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดอีกต่อไป ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการนั้นมีความหลากหลาย โดยมีปลัดกระทรวงและรองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งดูแลภาพรวมของนโยบายการบริหารงานยุติธรรม หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในชั้นคดีอันได้แก่สำนักงานอัยการสูงสุดหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลฟื้นฟูนักโทษอันประกอบไปด้วยกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์ และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสวัสดิการและสิทธิได้แก่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกรมสุขภาพจิตซึ่งคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบหลากหลายนี้ จะทำให้คณะกรรมการพักการลงโทษตามองค์ประกอบที่มีความเชี่ยวชาญในหลายหลายด้าน ทำให้การพิจารณาพักการลงโทษนั้นเป็นไปอย่างรอบด้านและมีประสิทธิภาพ

2.7 แนวคิดการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง

สิทธิของผู้ต้องขัง (Prisoner's Rights) เป็นสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่ง ซึ่งในอดีตได้มีการเรียกร้องให้มีการรับรองและคุ้มครองในฐานะที่เป็นสิทธิของพลเมือง และเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นจากความพยายามในการแสวงหาหลักเกณฑ์พื้นฐานของความเป็นปัจเจกชนของผู้ต้องขัง เพราะในอดีตผู้ที่กระทำความผิดหรือผู้ต้องขังมักจะถูกมองว่าเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องในทางศีลธรรมและได้รับการช่วยเหลือในขอบเขตที่จำกัด แต่ในระยะต่อมา แนวความคิดนี้เริ่มพัฒนาโดยมีการรับรองสิทธิผู้ต้องขังไว้หลายประการจนกลายเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

แนวคิดการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังเกิดขึ้นจากการแสวงหาหลักเกณฑ์พื้นฐานของความเป็นปัจเจกชน (Individual Basis) ซึ่งในสมัยก่อนได้เริ่มจากการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องขัง แต่ยังมีลักษณะที่ไม่เป็นรูปธรรมมากนัก ในระยะต่อมาสิทธิของปัจเจกบุคคลได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในฐานะที่เป็นเครื่องป้องกันที่ประชาชนมีต่อการใช้อำนาจรัฐ การเรียกร้องสิทธิดังกล่าวมักมีสาเหตุมาจากประเด็นทางการเมือง กล่าวคือ การเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิทธิประเภทใดประเภทหนึ่งในช่วงนั้น มักจะมีพื้นฐานเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องศีลธรรมและการเรียกร้องสิทธิทางกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบในทางการเมืองเกิดขึ้นเสมอ รวมทั้งเรียกร้องสิทธิของผู้ต้องขังซึ่งมีการเรียกร้องกันมากในเรื่องเกี่ยวกับข้อกำหนดของเรือนจำและข้อเสนอให้มีการรับรองสิทธิของผู้ต้องขังอื่นๆ

เหตุผลที่มีการนำมาอ้างเพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องขัง คือ การที่ผู้ต้องขังถูกแยกตัวออกไปจากสังคมปกติทำให้ต้องถูกจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เสรีภาพในการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก ซึ่งสภาพเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความถูกต้องชอบธรรม ความพอดีในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ความทุกข์ทรมานของผู้ต้องขังที่ได้รับจากการถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายต่างๆ สิ่งเหล่านี้ได้นำมาสู่การเรียกร้องให้มีตระหนักถึงการปกป้องรักษาสิทธิของผู้ต้องขัง อันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการเรียกร้องให้มีการรับรองสิทธิตามกฎหมายอันพึงมีของบุคคลเหล่านั้นด้วย

โดยหลักการแล้ว การที่จะกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงสิทธิของผู้ต้องขังให้เป็นอย่างไรนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาโดยยึดวัตถุประสงค์ของการลงโทษเป็นหลัก ไม่ว่าจะสิทธิที่กำหนดคนนั้นจะเป็นสิทธิตามกฎหมายหรือสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ หลักการนี้เป็นที่ยอมรับทั่วไปในศตวรรษที่ 19 จนถึงในปัจจุบัน เนื่องจากในศตวรรษที่ 19 ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการลงโทษซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างเป็นทางการทั่วไปหลายประการ เช่น การลงโทษเพื่อยับยั้ง การลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทน และการลงโทษเพื่อแก้ไขปรับปรุง ซึ่งวัตถุประสงค์ในการลงโทษเหล่านี้ได้นำมาสู่การกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ๆ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงโทษที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้ไขปรับปรุงหรือเพื่อเพิ่มความยุติธรรมนับเป็นวัตถุประสงค์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในระยะหลัง ในขณะที่การลงโทษที่มีวัตถุประสงค์ในการหน่วงเหนี่ยวกักขังบุคคลก็มีผู้ยอมรับว่ายังเป็นการกระทำที่ชอบธรรมและจำเป็นต้องทำเพื่อผลในการป้องกันสังคมอยู่

แนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังและการลงโทษผู้ต้องขังข้างต้นอาจสรุปได้ว่าที่มาของสิทธิผู้ต้องขังนั้นเกิดจากแนวคิดในทางทฤษฎีว่า สิทธิบางส่วนที่ผู้ต้องขังต้องสูญเสียไปจากการถูกลงโทษและการสูญเสียสิทธิบางส่วนดังกล่าวจึงหมายความว่า ผู้ต้องขังในฐานะที่เป็นปัจเจกชนยังมีสิทธิบางส่วนที่ยังเหลืออยู่จากการถูกลงโทษซึ่งขอบเขตของสิทธิในส่วนที่เหลือ

เหล่านั้นจะมีมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับแนวความคิดหรือวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่แต่ละประเทศนำมาใช้ เช่น หากการลงโทษผู้กระทำความผิดมีวัตถุประสงค์และเหตุผลหลักเพื่อการป้องกันสังคม คือป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้นๆ ดังนั้น การสูญเสียสิทธิของผู้ต้องขังที่ถูกลงโทษจำคุกก็น่าจะเป็นเพียงการถูกแยกตัวออกจากสังคมเท่านั้น และบุคคลนั้นจะยังคงมีสิทธิบางประการที่เหลืออยู่ ซึ่งรัฐจำเป็นต้องตระหนักถึงการปกป้องรักษาสิทธิเหล่านั้นของผู้ถูกจำคุกด้วย ซึ่งในกรณีนี้ได้มีผู้เสนอว่า การจำคุกบุคคลซึ่งเป็นการกระทำที่แทรกแซงความเป็นมนุษย์ในเชิงลบนั้นควรเพิ่มภาระความรับผิดชอบของสังคมในด้านบวกควบคู่ไปด้วย ภาระในด้านบวกอาจกระทำโดยการให้สิทธิผู้ต้องขังในการมีส่วนร่วมเป็นอาสาสมัคร การให้โอกาสในการทำงาน หรือการฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นต้น

การที่จะรักษาปกป้องสิทธิของผู้ต้องขังตามแนวคิดดังกล่าวให้ได้ผลนั้น รัฐควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและรับรองสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องขังในรูปของสิทธิตามกฎหมาย เพราะผู้ที่จะได้สิทธิดังกล่าวมีเพียงผู้ต้องขัง เพราะสิทธิดังกล่าวไม่ใช่สิทธิของสมาชิกอื่นๆ ในสังคม ทั้งนี้เพราะสังคมเห็นว่าเป็นสิทธิตามกฎหมายอันชอบธรรมที่แยกผู้ต้องขังออกจากสังคมจึงเป็นหน้าที่ของสังคมที่จะต้องปกป้องบุคคลเหล่านั้นและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การให้การศึกษา การรักษาโรค หรือความจำเป็นพื้นฐานทางกายที่จำเป็นในชีวิตอื่นๆ การได้รับสิทธิต่างๆ เช่น ที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับ รวมถึงให้ความคุ้มครองในด้านการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตลอดจนไปจนถึงให้สิทธิบุคคลเหล่านั้นในอันที่จะได้มีโอกาสเรียกร้องหรือโต้แย้งหากถูกละเมิดสิทธิดังกล่าวได้ด้วย เช่น การให้สิทธิแก่ผู้ต้องขังในการยื่นเรื่องร้องทุกข์ ในกรณีที่ผู้ต้องขังถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ได้รับการปฏิบัติตามมาตราการที่กฎหมายรับรองไว้ ซึ่งหลักการนี้ เป็นหลักการที่มีใช้อยู่ในทุกประเทศทั่วโลก และถือเป็นหลักสากลที่พึงปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทุกคนเช่นการยื่นเรื่องร้องทุกข์

1) การให้สิทธิผู้ต้องขังในการยื่นเรื่องร้องทุกข์ตามหลักสากล ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในกรณีที่ผู้ต้องขังถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ได้รับการปฏิบัติตามมาตราการที่กฎหมายรับรองไว้ โดยผู้ต้องขังมีสิทธิในการที่จะได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการยื่นเรื่องร้องทุกข์พร้อมทั้งวิธีการและรายละเอียดต่างๆ นับแต่วันแรกที่ถูกส่งตัวเข้าสถานที่คุมขัง เช่น แจ้งให้ทราบถึงกรณีผู้ต้องขังจะมีสิทธิยื่นเรื่องร้องทุกข์ได้ แจ้งให้ทราบถึงวิธีการขั้นตอนในการยื่นคำร้องทุกข์ เป็นต้น³⁹

³⁹ ประเสริฐ เมฆมณี, คำอธิบายเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติว่าราชบัญญัติเรียงมาตรา, (กรุงเทพ:บพิการพิมพ์, 2526), น. 20.

2) การให้สิทธิของผู้ต้องขังยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ตามกฎหมายไทย ตามกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ได้กำหนดถึงสิทธิของผู้ต้องขังในการร้องทุกข์ยื่นเรื่องราวและการถวายฎีกาไว้⁴⁰ โดยกำหนดให้การร้องทุกข์นั้นอาจกระทำด้วยวาจาหรือการยื่นหนังสือ ถ้ากระทำด้วยวาจาให้เจ้าพนักงานที่รับคำร้องทุกข์นั้นบันทึกคำร้องทุกข์ไว้ โดยบันทึกคำร้องทุกข์หรือหนังสือร้องทุกข์นั้นต้องลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์และเจ้าพนักงานที่รับคำร้องทุกข์ไว้ด้วย และให้ทางเรือนจำเป็นผู้จัดเตรียมเครื่องเขียนและเอกสารต่างๆ สำหรับที่ผู้ต้องขังจะใช้ในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์หรือถวายฎีกา ทางเรือนจำต้องจัดหาสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการเข้าร้องทุกข์และทำเรื่องถวายฎีกา ในกรณีที่ผู้ต้องขังประสงค์จะให้เป็นความลับห้ามมิให้เจ้าพนักงานเรือนจำหรือบุคคลใด อยู่ใกล้ในระยะที่อาจล่วงรู้หรือเข้าใจข้อความที่เขียนนั้น เว้นแต่บุคคลที่ผู้ต้องขังนั้นยินยอม

ในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์หรือถวายฎีกานั้น ให้ผู้ต้องขังยื่นต่อพัศดีเรือนจำ หรือจะใส่ลงในที่ซึ่งจัดไว้เพื่อการนั้นก็ได้ เมื่อพัศดีได้รับหนังสือดังกล่าวให้เปิดซองตรวจดูข้อความ สอบข้อเท็จจริงแก้ไข หรือช่วยเหลือตามคำร้องขอ ตามสมควรแก่กรณี และเสนอต่อไปยังผู้บัญชาการเรือนจำพร้อมกับรายงานชี้แจงการปฏิบัติ แต่หากกรณีที่ผู้ต้องขังประสงค์ที่จะรักษาข้อความในหนังสือร้องทุกข์หรือการถวายฎีกานั้นให้เป็นความลับ โดยสอดหนังสือไว้ในซองและผนึก หน้าซองเขียนว่าลับก็ห้ามมิให้เจ้าพนักงานเรือนจำอ่าน โดยเจ้าพนักงานเรือนจำมีหน้าที่แต่เพียงจัดส่งไปยังผู้รับ หากเป็นหนังสือถึงรัฐมนตรีหรือทูตเกล้าฯ ถวายก็ให้ส่งไปยังอธิบดีเพื่อดำเนินการต่อไป คำสั่งหรือคำชี้แจงตอบกลับคำร้องทุกข์หรือการถวายฎีกานั้น ต้องแจ้งให้ผู้อื่นทราบและต้องจัดให้มีการลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น ยังได้มีการกำหนดไว้โดยยึดถือเป็นหลักปฏิบัติสากลที่นำมาปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคือดังนี้คือ

2.7.1 ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้มีมติให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันปรับปรุงข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง(United Nations Standard Minimum Rule For The Treatment of Prisoners)หรือเรียกว่าข้อกำหนดแมนเดลาขึ้นในปี2010 โดยได้แก้ไขประเด็นที่ล้ำสมัยบางประเด็นและได้กำหนดเนื้อหาที่แก้ไขขึ้นมาให้สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมใน

⁴⁰ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 120-126.

ปัจจุบันที่มุ่งคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น⁴¹ เช่นหลักการตอนหนึ่งของข้อกำหนดพื้นฐานที่มิใช่ความดังนี้

การคุมขังและมาตรการอื่นใดอันที่ส่งผลให้ตัดขาดผู้ต้องขังจากโลกภายนอกก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่คนเหล่านั้นอยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเป็นการเอาไปเสียซึ่งสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเองโดยปราศเสรีภาพของเขาไปเสีย ด้วยเหตุดังกล่าว ระบบราชทัณฑ์จึงต้องไม่มุ่งให้เกิดความทุกข์ทรมานเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่ถูกอยู่ในสภาพการณ์นั้นเพิ่มขึ้นอีกเว้นแต่โดยมีเหตุที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่ทำให้ต้องแยกขังหรือเป็นมาตรการเพื่อรักษาระเบียบวินัย ซึ่งอาจก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานได้เป็นปกติวิสัยในสถานการณ์เช่นนั้น⁴²

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดนี้มุ่งเน้นคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังอันเนื่องมาจากการที่ผู้ต้องขังนั้นต้องโดนจำกัดเสรีภาพจากการถูกจองจำจึงไม่ควรมีการกระทำใดใดที่ทำให้ผู้ต้องขังทุกข์ทรมานมากยิ่งขึ้นเว้นแต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้นมิใช่กฎหมายและขาดอำนาจที่จะบังคับให้ปฏิบัติเป็นเพียงข้อตกลงระหว่างประเทศภาคีสมาชิกเท่านั้น ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งเหล่านั้นจะปฏิบัติตามหรือไม่เป็นสิทธิของประเทศนั้นนั้นองค์การสหประชาชาติไม่มีอำนาจใดๆบังคับให้ปฏิบัติตามสิ่งที่องค์การสหประชาชาติสามารถพึงทำได้คือส่งเสริมให้ประเทศภาคีสมาชิกต่างๆปฏิบัติตามข้อกำหนดของการปฏิบัติต่อนักโทษดังกล่าวให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงสภาพความแตกต่างในด้านต่างๆของแต่ละประเทศ

⁴¹ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง สืบค้นจาก www.tijthailand.org (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2561.)

⁴² Rule 3 Imprisonment and other measures that result in cutting off persons from the outside world are afflictive by the very fact of taking from these persons the right of self-determination by depriving them of their liberty. Therefore the prison system shall not, except as incidental to justifiable separation or the maintenance of discipline, aggravate the suffering inherent in such a situation.

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วย ร้ายแรง พิกัดและสูงอายุของต่างประเทศและประเทศไทย

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้เขียนได้เลือกศึกษากฎหมายหลักเกณฑ์เจ้าหน้าที่และอำนาจวิธีพิจารณาที่เกี่ยวกับการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดและสูงอายุในต่างประเทศซึ่งแต่ละประเทศมีข้อกำหนดและรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้เขียนได้เลือกค้นคว้าการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดและสูงอายุของประเทศไทย สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศไทย

3.1 กฎหมายการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิกัดสูงอายุของสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบด้วย 50 มลรัฐ เกือบทุกรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกามีระบบการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรง แต่กฎหมาย หลักเกณฑ์ เจ้าหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาอาจมีความแตกต่างกันเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของภูมิประเทศและระบบสังคมของรัฐนั้น ๆ การศึกษาการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงของประเทศไทยผู้เขียนได้เลือกศึกษาค้นคว้าการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย

กรมราชทัณฑ์และการฟื้นฟูสมรรถภาพแคลิฟอร์เนีย (California Department of Correctional and Rehabilitation) เป็นหน่วยงานของรัฐบาล สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองแซคราเมนโต รัฐแคลิฟอร์เนีย มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 53,240 คน กรมราชทัณฑ์และการฟื้นฟูสมรรถภาพแคลิฟอร์เนียของรัฐแคลิฟอร์เนียเป็นระบบเรือนจำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่บริหารและจัดการระบบเรือนจำ 34 แห่ง สำนักงานคุมประพฤติ 50 แห่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจ

มากกว่า 29,000 นาย ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ระบบเรือนจำของรัฐแคลิฟอร์เนียคุมขังนักโทษและผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชนมากกว่า 118,000 คน¹

เรือนจำรัฐแคลิฟอร์เนียมีจำนวนนักโทษหนาแน่นและแออัดในอันดับต้น ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ความแออัดในเรือนจำที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหลายประการ เช่น ด้านการรักษาความปลอดภัย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องประสบความยากลำบากมากขึ้นในการควบคุมประชากรนักโทษที่มีขนาดใหญ่ ความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักโทษชายและหญิง รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ทำงานภายในเรือนจำเหล่านี้ นอกจากนี้ เรือนจำและนักโทษยังพบกับความเสี่ยงระบบสาธารณสุขที่บกพร่องขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้าที่ไม่เพียงพอต่อนักโทษ ความเสี่ยงเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดปัญหาในด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่พนักงานราชทัณฑ์และนักโทษในเรือนจำ²

ในเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2549 ได้มีการยื่นฟ้องรัฐแคลิฟอร์เนียต่อศาลฎีกากลางสหรัฐอเมริกา โจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติปฏิรูปการฟ้องร้องคดีเรือนจำ พ.ศ. 2539 โดยอ้างว่าสภาพที่แออัดในเรือนจำรัฐแคลิฟอร์เนีย ส่งผลให้เกิดการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ไม่เพียงพอและทั่วถึงต่อนักโทษ จึงไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการดูแลรักษาทางการแพทย์ และยังเป็น การขัดต่อกฎบัตรที่แปดของรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาที่ห้ามไม่ให้มีการลงโทษอย่างโหดร้ายและผิดปกติต่อผู้ต้องขัง ในปี พ.ศ. 2550 คณะผู้พิพากษาศาลฎีกากลางสหรัฐอเมริกาได้ออกคำสั่งให้กรมราชทัณฑ์และการฟื้นฟูสมรรถภาพแคลิฟอร์เนียต้องลดจำนวนนักโทษในเรือนจำเพื่อแก้ไขการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ³

รัฐแคลิฟอร์เนียจึงได้มีแก้กฎหมายใหม่เพื่อลดจำนวนนักโทษในเรือนจำตามคำสั่งศาลฎีกากลาง โดยได้มีการผ่านกฎหมายที่มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติและการปรับโครงสร้างใหม่ ๆ ที่ง่าย

¹ California Department of Corrections and Rehabilitation, (2017). About CDCR. Retrieve from http://www.cdcr.ca.gov/About_CDCR/Secretary.html.

² Easterling C., (2013), Chapter 837: Inmate Medical Release Under Realignment, *McGeorge Law Review* 44 (3), Supreme Court Associate Justice Anthony Kennedy's remarks to the American Bar Association in 2003 reveal the fiscal consequences of incarceration in California As of mid-2012 California housed over 147,000 inmates at a cost of \$47,102 each. In May 2011. Justice Kennedy, writing for the United States Supreme Court, ordered California to cure the unconstitutional overcrowding in its prison system. This, in part, led California to initiate realignment-an overhaul of its penal system. With California currently in a budget crisis, the legislature has acted to ensure California can comply with the Supreme Court's order. 697-698.

³ To help meet the order, California has increased the capacity of local county jails. Yet, despite additional funding to implement these changes, jails are still

ขึ้น สภานิติบัญญัติแห่งแคลิฟอร์เนียได้แก้ไขและผ่านกฎหมายแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Government Code) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักสำคัญที่กำหนดโครงสร้างภายในของรัฐแคลิฟอร์เนีย การปรับปรุงระบบราชทัณฑ์ รวมถึงการการแก้ไขหลักเกณฑ์ว่าด้วยการพักการลงโทษกรณีต่าง ๆ เพื่อลดจำนวนนักโทษของรัฐแคลิฟอร์เนีย⁴

ผู้เขียนได้ค้นคว้าด้วยกฎหมาย เอกสารและบทความวิชาการพบว่า การพักการลงโทษกรณีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรงในรัฐแคลิฟอร์เนียได้แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ การพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษไร้ความสามารถทางการแพทย์ (Medically Incapacitated Parole) และการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษป่วยหนัก (Terminal Ill Parole or Compassionate Release)

3.1.1 การพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษป่วยหนัก

การพักการลงโทษในกรณีนี้เป็นกลไกหนึ่งที่จะอนุญาตให้นักโทษที่มีสิทธิและผู้ที่ป่วยจนถึงขั้นเสียชีวิตออกมาก่อนเรือนจำก่อนโทษครบกำหนด

3.1.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษป่วยหนักของรัฐแคลิฟอร์เนีย

สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำท้องถิ่นของรัฐแคลิฟอร์เนียที่เจ็บป่วยร้ายแรง ประมวลกฎหมายรัฐบาลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Government Code) มาตรา 26605.5 และ 26605.6 ได้วางหลักเกณฑ์สำคัญดังนี้

ประมวลกฎหมายรัฐบาลแคลิฟอร์เนีย มาตรา 26605.5 ได้วางหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษป่วยหนักให้แก่เรือนจำท้องถิ่นในรัฐแคลิฟอร์เนีย เมื่อนายอำเภอในท้องถิ่นนั้นได้ปรึกษาหารือกับแพทย์ที่ไม่ใช่พนักงานมณฑลและไม่ได้อยู่ภายใต้การปฏิบัติงานของเรือนจำ นายอำเภอมีอำนาจที่จะพิจารณาการปล่อยตัวนักโทษจากราชทัณฑ์ของมณฑลเพื่อย้ายไปยังสถานพยาบาลหรือสถานที่ดูแลรักษาสุขภาพของนักโทษที่มีอาการเจ็บป่วย โดยแพทย์ที่ทำกรตรวจสอบนั้นต้องลงความเห็นว่า การปล่อยตัวผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรงนั้นจะ

⁴ In *Brown v. Plata*, the supreme Court of the United States held that California 's prison system was overcrowded, and in turn, its healthcare system so inadequate that it violated the United States Constitution 's Eighth Amendment protections against cruel and unusual punishment; to remedy this violation, the Court mandated that the state must reduce its state-prison population. The result, in part, was "realignment," a series of laws passed to decrease California 's. prison population to 137.5 percent design capacity, as the Court ordered in *Plata*. In response, the legislature has created laws aimed at easing implementation and funding of realignment, including Chapter 837.

ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นหรือสาธารณะก่อนที่จะได้รับอนุญาตการพักการลงโทษ⁵ นายอำเภอจะต้องพิจารณาเงื่อนไขสำคัญดังต่อไปนี้

1) เมื่อผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรงได้รับการวินิจฉัยโดยแพทย์ผู้ตรวจอาการเจ็บป่วยและพฤติกรรมของผู้ต้องขังจะไม่เป็นภัยต่อความปลอดภัยและความสงบของผู้อื่นและสาธารณะ

2) แพทย์ตรวจลงความเห็นว่าการเจ็บป่วยร้ายแรงนั้น ไม่สามารถที่จะรักษาได้หายขาดหรือแม้จะได้รับการรักษาก็ไม่อาจจะทำให้สุขภาพกลับเป็นปกติ

3) นักโทษมีความต้องการการรักษาทางการแพทย์เฉพาะทางหรือการรักษาด้วยแพทย์ที่ทันสมัยและดีกว่าสถานพยาบาลในเขตอำนาจศาลของมณฑล

ก่อนที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษตามมาตรา 26605.6 นายอำเภอจะต้องแจ้งให้ศาลทราบถึงความประสงค์จะย้ายผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรงไปยังสถานบริการทางการแพทย์หรือที่อยู่อาศัยเพื่อจัดการรักษาพยาบาลและบริการอื่น ๆ เพื่อที่ศาลจะได้พิจารณาอนุมัติการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษเจ็บป่วยหนัก

ประมวลกฎหมายแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย มาตรา 26605.6 ได้ให้อำนาจนายอำเภอหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจประจำเรือนจำมณฑล ซึ่งหลังจากบุคคลเช่นว่าได้ปรึกษาหารือกับแพทย์ที่มีหน้าที่ดูแลการรักษาพยาบาลในเรือนจำมณฑลหรือแพทย์ที่ได้รับการแต่งตั้งศาลของมณฑลที่นักโทษถูกจำคุกในขณะนั้น เห็นว่านักโทษไม่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประชาชนและเมื่อตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์แล้วนักโทษจะมีอายุขัยไม่เกินหกเดือนหรือน้อยกว่า

⁵ California Government Code, Section 26605.5.

(a) The sheriff has the authority, after conferring with a physician who is neither a county employee nor under a pressuring control with the county, to release from a county correctional facility for transfer to a medical facility or residential care facility, a prisoner whose physical condition in the opinion of the examining physician is such that he or she is rendered incapable of causing harm others upon or after release from custody prior to authorizing the release, however, the sheriff shall first determine that of the following conditions exist.

- (1) The prisoner, upon diagnosis by the examining physician, is deemed to be so severely physically incapacitated that he or she poses no threat to the safety of others.
- (2) The examining physician has no reasonable expectation that the prisoner's physical condition will improve to the extent that he or she could pose a threat to the safety of others.
- (3) The prisoner's medical needs would be better served in a medical facility or residence other than a county correctional facility.

ก่อนที่จะมีการพักการลงโทษตามมาตรา⁶ ตำรวจท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจประจำเรือนจำมณฑลจะต้องแจ้งให้ศาลทราบถึงเจตนาของตนในการพักการลงโทษ⁶

ก่อนที่จะมีการปล่อยตัวตามมาตรา⁷ นายอำเภอต้องแจ้งให้หัวหน้าศาลทราบถึงเจตนาของตนในการปล่อยตัวนักโทษซึ่งการแจ้งนี้จะต้องมีรายละเอียดคือ

- 1) ชื่อของนักโทษ
- 2) ฐานความผิดที่นักโทษถูกคุมขังและค่าใช้จ่ายที่รอดำเนินการถ้ามี
- 3) วันที่ลงโทษถ้ามี
- 4) การวินิจฉัยของแพทย์เกี่ยวกับสภาพของนักโทษ
- 5) การคาดการณ์ของแพทย์สำหรับการกู้คืนสู่สภาพเดิมของนักโทษ
- 6) ที่อยู่ของนักโทษหลังจากที่ปล่อยตัว

ในกรณีที่ผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำกลางรัฐแคลิฟอร์เนีย ประมวลกฎหมายอาญารัฐแคลิฟอร์เนีย มาตรา 1107 ได้วางหลักเกณฑ์สำคัญดังนี้

หากเลขานุการเรือนจำหรือคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษหรือทั้งสองฝ่ายระบุว่านักโทษมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในวรรคต่อไป⁷ เลขานุการเรือนจำหรือคณะกรรมการอาจยื่นคำขอให้ศาลตัดสินพิจารณาการพักการลงโทษ⁷

⁶ California Government Code, Section 26605.6.

- (a) The sheriff, or his or her designee, has the authority, after conferring with a physician who has oversight for providing medical care at a county jail, or that physician's designee, to release from a county correctional facility, a prisoner sentenced to a county jail if the sheriff determines that the prisoner would not reasonably pose a threat to public safety and the prisoner, upon diagnosis by the examining physician, is deemed to have a life expectancy of six months or less.
- (b) Before the release of any prisoner pursuant to this section, the sheriff shall notify the presiding judge of the superior court his or her intention to release . This notification shall include
 - (1) The prisoner's name
 - (2) The offense or offenses for which the prisoner was incarcerated, if applicable, and the pending charges, if applicable.
 - (3) The date of sentence, if applicable
 - (4) The physician's diagnosis of the prisoner's condition
 - (5) The physician's prognosis for the prisoner's recovery.
 - (6) The prisoner' address after release.

⁷ California Penal Code, Section 1107.

1) ผู้ต้องขังป่วยเป็นโรคที่รักษาไม่หายซึ่งเกิดจากความเจ็บป่วยหรือโรคที่อาจทำให้เสียชีวิตภายในหกเดือนตามที่แพทย์ได้วินิจฉัย⁸

2) ผู้ต้องขังที่จะได้รับการพักการลงโทษจะไม่เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประชาชน⁹

3) นักโทษจะต้องไม่ถูกพิพากษาจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต¹⁰

สำหรับนักโทษที่อยู่ในเรือนจำของมณฑลและรัฐ ผู้ต้องขังที่ทางการแพทย์พบว่ากำลังอยู่ในภาวะทุพพลภาพอย่างรุนแรงจนไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดภัยคุกคามแก่สาธารณชนได้ ที่มีนักโทษสิทธิ์ได้รับการพักโทษภายใต้เงื่อนไขดังนี้

1) นักโทษที่ได้รับการตรวจร่างกายโดยแพทย์ลงความเห็นว่า มีชีวิตอยู่น้อยกว่าหกเดือน หรือเป็นการเจ็บป่วยรุนแรงไม่สามารถหายเป็นปกติ

2) นักโทษที่จะได้รับการพักการลงโทษจะไม่เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประชาชน

3) นักโทษจะต้องไม่ถูกพิพากษาจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

จากการวิเคราะห์หลักเกณฑ์การพักโทษกรณีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรงตามหลักความเมตตา ในประมวลกฎหมายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา มาตรา 26605.5, มาตรา 26605.6 และประมวลกฎหมายอาญาวิธีพิจารณาความอาชญา มาตรา 1107 ประกอบกัน หลักเกณฑ์สำคัญในการร้องขอการพักการลงโทษที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียทั้งสองฉบับนั้น คือนักโทษที่ป่วยหนักจนไม่สามารถรักษาได้ซึ่งจะทำให้เสียชีวิตภายในหกเดือนซึ่งและต้องรับการ

(1) Notwithstanding any other law and consistent with paragraph (1) of subdivision (a), if the secretary or the Board of parole Hearing or both determine that a prisoner satisfies the criteria set forth in paragraph (2), the secretary or the board may recommend to the court that the prisoner's sentence be recalled.

⁸ California Penal Code, Section 1107.

(a) The prisoner is terminally ill with an incurable condition caused by an illness or disease that would produce death within six months, as determined by a physician employed by the department

⁹ California Penal Code, Section 1107.

(b) The conditions under which the prisoner would be released or receive treatment do not pose a threat to public safety.

¹⁰ California Penal Code, Section 1107.

This subdivision does not apply to a prisoner sentenced to death or a term of life without the possibility of parole.

รักษาดูแลทางด้านแพทย์ตลอด 24 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม การปล่อยตัวนักโทษในกรณีนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชน ส่วนนักโทษที่ต้องคำพิพากษาประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตไม่มีสิทธิร้องขอการพักการลงโทษในกรณีนี้

3.1.1.3 เจ้าหน้าที่และอำนาจหน้าที่ในกระบวนการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรง¹¹

การพักการลงโทษกรณีนี้มีเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย เนื่องจากเป็นกรณีพิเศษที่ต้องได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดและเร่งด่วน จึงทำให้เจ้าหน้าที่จากกระบวนการยุติธรรมของรัฐแคลิฟอร์เนียต้องร่วมมือกันพิจารณา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

1) แพทย์ประจำเรือนจำมีหน้าที่วินิจฉัยโรคและเขียนรายงานด้านอาการเจ็บป่วยของนักโทษไปยังหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำ หัวหน้าคณะแพทย์มีหน้าที่ทบทวนรายงานและอนุมัติหรืออาจจะปฏิเสธรายงานด้านการแพทย์

2) เจ้าหน้าที่เรือนจำมีหน้าที่ตรวจสอบสิทธิของนักโทษคัดกรองเอกสารและจำแนกประเภทการพักการลงโทษ ผู้อำนวยการเรือนจำมีอำนาจหน้าที่ในการทบทวนรายงานของนักโทษรวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการพักการลงโทษ

3) คณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษมีหน้าที่ต้องประเมินรายงานจากผู้อำนวยการเรือนจำอีกครั้งว่านักโทษมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เลขานุการกรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ในการส่งรายงานที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาการลงโทษไปยังศาลเพื่อพิจารณาอนุญาตการพักการลงโทษกรณีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรง

4) ศาลมีหน้าที่พิจารณารายงานด้านการแพทย์จากกรมราชทัณฑ์และความเห็นของคณะกรรมการพักการลงโทษ หากศาลเห็นว่ารายงานดังกล่าวมีมูลเหตุให้ต้องพักการลงโทษ ศาลจะพิจารณาลดโทษของนักโทษและอนุมัติการพักการลงโทษเพื่อที่จะปล่อยตัวนักโทษออกจากเรือนจำ

3.1.1.4 วิธีพิจารณาการพักการลงโทษ¹²

1) ขั้นตอนแรกในการพักการลงโทษในกรณีนี้จะเริ่มต้นด้วยการร้องขอจากนักโทษหรือครอบครัวนักโทษ หรือผู้รับมอบอำนาจจากนักโทษ การร้องขอการพักการลงโทษ

¹¹ Prison Law Office, (2015), medical parole(for medically incapacitated prisoners) and compassionate release (for prisoners with a terminal illness who have six months or less to live), Retrieve from <http://prisonlaw.com/wpcontent/uploads/2015/09/MedParoleCompReleaseMay2015.pdf>. (ดูภาคผนวก)

¹² ดูภาคผนวก.

สามารถทำได้โดยการติดต่อเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่หัวหน้าเรือนจำหรือเลขานุการเรือนจำ หากเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในเรือนจำวินิจฉัยว่านักโทษมีชีวิตไม่ถึงหกเดือนหรือน้อยกว่านั้น ผู้คุมเรือนจำควรแจ้งให้นักโทษและครอบครัวนักโทษทราบถึงขั้นตอนการพักการลงโทษ

2) แพทย์ประจำเรือนจำจะต้องพิจารณาว่าการเจ็บป่วยของนักโทษนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ทางการแพทย์หรือไม่ หากพบว่านักโทษมีชีวิตไม่ถึงหกเดือน ให้แพทย์เขียนรายงานการวินิจฉัยโรคเพื่ออธิบายถึงสาเหตุที่นักโทษมีชีวิตอยู่ไม่ถึง 6 เดือนหรือไม่สามารถเข้าในการรักษาโรคได้ และส่งให้หัวหน้าคณะแพทย์ของเรือนจำ หัวหน้าคณะแพทย์ของเรือนจำมีอำนาจอนุมัติหรือปฏิเสธคำวินิจฉัยของแพทย์ประจำ

3) หากได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำ รายงานดังกล่าวจะต้องถูกส่งไปเรือนจำเพื่อจำแนกประเภทและผู้มีสิทธิ์ขอการพักการลงโทษ ซึ่งเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะให้คำปรึกษาแก่นักโทษและผู้ร้องขอการพักการลงโทษแทนนักโทษเกี่ยวกับรายงานการขอการพักการลงโทษของนักโทษ

4) ผู้อำนวยการเรือนจำจะทบทวนรายงานของนักโทษถึงภาวะเบี่ยงที่เกี่ยวกับข้องกับการพิจารณาการพักการลงโทษ หากผู้อำนวยการเรือนจำมีเห็นตรงกันกับรายงานที่เสนอมาก็จะอนุมัติส่งต่อไปยังสำนักงานใหญ่ของกรมราชทัณฑ์แคลิฟอร์เนีย เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาการพักโทษทบทวนรายงาน

5) คณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษต้องประเมินอีกครั้งว่านักโทษมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์หรือไม่ ในการใช้ดุลพินิจเพื่ออนุมัติหรือปฏิเสธนั้นต้องเป็นไปตามที่หลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เมื่อเลขานุการประจำสำนักงานใหญ่ของกรมราชทัณฑ์แคลิฟอร์เนียได้รับอนุมัติรายงานจากคำแนะนำของคณะกรรมการการพักโทษแล้ว เลขานุการกรมราชทัณฑ์ต้องส่งเรื่องไปยังศาลพิจารณาการพักการลงโทษ

6) กระบวนการพิจารณาการพักการลงโทษที่เริ่มตั้งแต่การตรวจวินิจฉัยโรคของแพทย์ประจำเรือนจำ การพิจารณารายงานทางการแพทย์ของหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำ การคัดแยกการจำแนกประเภทและผู้มีสิทธิ์ขอการพักการลงโทษ การพิจารณารายงานโดยหัวหน้าเรือนจำ การทบทวนรายงานด้านการแพทย์ของคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ร้องขอ

7) เมื่อได้รับเอกสารรายงานด้านการแพทย์จากกรมราชทัณฑ์แล้ว ศาลต้องพิจารณาพิพากษาการพักการลงโทษภายใน 10 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากเลขานุการกรมราชทัณฑ์ หากศาลอนุมัติการพักการลงโทษ กรมราชทัณฑ์จะต้องปล่อยตัวนักโทษภายใน 48 ชั่วโมงนับจากวันที่ได้รับคำสั่งศาลเว้นแต่นักโทษจะได้รับอนุญาตจากเรือนจำก่อนหน้า

8) ในการที่ปล่อยตัวนักโทษ กรมราชทัณฑ์ต้องมอบเอกสารสำคัญให้แก่ นักโทษ คือ ผลการสรุปทางการแพทย์เวชทะเบียนที่ครบถ้วน เอกสารการระบุตัวตนจากรัฐ คำแนะนำและคำปรึกษาด้านชุมชนและทรัพย์สินทั้งหมด นักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวจะถูกส่ง ต่อไปยังที่อยู่ที่ได้รับระบุไว้ในเอกสารรายงานด้านการแพทย์ เช่น สถานพยาบาลเฉพาะทาง บ้านของ นักโทษ หรือสถานที่ที่ศาลได้ระบุในเอกสารอนุมัติการพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรง

3.1.2 การพักการลงโทษกรณีนักโทษไร้สมรรถภาพทางร่างกาย (Medically Incapacitated Parole)

3.1.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักโทษกรณีนักโทษไร้สมรรถภาพทางร่างกาย ของรัฐแคลิฟอร์เนีย

1) ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 3550 (California Penal Code) วาง หลักเกณฑ์สำคัญดังนี้

(1) หากหัวหน้าแพทย์ของเรือนจำที่นักโทษจำคุกกำหนดให้นักโทษเป็นผู้ไร้ สมรรถภาพทางร่างกาย ที่ทำให้นักโทษไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างถาวรและ ส่งผลให้นักโทษต้องได้รับการดูแลตลอด 24 ชั่วโมง และการไร้สมรรถภาพไม่สามารถรักษาให้ หายในขณะจำคุก นักโทษจะได้รับการพักการลงโทษเมื่อคณะกรรมการพิจารณาการพักโทษมี เหตุผลเพียงพอที่นักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวจะไม่ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของ ประชาชน¹³

(2) การพักการลงโทษกรณีนักโทษไร้สมรรถภาพทางร่างกายภายใต้ กฎหมายนี้ไม่อนุญาตให้นักโทษที่ถูกลงโทษภายใต้พระราชบัญญัติสิทธิของเหยื่อ 2008 (Mary's Law) ได้รับการพักการลงโทษกรณีไร้สมรรถภาพ นักโทษภายใต้บทบัญญัติ¹⁴ นี้ได้แก่

¹³ California Penal Code, Section 3350.

(a) Notwithstanding any other law, except as provided in subdivision (b), if the head physician of an institution in which a prisoner is incarcerated determines, as provided in this section, that the prisoner is permanently medically incapacitated with a medical condition that renders him or her permanently unable to perform activities of basic daily living, and results in the prisoner requiring 24-hour care, and that incapacitation did not exist at the time of sentencing, the prisoner shall be granted medical parole if the Board of parole Hearings determines that the conditions under which he or she' would be released would not reasonably pose a threat to public safety.

¹⁴ California Penal Code, Section 3350.

(1) นักโทษที่ถูกตัดสินประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต
 (2) นักโทษที่ไม่ได้รับอนุญาตให้พักการลงโทษ
 (3) นักโทษในคดีที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 830.1, 830.2, 830.3, 830.31, 830.32, 830.33, 830.34, 830.35, 830.36, 830.37, 830.4, 830.5, 830.6, 830.10 830.11 หรือ 830.12 ซึ่งเป็นการฆ่าเจ้าหน้าที่ของรัฐขณะที่ทำงานในหน้าที่ของตนและบุคคล หรือผู้เสียหายเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฆ่าโดยเจตนาเพื่อตอบโต้การปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

2) ประมวลกฎหมายรัฐแคลิฟอร์เนียมาตรา 3559.1 (California Code of Regulation) วางหลักเกณฑ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสภาพร่างกายของนักโทษไว้ดังนี้

1. นักโทษที่ไร้สมรรถภาพทางกายอย่างถาวรส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันและนักโทษที่ต้องการการดูแลตลอด 24 ชั่วโมง จะถูกส่งไปยังคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษ ซึ่งการไร้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันขั้นพื้นฐาน คือการหายใจ, การกิน, การอาบน้ำ, การแต่งกาย, การเคลื่อนย้าย, การใช้แขนหรือกายภาพ¹⁵

2. เงื่อนไขทางการแพทย์และกายภาพที่ได้กล่าวในข้อ (1) ข้างต้นไม่อนุญาตให้ใช้กับที่นักโทษถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตหรือนักโทษถูกพิพากษาประหารชีวิต¹⁶

This section does not alter or diminish the rights conferred under the Victims' Bill of Rights Act of 2008(Marsy 's Law) Subdivision (a) does not apply to any of the following: (1)A prisoner sentenced to death or life in prison without possibility of parole (2)A prisoner who is serving a sentence for which parole, pursuant to subdivision (a), is prohibited by any initiative statute. (3)A prisoner who was convicted of first-degree murder if the victim was a peace officer as defined in section 830.1, 830.2. 830.3, 830.31, 830.32, 830.33, 830.34, 830.35, 830.36, 830.37, 830.4, 830.5, 830.6, 830.10, 830.11, or 830.12, who was killed while engaged in the performance of his or her duties, and the individual knew , or reasonably should have known, that the victim was a peace officer engaged in the performance of his or her duties, or the victim was a peace officer or a former peace officer under any of the above enumerated sections, and was intentionally killed in retaliation for the performance of his or her official duties.

¹⁵ California Code of Regulation,Section 3359.1

(1) The inmate is permanently medically incapacitated with a medical condition that renders him or her permanently unable to perform activities of basic daily living and results in the inmate requiring 24-hour care. Activities of basic daily living are breathing, eating, bathing, dressing, transferring, elimination, arm use, or physical ambulation

¹⁶ California Code of Regulation, Section 3359.1

3. การพักการลงโทษจะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขความปลอดภัยสาธารณะ นักโทษที่ได้รับการพักโทษจะไม่ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อสาธารณชน¹⁷

กฎหมายรัฐแคลิฟอร์เนียอนุญาตให้นักโทษที่ไร้สมรรถภาพทางร่างกายบางคนได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษา การพักการลงโทษกรณีเจ็บป่วยร้ายแรงสำหรับนักโทษไร้สมรรถภาพทางร่างกายของรัฐแคลิฟอร์เนีย หากพิจารณามาตรา 3350 ประกอบกับมาตรา 3359 นั้น พบว่าที่นักโทษมีสิทธิได้รับการพักการลงโทษจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) นักโทษ ที่ไม่มีความสามารถทำกิจกรรมของชีวิตประจำวันขึ้นพื้นฐานอันได้แก่ การหายใจ การกิน การอาบน้ำ การแต่งกาย การขับถ่าย การใช้แขนหรือกายภาพ เพื่อช่วยเหลือตัวเอง และผู้ต้องขังนั้นต้องได้รับการดูแลทางการแพทย์ตลอด 24 โมง

2) นักโทษที่ถูกปล่อยออกมาจะไม่ก่ออันตรายหรือเป็นภัยคุกคามต่อสังคม

3) นักโทษจะต้องไม่ถูกพิพากษาจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต หรือนักโทษที่กระทำความผิดภายใต้พระราชบัญญัติเหยื่อ 2008`

จากหลักเกณฑ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าหากนักโทษในเรือนจำต้องพบกับการทรมานทุกขุทรมานจากสภาพทางกายภาพอย่างถาวร หรือให้ร่างกายของผู้ต้องขังเป็นอุปสรรคต่อการช่วยเหลือตัวเอง นักโทษหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักโทษนั้นสามารถร้องขอการพักการลงโทษในกรณีไร้สมรรถภาพทางร่างกายได้ แต่จากการค้นคว้าพบว่านักโทษเป็นอัมพาต นักโทษมีอาการเจ็บป่วยและนอนไม่รู้สึกรู้ตัวมาไม่ต่ำกว่าหกชั่วโมง หรือนักโทษที่ต้องพึ่งเครื่องช่วยหายใจตลอดเวลาสามารถขอการรักษาพยาบาลและการพักการลงโทษ ในการพักการลงโทษกรณีไร้สมรรถภาพนอกจากสภาพร่างกายของนักโทษแล้ว เงื่อนไขที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการปล่อยตัวนักโทษออกมาก็คือ นักโทษที่ได้รับการพักการลงโทษนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ ในกรณีที่นักโทษได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือพิพากษาประหารชีวิต หรือมาเจ้าหน้าที่ของรัฐในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษในกรณีเจ็บป่วยรุนแรง

การขอให้ผู้ต้องขังเข้ารับการรักษาตรวจร่างกายเพื่อร้องขอการพักการลงโทษอาจดำเนินการโดยบุคคลดังต่อไปนี้

1) แพทย์ผู้ดูแลเบื้องต้นของนักโทษ

2) สมาชิกในครอบครัวของนักโทษในเรือนจำตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 3000

3) ทนายความหรือบุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตและอำนาจดังกล่าวในนามของนักโทษ

(2) The medical/physical limitations documented in subsection(1) above did not exist at the time the inmate was sentenced to the current incarceration

¹⁷ California Code of Regulation, Section 3359.1

4) ตัวของนักโทษเอง

3.1.2.2 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษ¹⁸

1) แพทย์ประจำเรือนจำจะมีหน้าที่ประเมินนักที่ไร้สมรรถภาพทางกายโดยพิจารณาว่านักโทษต้องการความช่วยเหลือมากน้อยเพียงใดในเรื่องการเคลื่อนไหวนบนเตียง การเคลื่อนย้ายไปยังเก้าอี้ ห้องน้ำและสถานที่อื่น ๆ ในเรือนจำ รวมถึงการรับประทานอาหาร การประเมินระดับร่างกายที่ไร้สมรรถภาพเช่นนี้ แพทย์ใช้เครื่องมือที่มีชื่อว่าคู่มือการใช้ทรัพยากร 4 (Resource Utilization Guide IV; RUG IV) เพื่อประเมินอาการของนักโทษ หากอาการนักโทษถึงเกณฑ์ที่กำหนด แพทย์มีอำนาจลงความเห็นและส่งรายงานการประเมินไปยังหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำ หัวหน้าคณะแพทย์มีอำนาจที่จะอนุมัติหรือปฏิเสธการส่งต่อรายงานการประเมิน

2) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เป็นดูแลนักโทษรวมถึงการปล่อยตัวนักโทษ เข้าร่วมการตรวจสอบและคัดกรองนักโทษเพื่อเข้ารับการพักการลงโทษในกรณีไร้สมรรถภาพทางกาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องระบุความต้องการดูแลทางการแพทย์ของนักโทษ จัดเตรียมและตรวจสอบโปรแกรมเผยแพร่สำหรับนักโทษที่ถูกปล่อยออกมา ประเมินความเสี่ยงต่อนักโทษที่ถูกปล่อยตัวต่อชุมชน และ แนะนำข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการบริหารเกี่ยวกับการบังคับคดี และเตรียมรายงานประเภทการพักการลงโทษต่างๆและการติดต่อระหว่างที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อาจเข้าร่วมการตรวจหรือคัดกรองสถานที่ทำการราชทัณฑ์ของชุมชน ดำเนินการสอบสวนเมื่อมีการละเมิดกฎหมายอาญาหรือพฤติกรรมทางอาญา ซึ่งรวมถึงการสัมภาษณ์การเฝ้าระวังและการค้นหาและการยึด จับกุมผู้นักโทษหรือผู้ปล่อยตัวนักโทษที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางอาญาหรือการละเมิดทัณฑ์บน อีกทั้งต้องเป็นพยานในการพิจารณาตัดสินและกระบวนการพิจารณาคดี การให้ข้อมูลแก่หน่วยงานชุมชนอื่น ๆ เกี่ยวกับการรอลงอาญาหรือการปล่อยนักโทษปล่อยตัวกรณีพักการลงโทษตามนโยบายและขั้นตอนของกรมราชทัณฑ์และฟื้นฟูสมรรถภาพแห่งแคลิฟอร์เนีย (CDCR)

3) คณะกรรมการพิจารณาการพักโทษมีจำนวน 15 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการรัฐและวุฒิสภา คณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิอัน ได้แก่ รองผู้บัญชาการเรือนจำ นักจิตวิทยา นักนิติวิทยาศาสตร์ นักวิจัยและเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายและการบริหาร อำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการการพักการลงโทษ คือ พิจารณาการพักการลงโทษกรณีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรงและการคัดกรอง นอกจากนี้อำนาจหลักแล้ว คณะกรรมการอาจจะต้องมีหน้าที่อื่นๆ เช่น การคัดกรอง

¹⁸ คู่มือคณนวก.

ผู้ต้องขังกระทำความผิดฐานเกี่ยวกับเพศ การตรวจสอบคำร้องขอภัยโทษ บรรเทาโทษ การลดหย่อนโทษ และการพิจารณาการส่งผู้ร้ายข้ามแดน¹⁹

3.1.2.3 ขั้นตอนการพิจารณาการพักการลงโทษ²⁰

1) วิธีก่อนการพิจารณาการพักการลงโทษ

เมื่อแพทย์ที่อยู่ในเรือนจำนั้นพบเห็นนักโทษผู้ใดมีได้เงื่อนไขการพักการลงโทษ แพทย์สามารถเขียนรายงานสภาพร่างกายนั้นต่อแพทย์หัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำเพื่อเสนอความเห็นการพักการลงโทษโทษ

หากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำไม่เห็นด้วยกับรายงานนั้นก็สามารถที่ ปฏิเสธรายงานทางการแพทย์นั้น หากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำเห็นด้วยกับรายงานทางการแพทย์ รายงานจะถูกส่งไปยังสำนักงานประเมินสุขภาพการเจ็บป่วยเพื่อตรวจหาหรือประเมินระดับปัญหา ด้านสุขภาพและอาการของนักโทษที่ร้องขอการพักการลงโทษนั้นมีมากเพียงใด

หากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตรวจสอบรายงานทางการแพทย์นั้นแล้วพบว่านักโทษนั้นไร้สมรรถภาพทางร่างกายจริงตามที่เสนอมา และอาการของของนักโทษอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายการพักการลงโทษในกรณีนี้ รายงานนั้นจะถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานคัดแยกผู้ต้องขังเพื่อเตรียมผู้ขึ้นตอนการพิจารณาการพักการลงโทษจากคณะกรรมการพักการลงโทษต่อไป

2) วิธีพิจารณาการพักการลงโทษ

เมื่อรายงานทางการแพทย์ส่งมายังคณะกรรมการการพักการลงโทษแล้ว การพิจารณาการพักการลงโทษต้องดำเนินการภายใน 45-120 วันคณะกรรมการมีอำนาจในการอนุมัติการพักโทษเมื่อพบว่านักโทษที่นั้นไม่เป็นภัยคุกคามต่อสังคมหรือคนรอบข้าง หากการตรวจสอบมีข้อสงสัย คณะกรรมการสามารถปฏิเสธการร้องขอการพักโทษนั้นได้ คณะกรรมการพักการลงโทษมีความเป็นอิสระในการพิจารณาการพักการลงโทษและอนุมัติการพักโทษนั้น

ในการได้ส่วนการร้องขอการพักการลงโทษนั้นจะประกอบด้วยคณะกรรมการ 3 คน ซึ่งการได้ส่วนนั้นอาจจะกระดำต่อหน้าหรือลับหลังนักโทษก็ได้ นักโทษเองสามารถร้องขอให้ทนายเข้าฟังการได้ส่วนการพักโทษได้เช่นกัน

เมื่อนักโทษได้รับอนุมัติการพักการลงโทษแล้ว นักโทษต้องจะย้ายจากเรือนจำไปอยู่สถานพยาบาลตามที่คณะกรรมการการพักโทษกำหนดไว้ให้ภายใน 120 วัน นับแต่วันอนุมัติ แต่

¹⁹ California Department of Corrections and Rehabilitation, (2017). About Parole Board, Retrieve from <http://www.cdcr.ca.gov/Boph>.

²⁰ คู่มือกฎหมาย.

หากพบว่านักโทษที่ได้รับการพักโทษนั้น เป็นอันตรายต่อสังคมที่นักโทษนั้นอาศัยอยู่ นักโทษนั้น ต้องเข้ารับการคุมความประพฤติจากกรมคุมประพฤติ

นอกจากนี้รัฐแคลิฟอร์เนียได้มีการให้ผู้ต้องขังอุทธรณ์คำวินิจฉัยของ คณะกรรมการพักการพักการโทษที่ที่ไม่ให้พักการลงโทษได้คำวินิจฉัยคำวินิจฉัยของ Adult Authority ที่มีผลกระทบต่อเขาด้วยเหตุผลว่าคำวินิจฉัยนั้นผิดและควรได้รับการเปลี่ยนแปลงหรือโดยเหตุที่ว่า มีข้อเท็จจริงใหม่หรือสภาวะแวดล้อมได้เปลี่ยนไปเป็นอันบ่งชี้ว่าคำวินิจฉัยควรจะมีขึ้นผู้กระทำการ มีสิทธิที่จะขอให้พิจารณาได้²¹

3.1.4 การพักการลงโทษกรณีนักโทษสูงอายุ

ในกรณีนักโทษเค็ดขาดที่สูงอายุนั้นตามกฎหมายรัฐแคลิฟอร์เนียได้กำหนดไว้ ในประมวลกฎหมายอาญารัฐแคลิฟอร์เนียมาตรา 3055 โดยวางหลักว่า

นักโทษสูงอายุที่จะได้รับพักการลงโทษนั้นจะต้องเป็นผู้ต้องขังที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและต้องได้รับโทษมาแล้วอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 25 ปีนักโทษผู้นั้นจึงจะมีสิทธิได้รับการ พักการลงโทษ²²

โดยในการพิจารณาพักการลงโทษคณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษว่า อายุขัยและสภาพร่างกายที่ลดลงของนักโทษหากจำคุกต่อไปจะเป็นผลเสียแก่นักโทษการ ปลดปล่อยจะช่วยลดความเสี่ยงที่นักโทษจะต้องเผชิญในอนาคต²³

แต่การพักการลงโทษในกรณีนี้จะไม่ใช่กับบุคคลที่ถูกตัดสินให้จำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มี ความเป็นไปได้ที่จะถูกพักการลงโทษและบุคคลที่ถูกตัดสินว่าเป็นนักโทษในคดีที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 830.1, 830.2, 830.3, 830.31, 830.32, 830.33, 830.34, 830.35, 830.36, 830.37, 830.4, 830.5, 830.6, 830.10 830.11 หรือ 830.12 ซึ่งเป็นการฆ่าเจ้าหน้าที่ของรัฐขณะที่ทำงานในหน้าที่ของตน

²¹ Horward Abadinsky, Probation and parole, p.177.

²² California penal code 3055

(a) The Elderly Parole Program is hereby established, to be administered by the board of parole hearing, for purposes of reviewing the parole suitability of any inmate who is 60 years of age or older and has served a minimum of 25 years of continuous incarceration on his or her current sentence serving either a determinate or indeterminate sentence.

²³ California penal code 3055

(C) when considering the release of an inmate specified by subdivision (b) pursuant to section 3041. the board shall give special consideration to whether age, time served, and diminished physical condition, if any, have reduced, the elderly inmate, s risk for future violence

และบุคคล หรือผู้เสียหายเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฆ่า โดยเจตนาเพื่อตอบโต้การปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน²⁴

ทั้งนี้ผู้ต้องขังและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อหรือสมาชิกในครอบครัวหรือตัวแทนของเหยื่อจะ ได้รับอนุญาตให้อยู่และพูดได้โดยไม่ได้เปลี่ยนสิทธิของผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อในการพิจารณาทัณฑ์บน²⁵

3.2 กฎหมายการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เนื่องมาจากการปล่อยตัว หรือการพักโทษ เป็นเรื่องที่ทำให้ความสนใจกันมากขึ้นทั่ว ยุโรป นโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปล่อยตัวการพักโทษจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับการให้ความยุติธรรมและความเป็นธรรมต่างๆ ในกระบวนการที่จะปล่อยตัวนักโทษออกจากเรือนจำ อาจจะมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสถานที่ซึ่งเป็นที่จำคุกในสังคมยุโรป การปล่อยตัวหรือการพักโทษจึงเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจมากขึ้นในยุโรป ในอีกแง่มุมหนึ่งก็ยังคงเป็นข้อโต้แย้งขึ้นเกี่ยวกับปริมาณของจำนวนผู้ต้องหาในเรือนจำ ประเทศฝรั่งเศสในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กระบวนการการปล่อยตัวนักโทษออกจากคุกได้รับการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก โดยยังคงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพักโทษหรือภัยโทษแก่ผู้ต้องขัง ทั้งนี้ได้กำหนดเงื่อนไขอันเป็นหลักเกณฑ์ในการปล่อยตัวผู้ต้องขังเอาไว้ และผู้พิพากษาจะอนุญาตให้พักโทษของผู้ต้องขังที่ เหลืออยู่ได้ เป็นการสนับสนุนให้นำนักโทษกลับตัวเป็นคนดีคืนสู่สังคม²⁶

แนวคิดเรื่องการพักการลงโทษได้เริ่มขึ้นเมื่อประมาณ ช่วงกลางศตวรรษที่ 19 โดยผู้พิพากษาศาลแขวง และนักกฎหมายชาวฝรั่งเศส ชื่อ นาย Arnould Bonneville de Marsange โดยเขาได้พยายามคิดค้นและพัฒนาแนวความคิดมาจากการให้เสรีภาพที่มีการควบคุม โดยมีเงื่อนไขแก่นักโทษ โดยเสนอเป็นแนวคิดเรื่องการพักโทษแก่สถานิติบัญญัติโดยการให้อิสระภาพแก่นักโทษที่เขาได้รับโทษมาแล้วอย่างนอิ่งถึงหนึ่ง โดยมีเงื่อนไขให้นักโทษกลับตัวและฟื้นฟูตัวเองกลับสู่สังคม²⁷ ต่อมาในปี 1930 เป็นต้นมา ได้มีการถกเถียงกันเกี่ยวกับอำนาจศาลในการพิจารณาการ

²⁴ California penal code 3055

²⁵ California penal code 3055

(i) This section does not alter the right of victims at parole hearings

²⁶ Nicola Padfield, Dirk Van Zyl Smit, Frieder Dünkel, Release from Prison : European Policy and Practice, p.169

²⁷ Christopher L. Blakesley, Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review , Volume 39 number 1, Fall 1978, p. 4

พักการลงโทษนั้น นักกฎหมายฝรั่งเศสเชื่อกันว่าผู้พิพากษามีอำนาจในการพิจารณาพิพากษา ลงโทษจำเลย ดังนั้นจึงควรที่จะมีอำนาจในเรื่องการกำหนดระบบการลงโทษภายหลังที่มีคำตัดสิน คดีแล้วด้วย ประกอบกับรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส มาตรา 66 ที่ได้สนับสนุนแนวคิดนี้ โดยกำหนด ว่า ฝ่ายตุลาการในฐานะเป็นผู้พิทักษ์เสรีภาพของปัจเจกควรจะเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการบังคับ โทษ²⁸ จึงทำให้มีการจัดตั้งให้ผู้พิพากษาปรับใช้โทษและมีการปฏิรูปเพื่อเพิ่มอำนาจฝ่ายตุลาการใน การควบคุมและมีอำนาจในการกำหนดโทษที่ฝ่ายตุลาการได้กระทำ ซึ่งเป็นอำนาจในการตัดสินคดี และมีอำนาจภายหลังการกำหนดโทษ โดยให้เหตุผลว่าฝ่ายตุลาการต้องมีอำนาจในการกำหนด โทษ และหากการพักการลงโทษเพื่อเป็นการฟื้นฟูผู้ต้องขังเพื่อให้กลับเป็นคนดีสู่สังคมแล้วตุลา การต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดการปรับเปลี่ยนโทษที่ได้กำหนดไว้เอง²⁹ จนกระทั่งในที่สุดก็ได้ ให้เป็นอำนาจของตุลาการในการปรับใช้โทษ ในปี 1958 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 721 ให้ผู้พิพากษามีหน้าที่ปรับใช้การลงโทษได้ ไม่ได้กำหนดแค่เพียงการพักการ ลงโทษเท่านั้น แต่ให้ควบคุมระบบการบังคับโทษภายหลังการกำหนดโทษทั้งระบบ โดย กำหนดให้มีผู้พิพากษาหนึ่งคนต่อหนึ่งเรือนจำเพื่อทำการดังกล่าว จนเกิดฝ่ายต่อต้านจากฝ่าย ราชทัณฑ์ที่ว่าผู้พิพากษาอาจไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในเรือนจำเพื่อจะนำมาพิจารณา ประกอบการพักการลงโทษ อีกทั้งยังเป็นการลดบทบาทของบุคลากรในราชทัณฑ์อีกด้วย³⁰ แต่ อย่างไรก็ตามก็ยังนำระบบผู้พิพากษามาใช้จนถึงปัจจุบันนั่นเอง³¹

3.2.1 ประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ตามประมวลกฎหมายอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส ค.ศ.1993 (Le Code Pénal) ได้กำหนด หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพักโทษไว้ ดังต่อไปนี้

1) ผู้ต้องขังผู้กระทำความผิดในคดีเดียวหรือหลายคดีจะสามารถยื่นขอการพักโทษได้ ต่อเมื่อผู้ต้องขังนั้นได้แสดง หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อพิสูจน์ได้ว่าจะไม่กลับมาประพฤติผิด ซ้ำอีกในอนาคต ผู้ต้องขังจะต้องถูกจำคุกเป็นเวลาครึ่งโทษ ก่อนทำเรื่องพักโทษ เช่น ถูกตัดสิน จำคุก 6 เดือน จะต้องถูกจำคุกมาแล้ว 3 เดือน จึงยื่นเรื่องพักโทษได้ แต่ถ้าต้องโทษตลอดชีวิต จะต้องถูกจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี³²

²⁸ Ibid.,p.10.

²⁹ Ibid.,p.34.

³⁰ Richard J. Terrill, World Criminsal Justice System: A Survey, 7th Edvition. (New Providence, N J : Matthew Bender & Company, Inc., 2009), p. 192

³¹ พรเลิศ สักดิ์สงวนมณูญ ,อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 31,น.86

³² Le Code Code Pénal 1993. Article 598.

2) การพักโทษจะถูกจัดเตรียมโดยกระทรวงยุติธรรม และนำเสนอต่อประธานาธิบดีเพื่อตัดสินใจในอนุมติ การตัดสินใจต่อการพักนี้จะอยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไข และแบบแผนซึ่งมีจุดประสงค์ให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษได้กลับคืนสู่สังคมและสามารถอยู่รวมในสังคมอีกครั้ง³³

3) ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้รับการพักโทษ แต่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือไปก่อคดีขึ้นอีก ประธานาธิบดีสามารถที่จะยกเลิกการพักโทษนั้น และส่งผู้ต้องขังกลับเข้ามารับโทษต่อได้อีกในกรณีเหตุฉุกเฉิน การออกหมายจับหรือควบคุมตัวผู้ต้องขังคนนั้น สามารถกระทำโดยอัยการซึ่งอยู่ในเขตที่ผู้ต้องขังอาศัยอยู่ และอัยการจะต้องรีบแจ้งแก่รัฐมนตรียุติธรรม และหลังจากการพักโทษถูกยกเลิก ผู้ต้องขังนั้นจะต้องเข้ามารับโทษส่วนที่เหลือที่ได้รับการพักโทษ โดยไม่รวมกับโทษใหม่ของคดีที่เพิ่งถูกตัดสิน และเริ่มนับตั้งแต่ผู้ต้องขังถูกจับกุม ทั้งนี้ การเพิกถอนการพักโทษต้องกระทำก่อนวันสิ้นสุดของการพักโทษนั้น หากกระทำหลังจากวันสิ้นสุดการพักโทษ การเพิกถอนนั้นจะถูกยกเลิก และหากไม่มีการกำหนดวันสิ้นสุดของผู้ต้องขังที่ได้รับการพักโทษ ผู้ต้องขังจะถูกกำหนดเงื่อนไขได้ไม่เกิน 10 ปีในทุกคดี³⁴

4) หลังจากที่ได้รับการพักโทษแล้ว ผู้ต้องขังจะต้องรายงานตัว และได้รับการตรวจจากหน่วยงานคุมประพฤติ ที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงยุติธรรม ซึ่งจะมีหน้าที่ดูแล และตรวจสอบเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำอีก อันจะมีผลต่อการพักโทษของผู้ต้องขังนั้น³⁵

Les condamnés ayant à subir une ou plusieurs peines privatives de liberté peuvent bénéficier d'une libération conditionnelle s'ils ont donné des preuves suffisantes de bonne conduite et présentent des gages sérieux de réadaptation sociale.

La libération conditionnelle est réservée aux condamnés ayant accompli trois mois de leur peine si cette est inférieure à six mois, et la moitié de la peine dans le cas contraire. Pour les condamnés en état de récidive légale, le temps d'épreuve est porté à six mois si la peine est inférieure à neuf mois et aux deux tiers de la peine dans le cas contraire.

Pour les condamnés à la réclusion à perpétuité, le temps d'épreuve est de quinze années.

³³ Le Code Pénal 1993. Article 599

La libération conditionnelle est accordée par arrêt du Président de la République sur proposition du ministre de la justice.

L'arrêt de libération conditionnelle fixe les modalités d'exécution et les conditions auxquelles est subordonné l'octroi ou le maintien de la liberté. Il peut fixer des mesures impératives tendant au contrôle et au reclassement du libéré

³⁴ Le Code Pénal 1993. Article 600

³⁵ Le Code Pénal 1993. Article 601.

3.2.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส

3.2.2.1 การพักการลงโทษ

การพักโทษมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการปรับตัวของผู้ต้องขังโดยการให้กลับเข้าสู่สังคม และป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งผู้ต้องขังที่ต้องถูกตัดสินจำคุก 1 คดี หรือมากกว่า อาจได้รับการพักโทษ ถ้าเขาได้แสดงความพยายามอย่างจริงจังในเรื่องของการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สังคม โดยเฉพาะเรื่องของการทำงาน การเข้าเรียน การอบรมอย่างสม่ำเสมอ จากประสบการณ์ทางการงาน หรืองานชั่วคราว ซึ่งแสดงออกถึงการปรับตัวหรือการมีส่วนร่วมกับครอบครัว หรือการรับการบำบัดอย่างต่อเนื่อง หรือความพยายามที่ส่งผลกับการชดเชยของเหยื่อของเขา³⁶ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสาธารณรัฐฝรั่งเศส (Code of Criminal Procedure) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการพักการลงโทษของผู้ต้องขังไว้ดังต่อไปนี้

1. การพักโทษสำหรับนักโทษที่ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต จะได้รับคือ 15 ปี³⁷
2. การลดเวลาสำหรับการพักโทษ สำหรับนักโทษที่ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต มีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามแบบและเงื่อนไขของมาตรา 721 และ 721-1 แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนวันลดจะต้องไม่เกิน 12 วัน หรือ 1 เดือนต่อ 1 ปี ของการจำคุก แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางกฎหมายของผู้

Un décret rendu sur proposition du ministre de la justice determine les forms et conditions d'octroi de la liberation conditionnelle, les modalités de surveillance, de contrôle et de reclassement des libérés et les insitutions ou personnes charges de veiller sur la conduit de ces derniers.

³⁶ Code of Criminal Procedure. Article 729.

The aim of parole is the social reintegration of prisoners and the prevention of re-offending. Convicted persons who have to serve one or more custodial sentences may be granted parole if they show serious efforts towards social reintegration, especially if they can prove that they work, or prove their regular attendance at teaching or training courses, or work experience or a temporary job with regard to their social reintegration, or their essential participation in family life, or of their need to undergo treatment or their efforts with regard to compensating their victims.

Subject to the provisions of article 132-23 of the Criminal Code, parole may be granted when the length of the sentence served by the convicted person is at least equal to the length of the sentence remaining to be served. However, prisoners in the legal situation of recidivists in the meaning of articles 132-8, 132-9 or 132-10 of the Criminal Code may only be paroled if the length of the sentence served is at least twice the length of the sentence remaining to be served. In the situations covered by the present paragraph, the probation term may not be in excess of fifteen years.

³⁷ Code of Criminal Procedure. Article 729.

The probation term is fifteen years for persons sentenced to life imprisonment

ที่กระทำความผิดที่ติดเป็นนิสัชของผู้ต้องขังนั้นหรือไม่ จำนวนวันลจะใช้เป็นส่วนของวันที่ถูกจำคุก ซึ่งบัญญัติไว้ในตามมาตรา 123-3 ของประมวลกฎหมายอาญา³⁸

3. เมื่อคนต่างด้าวถูกตัดสินจำคุกตามข้อตกลงอาณานิคมของฝรั่งเศสจะต้องได้รับการคุ้มกันส่งไปยังชายแดนเพื่อการส่งกลับ หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การพักการลงโทษของเขาจะขึ้นอยู่กับมาตรการการระงับโทษโดยไม่ต้องรอการยอมรับจากเขา³⁹

4. การพักโทษจะทำได้กับนักโทษที่ถูกตัดสินจำคุก 4 ปี หรือน้อยกว่า หรือมีโทษที่เหลือ 4 ปี หรือน้อยกว่า หรือเป็นบุคคลที่มีบุตรที่ต้องดูแลที่มีอายุน้อยกว่า 10 ปี และต้องอยู่ในอุปการะของเขา ทั้งนี้ บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่สามารถนำมาใช้กับผู้ต้องขังที่กระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงหรือลหุโทษที่กระทำผิดต่อผู้เยาว์ได้⁴⁰

5. หากผู้ต้องขังได้รับโทษจำคุก 10 ปี หรือน้อยกว่า โดยไม่คำนึงว่าโทษที่เหลืออยู่ 3 ปี หรือน้อยกว่า การพักโทษจะกระทำได้โดยผู้พิพากษาที่ได้เป็นผู้ตัดสินตามเงื่อนไขที่ได้รับในมาตรา 722 ในกรณีอื่นๆ การพักโทษจะกระทำโดยศาลพักโทษพื้นที่ ซึ่งจะปฏิบัติตามเงื่อนไขในมาตรา 722-1 สำหรับทำให้ข้อความข้างต้นเป็นผลสำเร็จ จะต้องมีการตรวจสอบผู้ต้องขังอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 729 พระราชกฤษฎีกาจะมีการกำหนดข้อบังคับต่างๆ ให้เกิดผลสำเร็จตามมาตรา 731 การได้รับการพักโทษ อาจขึ้นอยู่กับเงื่อนไขพิเศษซึ่งมีเพื่อการช่วยเหลือและควบคุมมาตรการที่ช่วยให้การกลับเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมได้ง่ายขึ้นและสามารถตรวจสอบได้ มาตรการเหล่านี้มีผู้พิพากษาผู้ตัดสิน โดยความช่วยเหลือของกรมราชทัณฑ์เพื่อให้การปรับตัวสู่สังคมและการภาคทัณฑ์ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้⁴¹

³⁸ Code of Criminal Procedure. Article 729-1

³⁹ Code of Criminal Procedure. Article 729-2

Where an alien sentenced to a custodial sentence is subject to banishment from French territory, to an order escorting him back to the border, expulsion or extradition, his parole is subject to the execution of this measure. It may be decided without his consent.

⁴⁰ Code of Criminal Procedure. Article 729-3

Parole may be granted to any person sentenced to a prison term of four year or less, or for whom the amount of time left to serve is four year or less, where this person has parental rights over a child of less than ten years, who habitually lives with this parent.

The provisions of the present article are not applicable to those convicted of a felony or a misdemeanor committed against a minor.

⁴¹ Code of Criminal Procedure. Article 730.

พระราชกฤษฎีกาที่มีการกำหนดเงื่อนไขมาตรการที่ช่วยให้การกลับเข้าสู่สังคมเกิดผลสำเร็จด้วยองค์ประกอบและคุณลักษณะของการภาคทัณฑ์ซึ่งต้องอาศัยหน่วยงานที่น่าเชื่อถือที่ระบอบอยู่ในข้อความข้างต้น และรวมถึงมาตรการในการจัดหาเงินทุนที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของการภาคทัณฑ์ให้บรรลุความสำเร็จ

3.2.3 ศาลบังคับโทษ

การบังคับโทษในสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น จะดำเนินการโดยองค์การฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้แก่ผู้พิพากษาปรับใช้โทษและศาลปรับใช้โทษ ทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับสภาพของการจำคุกและโทษควบคุมตัวอื่นๆ โดยกำกับดูแลสภาพของการบังคับโทษ⁴² เพื่อให้การบังคับโทษนั้นเหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละคน (individualization) โดยผู้พิพากษาปรับใช้โทษนั้นจะเป็นผู้พิพากษาในศาลแขวง (district court) ในส่วนของศาลปรับใช้โทษนั้นจะมีอยู่ในทุกๆเขตอำนาจของศาลอุทธรณ์ โดยประกอบไปด้วยหัวหน้าคณะคนหนึ่งและผู้ช่วยสองคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้พิพากษาปรับใช้โทษซึ่งมีอาวุโสสูงสุดในเขตอำนาจศาลนั้นที่ประธานศาลอุทธรณ์แต่งตั้ง⁴³ การดำเนินการบังคับโทษใน

Where a prison sentence imposed is of ten year or less, or where, regardless of the length of the sentence initially imposed the time left to serve is of three years or less, parole is granted by the post-sentencing judge according to the conditions set out in article 722.

In all other cases, parole is granted by the regional parole court, in accordance with the conditions provided for in article 722-1.

For the implementation of the present article, the situation of each convicted person is examined at least once a year, when the time limit conditions provided for in article 729 are fulfilled.

A Degree determines the terms of implementation of the present article

⁴² Code of Criminal Procedure. Article. 712-1.

The penalty enforcement judge and the penalty enforcement court constitute the first level of courts for the application of sentences, which are responsible for determining the main conditions for implementing custodial sentences, and certain other penalties restrictive of liberty, by directing and overseeing the conditions of their execution.

⁴³ Code of Criminal Procedure. Article. 712-3.

One or more penalty enforcement courts, with territorial competence that corresponds to that of one or more district courts of the jurisdiction and which is determined by decree, are established in the jurisdiction of each appeal court. The penalty enforcement court is made up of a president and of two assistant judges nominated by the first president of the appeal court form among the most senior penalty enforcement judges in the court's jurisdiction.

กรณีต่างๆจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาปรับใช้โทษและศาลปรับใช้โทษในการจะวินิจฉัยในการใช้มาตรการต่างๆไม่ว่าจะเป็นกรณีการลดโทษ⁴⁴ การให้พักการลงโทษชั่วคราว⁴⁵ หรือการติดตามโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์⁴⁶รวมทั้งการพักการลงโทษด้วย⁴⁷

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดให้มีผู้พิพากษาบังคับโทษเป็นหลักในกระบวนการยุติธรรมชั้นบังคับโทษ ผู้พิพากษาบังคับโทษเป็นผู้พิพากษาพิเศษประจำศาลชั้นต้นหรือศาลแขวงที่มีหน้าที่ติดตามการบังคับโทษแก่ผู้ต้องโทษทั้งในและนอกเรือนจำ ตำแหน่งผู้พิพากษาบังคับโทษนี้ ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1958 อันเนื่องมาจากอิทธิพลของหลักปัจเจกบุคคลของการลงโทษ ซึ่งผู้พิพากษาบังคับโทษมีหน้าที่ในการรักษาหลักการและสาระสำคัญของ การลงโทษ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงตัวและการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องโทษเพื่อกลับคืนสู่สังคม ดังนั้น ผู้พิพากษาบังคับโทษ จึงจำเป็นต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์⁴⁸

⁴⁴Code of Criminal Procedure.Article 721-1

Additional remission may be granted to inmates who show serious signs of social readjustment, especially where they successfully sit for a school, university or professional examination demonstrating the acquisition of new knowledge or justifying real progress within the framework of tuition or training, by following therapy designed to reduce the risks of re-offending or by making efforts to compensate their victims. Unless the penalty enforcement judge decide otherwise socio-judicial surveillance may be imposed and who refuse the treatment that is offered to them during their imprisonment are not considered to show genuine efforts towards social readjustment;.

⁴⁵Code of Criminal Procedure. Article 723-4.

The penalty enforcement judge may make the convicted person's being granted semi-detention or a non-custodial sentence or temporary leave conditional on his being obliged to fulfill one or more obligations or prohibition provide for by articles 132-4 and 132-5 of the Criminal Code.

⁴⁶ Code of Criminal Procedure. Article 723-7.

The penalty enforcement judge may provide that a sentence be served under the regime of placement under electronic supervision defined by article 132-26-1 of the Criminal Code either where the convicted person has been sentenced to one or more custodial sentence, the combined length of which does not exceed one year, or where the convicted person has been benefited from release on parole, dependent on his agreeing to be placed under electronic surveillance for a duration not exceeding one year.

⁴⁷ พรเลิศ สักดิ์สงวนมณูญ ,อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 31,น.66

⁴⁸ อุทัย อาทิวา.อัยการฝรั่งเศส.รวบบทความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัดวิเจพรินดิ่ง.น.152-153

สำหรับกรณีการพักการลงโทษนั้น คำร้องขอพักการลงโทษที่ขึ้นสู่การพิจารณาของผู้พิพากษาบังคับโทษ อาจเกิดจากการที่ผู้พิพากษาบังคับโทษหยิบยกคดีขึ้นพิจารณาเอง หรือคำขอของผู้ต้องโทษ หรือคำร้องของพนักงานอัยการแห่งสาธารณรัฐ และในการทำคำวินิจฉัยของผู้พิพากษาบังคับโทษนั้น จะต้องมีความเห็นของผู้แทนจากสำนักบริหารราชทัณฑ์ประกอบและจะต้องจัดให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายในองค์คณะที่ปรึกษาโดยผู้พิพากษาบังคับโทษ จะฟังคำร้องของพนักงานอัยการและข้อสังเกตหรือคำโต้แย้งของผู้ต้องโทษหรือทนายความของผู้ต้องโทษ⁴⁹ เมื่อผู้พิพากษาบังคับโทษได้วินิจฉัยคำร้องแล้ว ผู้ต้องโทษอัยการแห่งสาธารณรัฐและอธิบดีอัยการ สามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวได้ ภายในกำหนด 10 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัย⁵⁰

ทั้งนี้ คำวินิจฉัยคำพิพากษาบังคับโทษที่อนุญาตให้พักการลงโทษมีผลบังคับทันทีและจะมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าว เว้นแต่คำอุทธรณ์ของพนักงานอัยการคัดค้านคำวินิจฉัยดังกล่าวจะไต่กระทาลงโทษภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย จึงจะมีผลให้รอการบังคับตามคำวินิจฉัยของผู้พิพากษาบังคับโทษไว้ก่อนจนกว่าศาลอุทธรณ์จะได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของพนักงานอัยการ⁵¹

นอกจากนี้ ผู้ต้องขังที่จะได้รับการพิจารณาให้พักการลงโทษนั้น จะต้องเข้าหลักเกณฑ์อันเป็นเงื่อนไขด้านความประพฤติที่ดีตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องโทษนั้นจะต้องแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่ได้ปรับปรุงตัวปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถที่จะฟื้นฟูศักยภาพในการประกอบอาชีพการงานได้ และมีความประพฤติดีที่สามารถที่จะได้รับการปล่อยตัวออกมากลับเข้าสู่สังคมได้⁵²

ยิ่งไปกว่านั้นในประเทศฝรั่งเศสยังให้ความสำคัญกับการพักการลงโทษผู้ต้องขังหรือนักโทษเด็ดขาดที่ป่วยหนักในขณะที่เขาถูกกักขังในเรือนจำนักโทษที่พิการ และนักโทษที่สูงอายุ เพื่อให้เขาได้รับการปล่อยตัว ซึ่งความเจ็บป่วยอย่างร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับนักโทษในขณะที่จำคุกอยู่นั้น มีอาการร้ายแรง ทุกขเวทนาและการรักษาพยาบาลในเรือนจำนั้นไม่สามารถบรรเทาความ

⁴⁹ รติบดี รชตะเมธากุล, "บทบาทของผู้พิพากษาในการพักการลงโทษ". (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2556) น. 76

⁵⁰ Code of Criminal Procedure. Article 722-6.

⁵¹ Code of Criminal Procedure. Article 723-8.

⁵² Nicola Padfield, Dirk Van Zyl Smit, Frieder Dünkel, Release from Prison : European Policy and Practice, p.170 และดู Christopher L. Blakesley, Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review , Volume 39 number 1, Fall 1978, p. 3

เจ็บป่วยอย่างร้ายแรงของนักโทษผู้นั้น ได้โดยนักโทษที่มีสภาพร่างกายไม่เหมาะกับการจำคุกอาจได้รับการหยุดการลงโทษด้วยวิธีพิเศษแห่งประมวลกฎหมายอาญาวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส โดยนักโทษต้องแสดงให้เห็นว่าสภาพร่างกายของนักโทษไม่อาจถูกจำคุกได้อย่างถาวรแต่ศาลจะสั่งได้ก็ต่อเมื่อมีผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ไม่น้อยกว่าสองคนให้การรับรองการออกคำสั่งหยุดการลงโทษด้วยวิธีพิเศษนี้สอดคล้องกับ หลักเรื่องสิทธิมนุษยชนใน article 3 of the European Convention on Human Rights.⁵³ ที่ห้ามมิให้มีการลงโทษอย่างทรมาณหรือไร้มนุษยธรรมการออกคำสั่งหยุดการลงโทษด้วยวิธีพิเศษนี้ใช้วิธีพิจารณาเช่นเดียวกันและอยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาปรับใช้โทษ หากเป็นกรณีที่นักโทษต้องคำพิพากษาจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือกรณีที่นักโทษเหลือระยะเวลาจำคุกไม่เกิน 3 ปี และอยู่ในอำนาจผู้พิพากษาปรับใช้โทษในกรณีอื่น ๆ ที่นักโทษต้องโทษรุนแรงกว่า⁵⁴ หลักการดังกล่าวนี้เป็นกฎระเบียบเฉพาะกรณีพิเศษสำหรับผู้ต้องขังที่ต้องทนทุกข์ทรมาณจากการเจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุและมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการเจ็บป่วยจึงควรอนุญาตให้มีการพักการลงโทษเพื่อให้เขาเข้าสู่การรักษาพยาบาลจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอย่างทันทั่วทั้งนี้ นักโทษที่ป่วยร้ายแรงที่จะขออนุญาตพักการลงโทษนั้น จะต้องเข้ารับการตรวจ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการที่พิจารณาการพักการลงโทษจะได้พิจารณาตามกระบวนการ

ในคดีของ Mr Jean- Francois Gelfmann ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งผู้พิพากษาที่ได้พิจารณาพิพากษาคดีได้พิจารณารายงานทางการแพทย์ว่าจำเลยมีสภาพร่างกายที่ไม่อาจจะถูกกักขังได้เนื่องจากเป็นบุคคลผู้เจ็บป่วยอย่างร้ายแรงซึ่งในรายงานทางการแพทย์ได้ตรวจร่างกายของเขาแล้วรวมถึงประวัติการรักษาพยาบาลของนักโทษผู้นั้นการดูแลรักษานักโทษจะต้องได้รับการตรวจรักษาร่างกายเป็นประจำและดูแลเป็นกรณีพิเศษอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วยร้ายแรงของเขาอันเป็นปัญหาที่คุกคามกับสภาวะร่างกายที่ขาว่าได้ติดเชื้อ โรคเอดส์ต้องได้รับการดูแลในสถานที่พิเศษและจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องถูกวิธีจึงควรที่จะตระหนักถึงปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของนักโทษหลังจากถูกย้ายไปที่เรือนจำ Fresnes Prison จึงยื่นคำร้องขอต่อศาลอาญากรุงปารีส the Paris Regional parole Court ให้มีคำพิจารณาและมีคำสั่งพักการลงโทษตามคำร้องขอโดยวินิจฉัยจากรายงานทางการแพทย์และเห็นว่า Mr Jean -Francois Gelfmann กำลังประสบโรคร้ายอย่างร้ายแรงนั่นก็คือโรคเอดส์จากการวินิจฉัยทางด้านชีววิทยาในทางการแพทย์ซึ่งพบว่าเชื้อ

⁵³ Article 3 – Prohibition of torture “No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.”

⁵⁴ ปกป้อง ศรีสนิท ,การปรับใช้โทษให้เหมาะสมกับนักโทษแต่ละคน 2550,(บทบัญญัติ เล่มที่ 63 ตอน 2 มิถุนายน)น.39

โรคกำลังลุกลามอย่างมากโดยก่อนหน้านั้นนักโทษผู้นี้เขาเคยปฏิเสธการรักษาพยาบาลมาก่อนและตั้งแต่ปี 1985 จนกระทั่งทำให้เขาต้องตกอยู่ในภาวะที่ร่างกายอ่อนแอทุกขเวทนาช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

ดังนั้นผู้ป่วยโรคเอดส์รายนี้จึงเป็นผู้ป่วยเจ็บอย่างร้ายแรงจนทุกขเวทนาซึ่งไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้และจะต้องได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสมอย่างถูกที่และถูกวิธีเนื่องจากภาวะในเรือนจำอาจจะก่อให้เกิดภาวะโรคแทรกซ้อนตามมาได้อีกผู้ป่วยเอดส์อาจจะเกิดเป็นความเสี่ยงของการแพร่เชื้อโรคไปสู่ผู้ต้องขังอื่นๆได้อีกด้วยนอกจากนี้ความป่วยเจ็บอย่างแรงรุนแรงรวมไปถึงการป่วยเจ็บในกรณีอื่นๆที่มีความร้ายแรงของโลกเช่น โรคเชื้อรา โรคติดเชื้อ โรคประสาทโรคร้ายแรงอื่นๆที่ที่แพทย์ได้รับรองไว้ในหนังสือรับรองทางการแพทย์ว่าจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสมเนื่องจากเป็นโรคภัยไข้เจ็บอย่างร้ายแรงนาย Gelfmann มีภาวะของการแทรกซ้อนของโรค แม้จะได้รับการรักษาพยาบาลก็ตาม เมื่อเชื้อไวรัสที่ได้รับนั้น มีเวลานานถึงกว่า 5 ปี จนกระทั่งเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคไปยังระบบประสาทและการสืบพันธุ์ การนำนักโทษไปสู่ที่คุมขังทำให้สถานการณ์ของโรคที่ได้รับยิ่งเลวร้ายขึ้น เพราะการแทรกซ้อนของโรคที่เกิดขึ้นตามมาทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตในระยะเวลาอันสั้นนั้นจึงเป็นที่น่าเวทนามากที่สุดสภาพร่างกายและจิตใจของนาย Gelfmann นักโทษผู้นี้แย่งจนอาจทำให้เขาเสียชีวิตได้ การดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ในระยะเวลาเช่นนี้จึงจำเป็นต้องรักษาพยาบาลอย่างถูกที่วิธีและจะต้องตรวจรักษาพยาบาลอย่างละเอียดอีกทั้งจะต้องอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมจึงจะเป็นการดูแลรักษาพยาบาลอย่างแท้จริงปรากฏตามหนังสือรับรองทางการแพทย์ดังกล่าวการพัฒนาของโรคเกิดจากการแทรกซ้อนจนกระทั่งทำให้นักโทษอาจเสียชีวิตเร็วขึ้นผู้พิพากษาจึงเห็นในหนังสือรายงานทางการแพทย์เกี่ยวกับจิตเวชว่าการกักขังในที่คุมขังแก่นักโทษผู้นี้ย่อมอาจส่งผลโดยตรงให้ผู้ป่วยมีอาการและจิตใจที่แย่งซึ่งเห็นได้จากการที่ผู้ป่วยรายนี้ปฏิเสธการรักษาพยาบาลในช่วงเวลาที่ถูกรงขังอยู่ในคุกเนื่องจากสภาพจิตใจแย่งที่กล่าวมานี้จึงควรให้มีการนำตัวนักโทษออกไปกลับคืนสู่ครอบครัวและนำตัวไปรักษาพยาบาลอย่างถูกวิธีจึงควรอนุญาตให้มีการพักการลงโทษแก่นักโทษรายนี้แม้พนักงานอัยการได้โต้แย้งหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในการอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมอีก เมื่อปล่อยให้ผู้ถูกตัดสินลงโทษมีอิสรภาพ แต่ข้อโต้แย้งดังกล่าวต้องถูกล้มเลิกไปจากการพิจารณาคำตัดสินเกี่ยวกับโทษผู้ถูกคุมขังในบทบัญญัติมาตรา 720 คัด 1-1 โดยการพักการลงโทษของนักโทษไม่จำกัดเฉพาะเจาะจงถึงระยะเวลาโดยไม่คำนึงถึงประเภทหรือระยะเวลาในการลงโทษของนักโทษที่ถูกตัดสินจำคุกแต่นักโทษผู้นั้นจะต้องได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงภายในการแพร่กระจายเชื้อโรคในระหว่างถูกคุมขังอีกทั้งยังเป็นการทำให้นักโทษผู้ต้องทุกข์ทรมานอาจ ต้อง ได้รับความยากลำบากจากการ

รักษาพยาบาลอย่างทันทั่วทั้งที่และถูกวิธีที่สุดนอกจากนี้ หลักโดยทั่วไป ยังกล่าวอีกว่าการควบคุมโรคที่แพร่เชื้ออันเกิดจากการแทรกซ้อนของโรคเอดส์อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นกับนักโทษที่เป็นโรคเอดส์ในเรือนจำควรจะต้องได้รับการปลดปล่อยในระยะเริ่มแรกให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และควรให้อยู่ภายนอกเรือนจำอย่างถูกต้อง⁵⁵

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์การพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการ และสูงอายุของประเทศฝรั่งเศสนั้นการพิจารณาจะขึ้นอยู่กับศาลโดยสิ่งสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาคือนักโทษผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่สภาพร่างกายไม่อาจจะถูกกักขังได้อย่างถาวรเนื่องจากเป็นบุคคลผู้เจ็บป่วยอย่างร้ายแรงพิการและสูงอายุและจะต้องได้รับการตรวจรักษาร่างกายอยู่เป็นประจำและดูแลเป็นกรณีพิเศษโดยสิ่งสำคัญคือไม่ว่าจะเป็นอาการเจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุจะต้องมีหนังสือรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยสิ่งสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาคือ สภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นไม่อาจถูกจำคุกได้อย่างถาวรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสมาตรา720-1-1⁵⁶ โดยมีคุณสมบัติคือนักโทษผู้นั้นมีสภาพร่างกายไม่เหมาะสมกับการจำคุก

จากปัญหาที่มีปริมาณของผู้ต้องขังจำนวนมากจึงอาจนำไปสู่การละเมิดต่อหลักในสิทธิมนุษยชนในในกรณีที่เขาเจ็บป่วยอย่างร้ายแรง เช่น ในกรณีของ Mr.Gelfmann ที่ได้ถูกยกขึ้นกล่าวถึง จากการที่เขาเป็นผู้ถูกคุมขังและเจ็บป่วยอย่างร้ายแรงจากโรคร้ายจากการที่ต้องทุกข์ทรมานจากโรคเอดส์ จึงควรที่จะได้รับการนำตัวไปรักษาพยาบาลและบำบัดสุขภาพโดยเร็ว และควรอนุญาตให้พักการลงโทษนักโทษนั้น เพื่อไปรักษาตัวยังสถานพยาบาลอย่างทันทั่วทั้งที่ ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และเมื่อเขาได้ปฏิบัติตนเข้าตามหลักเกณฑ์อันเงื่อนไขตามที่กฎหมายได้

⁵⁵ From case of Gelfmann v. France, The European Court of Human right(Second section),Judgment,Strasbourg,14 December 2004,p.3-15 ดูภาคผนวก

⁵⁶ Code of Criminal Procedure.Article720-1-1

Unless there is a grave risk of the offence being repeated, suspension may also be ordered, whatever the type of penalty incurred and the length left to be served, and for an unspecified length of time, where it is established that prisoners are suffering for fatal illnesses, or that their state of health is incompatible in the long term with being kept in prison; but this does not apply to persons hospitalized and held in mental institutions.

Suspension may only be ordered if two independent expert reports concur in establishing that the convicted person falls into one of the categories outlined in the previous paragraph.

Where the custodial sentence incurred is of a duration of ten years or less, or where, regardless of the sentence initially pronounced, the length of the sentence left to serve is less than or equal to three years, this suspension is ordered by the penalty enforcement judge in accordance with the conditions set out in article 712-

กำหนดไว้เกี่ยวกับการพักโทษนั้นแล้ว การพิจารณาเพื่อตรวจสอบว่าศาลควรที่จะอนุญาตให้มีการพักการลงโทษแก่นักโทษ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ 3 โดยพิจารณาองค์ประกอบหลักดังต่อไปนี้ กล่าวคือ ประเภทของบุคคลผู้ถูกคุมขังในกรณีที่เขาเจ็บป่วยต้องทนทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บอย่างร้ายแรงเขาจะต้องได้รับการบำบัดทั้งทางกายและทางใจ เช่นในกรณีของ Mr.Gelfmann ที่นักโทษได้ป่วยเจ็บโดยโรคภัยไข้เจ็บอย่างรุนแรง หรือนักโทษนั้นเป็นบุคคลสูงอายุ เช่น *Mouisel v. France in France report only.*⁵⁷

อย่างไรก็ตาม the High Contracting Party จำเป็นต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่านักโทษผู้ถูกกักขังนั้นอยู่ในสภาพที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามลักษณะและวิธีการของมาตรฐานดังกล่าวดังนั้นการจะกักขังจำคุกนักโทษจะต้องไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ยากหรือความลำบากรุนแรงจนเกินไปจนไม่สามารถที่ทำให้ให้นักโทษเขาเหล่านั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลถึงสุขภาพความเจ็บป่วยอย่างเพียงพอเพื่อที่จะให้มีการช่วยเหลือทางการแพทย์อย่างจำเป็นโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของโรคภัยไข้เจ็บและอายุของบุคคลผู้เป็นนักโทษเหล่านั้นว่าเขามีอายุในวัยชราหรือไม่ด้วย ในประเทศฝรั่งเศส ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 เป็นต้นมาจากการพัฒนาปรับปรุงระบบการพักการลงโทษในมาตรการต่างๆ จนกระทั่งอนุญาตให้มีการพักการลงโทษในระยะเริ่มแรกในกรณีพิเศษแก่นักโทษที่ต้องทนทุกข์จากการเจ็บป่วยร้ายแรง 5 ปี หลังจากการตรากฎหมายกฎหมายได้ถูกนำมาใช้อย่างสมบูรณ์ในกรณีของผู้ต้องขังที่ป่วยหนักและผู้สูงอายุ ในประเทศฝรั่งเศสผู้ต้องขังอาจขอผ่อนผัน โดยสามารถยื่นขอให้ปล่อยตัวได้ในช่วงต้นของโทษประหารชีวิต การลดหย่อนต้องไม่เกิน 3 เดือนต่อปีสำหรับการถูกจับกุมและ 7 วันต่อเดือนสำหรับการถูกจำคุกที่มากกว่า 1 ปี การขออนุญาตให้พักโทษในกรณีพิเศษนี้ นักโทษจะต้องผ่านการตรวจจากแพทย์วิชาชีพผู้เชี่ยวชาญ โดยทำรายงานแสดงความเจ็บป่วยและความร้ายแรงของโรคเพื่อยื่นเสนอต่อคณะกรรมการการพักโทษเพื่อพิจารณาอนุญาตต่อไป⁵⁸

บทบัญญัติดังกล่าวเพื่อที่จะต้องการคุ้มครองให้ความเป็นธรรมผู้ต้องขังที่เป็นอาชญากรที่ถูกกักขังอยู่ในเรือนจำเป็นการเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นผู้ต้องโทษในข้อหาฆาตกรรมหรือเป็นผู้ต้องโทษหนักขนาดไหนก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามเขาก็คือมนุษย์คนหนึ่งซึ่งต้องมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์จึงจะต้องเคารพสิทธิที่ผู้ต้องขังถึงจะมีเพื่อให้เขามี

⁵⁷ Marcia H. Rioux, Lee Ann Bassar and Melinda Jones, *Critical Perspectives on Human Rights and Disability Law, USA, 2011*, p. 216

⁵⁸ Cliff Roberson, Dilip K. Das, *An Introduction to Comparative Legal Models of Criminal Justice*, Second Edition

โอกาสเข้ารับโอกาสที่เป็นธรรมที่จะปล่อยตัวเขาไปเพื่อการรักษาพยาบาลตามสมควรเท่าที่จะสามารถกระทำได้โดยอนุญาตให้พักการลงโทษ⁵⁹

ในปี ค.ศ. 1999 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับข้อเสนอเพื่อฟื้นฟูระบบการลงโทษในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2000 คณะกรรมการการพักโทษ the Commission on Parole โดยนาย M.Farge ผู้พิพากษาศาล Cassation ส่งรายงานฉบับนี้โดยเสนอข้อสรุปเกี่ยวกับเกณฑ์การปลดปล่อยตัวผู้ต้องกักขังที่ขออนุญาตตามที่ได้ขอพักโทษไว้โดยพิจารณาถึงการทำงานของนักโทษความประพฤติที่อยู่อาศัยโดยมีข้อจำกัด โดยเลือกคัดเลือคนักโทษที่สามารถดำเนินชีวิตกับสังคมได้อย่างปกติสุขเพื่อลดปริมาณนักโทษในคุกซึ่งส่วนมากจะพิจารณานักโทษซึ่งถูกลงโทษจำคุกอย่างน้อยหนึ่งและพิจารณาถึงความพยายามของตัวนักโทษผู้นั้นที่ได้มีความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฟื้นฟูสุขภาพของตัวเองก่อนที่จะเขาจะถูกปลดปล่อยตัวเข้าสู่สังคมเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อสังคม⁶⁰

ส่วนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกนักโทษที่สมควรจะได้รับการพักการลงโทษนั้นได้กำหนดไว้ในกฤษฎีกา (D'ecret) ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งจะได้กำหนดให้เรือนจำจะต้องมีสำนวนอันเป็นเอกสารประจำตัวของนักโทษแต่ละรายติดตามตัวนักโทษไปตลอดไม่ว่าจะย้ายไปอยู่ในเรือนจำใดๆ ก็ตาม⁶¹ โดยประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนแรกเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาโดยประกอบด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งที่กำหนดให้นักโทษผู้นั้นมีความผิดรวมถึงเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการบังคับโทษและเกี่ยวกับเชื้อผู้เสียหายของการกระทำความผิดนั้น⁶² และสถานะทางสังคมของผู้กระทำความผิดนักโทษในอาชีพสถานการณืแต่งงานความเป็นอยู่การศึกษาอันเป็นข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงพฤติกรรมและลักษณะนิสัยตลอดจนจริยธรรมและคุณธรรม รวมไปถึงการกระทำความผิดของนักโทษอันเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดรวมทั้งผู้สมรู้ร่วมคิดและร่วมกระทำความผิดในครั้งนั้นด้วย โดยเอกสารในส่วนนี้จัดทำโดยสถาบันอัยการที่อยู่กับศาลที่พิพากษาในความผิด

⁵⁹ Marcia H. Rioux, Lee Ann Bassler and Melinda Jones, Critical Perspectives on Human Rights and Disability Law, USA, 2011, p. 217

⁶⁰ Nicola Padfield, Dirk Van Zyl Smit, Frieder Dünkel, Release from Prison : European Policy and Practice, p.170

⁶¹ พรเลิศ ศักดิ์สงวนมณูญ, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 31, น.88

⁶² เพิ่งอ้าง, น.88.

นั้นและจะจัดทำขึ้นเฉพาะสำหรับผู้ที่ต้องรับโทษหรือมีโทษเหลืออยู่ที่ยังไม่ได้รับตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป นับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาที่เขามีความผิดนั้นได้ถึงที่สุดแล้ว⁶³

ในส่วนที่ 2 นี้เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเงื่อนไขที่ได้จัดทำโดยหัวหน้าเรือนจำ โดยในส่วนนี้จะประกอบไปด้วยข้อมูลอันเกี่ยวกับความประพฤติของนักโทษที่ได้ถูกควบคุมอยู่ในเรือนจำ รวมถึงคำสั่งต่างๆ ของราชทัณฑ์ที่ได้กำหนดเป็นกฎเกณฑ์ไว้ต่อนักโทษ และประกอบไปด้วยสถิติเกี่ยวกับมาตรการด้านวินัยมาตรการต่างๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้นักโทษช่วยเหลือเขาสามารถปรับปรุงตัวเพื่อกลับคืนสู่สังคมได้อย่างดี⁶⁴ ในส่วนที่ 3 จะเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือของหน่วยงานที่จะดำเนินการเพื่อให้แก่นักโทษคืนสู่สังคม ในการคุมประพฤติ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุมประพฤติอันเป็นการสังเกตการจำแนกข้อมูลรวมถึงความพร้อมในการเตรียมตัวที่จะปล่อยตัวนักโทษ⁶⁵ ในส่วนที่ 4 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินบุคลิกทางด้านร่างกายจิตใจ ทรัพย์สิน สังคมและสถานะต่างๆ ของผู้ต้องถูกกักขังก่อนที่เขาได้รับโทษจำคุกและในระหว่างการรับโทษ ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จะได้มาจากคำสั่งของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องได้รับทราบข้อมูลดังกล่าวเพื่อที่จะพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวต่อผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสมต่อไป⁶⁶ ในเอกสารประจำตัวนักโทษจะระบุการครบกำหนดที่เขาอาจจะได้รับการพักการลงโทษซึ่งจะแสดงต่อผู้พิพากษาปรับใช้โทษเมื่อมาตรวจเยี่ยมเรือนจำ⁶⁷

ดังนั้น เมื่อนักโทษมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์อันเป็นเงื่อนไขที่กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ว่าเขาเป็นผู้สมควรที่จะได้รับการพักโทษการพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้ได้รับการพักการลงโทษซึ่งมีการพิจารณาที่แตกต่างกันโดยพิจารณาจากอัตราของโทษ โดยการพิจารณาพักการลงโทษให้แก่แก่นักโทษที่รับโทษจำคุกไม่เกินกว่า 10 ปี หรือพิจารณาพักการลงโทษให้แก่ผู้เป็นนักโทษที่จำคุกที่เหลืออีกไม่เกิน 3 ปีนั้นเป็นอำนาจของผู้พิพากษาปรับใช้โทษเป็นผู้พิจารณาตามมาตรา 712 - 6 ส่วนในกรณีที่ผู้ต้องโทษได้รับโทษจำคุกมากกว่า 10 ปีหรือมีโทษจำคุกที่เหลืออยู่เกินกว่า 3 ปี นั้น ศาลจะมีอำนาจหน้าที่ในการปรับใช้โทษโดยการพิจารณาตามมาตรา 712-7 ดังนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสมาตรา 730⁶⁸ การที่

⁶³ เฟ็งฮ้าง, น.89

⁶⁴ เฟ็งฮ้าง, น.90

⁶⁵ เฟ็งฮ้าง, น.90

⁶⁶ เฟ็งฮ้าง, น.90

⁶⁷ เฟ็งฮ้าง, น.91

⁶⁸ เฟ็งฮ้าง, น.91

กฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขในการพักการลงโทษนักโทษก็เพื่อให้นักโทษปรับปรุงพัฒนาตนเอง ในทางที่ดีขึ้นเพื่อเป็นการตอบแทนสังคมที่ให้นักโทษเหล่านั้นจะได้รับอิสรภาพไม่ต้องถูกกักขัง ในเรือนจำ นักโทษจึงมีหน้าที่ต้องตอบแทนสังคมด้วย⁶⁹

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส มาตรา 730 วรรคสาม นั้นมี หลักว่า การพิจารณาในเรื่องการพักการลงโทษผู้พิพากษาและศาลนั้น กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการพิจารณาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งหลังจากนักโทษได้รับโทษมาตามที่กฎหมายได้กำหนดแล้ว โดยผู้พิพากษาผู้พิจารณาในการปรับการใช้โทษ พิจารณาเรื่องการพักการลงโทษจะต้องพิจารณา ถึงสถานการณ์รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับตัวนักโทษนั้น เพื่อที่จะให้ปล่อยตัว นักโทษโดยการพักการลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพิจารณานี้จะต้องกระทำขึ้นโดยศาล ซึ่งไม่ต้องมีการร้องขอ

ในการที่ศาลจะพิจารณาว่าผู้ต้องโทษนั้นควรที่จะอนุญาตให้มีการพักการลงโทษ หรือไม่นั้นศาลจะต้องพิจารณาว่านักโทษผู้นั้นได้มีความพยายามที่จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยครอบครัวยุติธรรมเพื่อให้ตนเองสามารถกลับคืนคนดีสู่ สังคมได้หรือไม่⁷⁰ ทั้งนี้ ศาลจะต้องพิจารณาและรับฟังความเห็นจากตัวแทนของฝ่ายราชทัณฑ์ และข้อเสนอแนะของอัยการของผู้เสียหายหรือทนายความของผู้เสียหายโดยผู้พิพากษาปรับใช้ โทษอาจอนุญาตโดยไม่จำกัดให้มีการพิจารณาต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายก็ได้หากได้รับความยินยอม ของอัยการเขตและผู้กระทำความผิดแล้วซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฝรั่งเศสมาตรา 712-6 วรรคหนึ่ง และมาตรา 712 - 7 วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาฝรั่งเศสมาตรา 712 - 6 วรรคสอง และมาตรา 712 - 7 วรรคสอง⁷¹

เมื่อนักโทษผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ได้รับการพักการลงโทษแล้ว เขาจะต้องอยู่ภายใต้ การพักการลงโทษเป็นเวลาไม่น้อยกว่าระยะเวลาของโทษที่เหลืออยู่ แต่จะกำหนดให้เกินกว่า ระยะเวลาของโทษที่เหลืออยู่มากกว่า 1 ปีไม่ได้ ดังนั้นระยะเวลาทั้งหมดจะต้องไม่เกินกว่า 10 ปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสมาตรา 732 วรรคสอง

⁶⁹ Christopher L. Blakesley, Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review , Volume 39 number 1, Fall 1978, p. 4

⁷⁰ ตามกฤษฎีกาออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสมาตรา D 523 วรรค สอง และดู Christopher L. Blakesley, Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review , Volume 39 number 1, Fall 1978, p. 3

⁷¹ พรเลิศ ศักดิ์สงวนมณูญ, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 31, น.92

ส่วนในกรณีที่นักโทษเป็นผู้ถูกตัดสินให้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต ระยะเวลาภายใต้การพักการลงโทษที่จะกำหนดไว้จะต้องไม่เกินกว่า 5 ปีและไม่เกินกว่า 10 ปี ตามมาตรา 732 วรรค 2 และภายในระยะเวลาดังกล่าวนี้ผู้ได้รับการพักการลงโทษจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดเอาไว้ในเรื่องการอนุญาตให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษตามมาตรา 132 -44 และ 132 -45 และเงื่อนไขพิเศษที่ได้กำหนดโดยผู้พิพากษาปรับใช้โทษ นักโทษเหล่านั้นไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้พิพากษาปรับใช้โทษได้กำหนดไว้ หรือก่อให้เกิดความผิดขึ้นใหม่ หรือได้ละเมิดต่อมาตรการอันเป็นเงื่อนไขที่ได้กำหนดเอาไว้ ผู้พิพากษาที่ปรับใช้โทษหรือศาลย่อมสามารถที่จะพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตพักการลงโทษของนักโทษผู้นั้นได้⁷² ในกรณีที่นักโทษไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามหลักการพักการลงโทษโจรส่งผลให้มีการเพิกถอนการพักการลงโทษนั้นทำให้นักโทษจะต้องกลับมารับโทษทั้งหมดที่เหลืออยู่ในเวลาที่เขาได้รับการลงโทษไป ทั้งนี้ตามมาตรา 733 วรรค 2 นอกจากนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในฝรั่งเศสยังเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งการพิจารณาของผู้พิพากษาในการปรับใช้โทษโดยสามารถที่จะอุทธรณ์ต่อแผนกการปรับใช้โทษในชั้นอุทธรณ์ได้ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้าคณะและผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอีก 2 คนตามมาตรา 712-1 โดยจะต้องทำการอุทธรณ์ภายในระยะเวลา 10 วันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสมาตรา 712- 13⁷³

3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุของประเทศไทย

3.3.1 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560

3.3.1.1 บทนิยามศัพท์⁷⁴

1) “เรือนจำ” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขังผู้ต้องขัง กับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึงที่อื่นใดที่รัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าอาณาเขตไว้โดยชัดเจนด้วย

2) “ผู้ต้องขัง” หมายความว่ารวมถึงนักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝาก

⁷² Code of Criminal Procedure. Article 733-1

⁷³ พรเลิศ สักดิ์สงวนมณูญ ,อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 31,น.92

⁷⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560 มาตรา 4.

3) “นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย

4) “คนต้องขัง” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายขัง

5) “คนฝาก” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฝากให้ควบคุมไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา หรือกฎหมายอื่นโดยไม่มีหมายความอาญา

6) “คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการราชทัณฑ์

7) “เจ้าพนักงานเรือนจำ หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและอธิบดีได้แต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

3.3.1.2 ลักษณะ 1 หมวด 1 คณะกรรมการราชทัณฑ์

1) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการราชทัณฑ์ ประกอบด้วย⁷⁵

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ

(2) ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ

(3) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อัยการสูงสุด และเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านนิติศาสตร์ด้านศาสนา ศิลปะ หรือวัฒนธรรม ด้านอาชญวิทยา ด้านทัณฑวิทยา ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านจิตวิทยา และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการราชทัณฑ์ ด้านละหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมราชทัณฑ์จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

2) คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารงานราชทัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจด้านการราชทัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานราชทัณฑ์ตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

⁷⁵ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560 มาตรา 8.

(2) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่อธิบดีในการวางระเบียบกรมราชทัณฑ์

(3) ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(4) กำหนดหรือเสนอแนะแนวทางกลยุทธ์และมาตรการในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานราชทัณฑ์ หรือการดำเนินการตามแผนการบริหารงานราชทัณฑ์ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขัง และการดูแลช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังปล่อยเพื่อมิให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก และเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังและการดูแลช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังปล่อยเพื่อพิจารณา

(5) กำหนดมาตรฐานการดำเนินการด้านต่างๆ ของเรือนจำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้

(6) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นๆ

(7) ให้กรมราชทัณฑ์รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขัง และการดูแลช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังปล่อย รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมอบหมาย

3.3.2 การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ

การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร โดยการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์ว่าเห็นสมควรพักการลงโทษให้นักโทษในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งจะแตกต่างกันไปแต่ครั้ง โดยทำเป็นประกาศโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษโดยมุ่งเน้นคุณสมบัติของนักโทษเฉพาะกลุ่มเช่น โครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยพิการและสูงอายุ โครงการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์⁷⁶ โดยโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และอายุตั้งแต่ 70ปีขึ้นไปนั้นในปี พ.ศ.2557 ได้มีโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและอายุตั้งแต่ 70ปีขึ้นมา⁷⁷และในปี พ.ศ. 2559 ได้มีโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษขึ้นมาอีกครั้งตามการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์

⁷⁶ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ขธ.0706.3/123 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2557

⁷⁷ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ขธ.0706.3/36383 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2556

โดยเป็น โครงการที่จะมีระยะเวลาดำเนินการและมีระยะเวลาดำเนินการสิ้นสุดในแต่ละโครงการ⁷⁸ โดยมี จุดประสงค์เพื่อให้โอกาสนักโทษเด็ดขาดทั้งสามกลุ่มที่สภาพร่างกายไม่เอื้อต่อการกระทำผิดซ้ำให้ ได้ออกไปใช้ชีวิตในบั้นปลายกับครอบครัวและได้รับการดูแลรักษาที่เหมาะสมซึ่งได้มีคำสั่งให้ เรือนจำและทัณฑสถานดำเนินการปฏิบัติดังนี้⁷⁹

- (1) คัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่มีคุณสมบัติและอยู่ในหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษ เด็ดขาดโดยให้ผู้บัญชาการเรือนจำผู้อำนวยการทัณฑสถานกำกับดูแลและตรวจสอบ ความถูกต้องในการพิจารณาคัดเลือกในกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงและ พิจารณาให้เรือนจำหรือทัณฑสถานประสานไปยังโรงพยาบาลของทางราชการที่ทำการ ตรวจรักษาเพื่อให้แพทย์ จำนวน 2 คนรับรองอาการเจ็บป่วยและพิจารณาของนักโทษ เด็ดขาดดังกล่าว
- (2) รวบรวมข้อมูลเอกสารประกอบการพิจารณาพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้ ครบถ้วนและจัดการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดในเรือนจำได้ทุก เดือนตั้งแต่ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป
- (3) กรณีหากมีนักโทษเด็ดขาดที่เสนอขอพักการลงโทษกรณีปกติ หรือพักการลงโทษกรณี มีเหตุพิเศษโครงการอื่นๆให้เรือนจำทัณฑสถานประชุมคณะกรรมการในคราวเดียวกัน โดยให้เบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุมได้ไม่เกิน ครั้งต่อเดือน
- (4) ให้จัดส่งรายชื่อนักโทษเด็ดขาดซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการคัดเลือก นักโทษเด็ดขาดในชั้นเรือนจำพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณาไปกรมราชทัณฑ์ได้ อย่างต่อเนื่องทุกเดือนทั้งนี้หากรายใดมีเอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ กรมราชทัณฑ์จะไม่เสนอคณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาและให้จัดทำ ไฟล์บัญชีการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษโครงการดังกล่าวโดยตั้งชื่อเรื่องเป็น ชื่อ เรือนจำ ทัณฑสถาน โครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการหรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไปเช่น "เรือนจำกลางระยอง โครงการพักการ ลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรงหรือพิการหรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไปเช่น เรือนจำกลางระยอง โครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรงไปกรม ราชทัณฑ์

⁷⁸ โครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และนักโทษ เด็ดขาดที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559

⁷⁹ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ขธ.0706.3/2143 ลงวันที่ 26 มกราคม 2560

โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 63 วรรคสามแห่งระเบียบกระทรวงยุติธรรม⁸⁰ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ⁸¹ โดยอธิบดีกรมราชทัณฑ์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพักการลงโทษ และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้⁸²

1. นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง

1.1 มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 32(5) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

1.2 เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป

1.3 ต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายครั้งสุดท้ายหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

1.4 มีผู้อุปการะและยินดีรับอุปการะ กรณีที่นักโทษเด็ดขาดไม่มีผู้อุปการะให้เรือนจำประสานไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลให้การช่วยเหลือระหว่างคุมประพฤติ

1.6 ไม่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ระหว่างเรือนจำดำเนินการเสนอขอพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุกไปกรมราชทัณฑ์

1.7 กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ต้องมีหนังสือรับรองของสถานทูต สถานกงสุล องค์การหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานทูตหรือสถานกงสุล นำมาประกอบด้วย

1.8 การพิจารณาพักการลงโทษให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาพักการลงโทษเป็นรายๆ ไปโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและโอกาสในการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการพักการลงโทษเป็นสำคัญ

1.9 นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็ง

⁸⁰ ระเบียบกระทรวงยุติธรรม มาตรา 63 วรรค 3

⁸¹ หลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและแยกคุมขัง การเลื่อนชั้นหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ. 2559

⁸² ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่องหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง พิการหรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2560 (ดูภาคผนวก)

ระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการ ร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ โดยการพิจารณาถึงความเจ็บป่วยตาม วรรคหนึ่ง ให้นำหนังสือหรือมีเอกสารรับรองอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งแพทย์ของทางราชการ จำนวน 2 คน ได้ตรวจรับรองว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายได้มาประกอบการพิจารณาพักการลงโทษ ด้วย

2. นักโทษเด็ดขาดที่พิการ

2.1 มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 32(5) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

2.2 เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป

2.3 ต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายครั้งสุดท้ายหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

2.4 มีผู้อุปการะและยินดีรับอุปการะ กรณีที่นักโทษเด็ดขาดไม่มีผู้อุปการะให้ เรือนจำประสานไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลให้การช่วยเหลือระหว่างคุมประพฤติ

2.5 ไม่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ระหว่างเรือนจำดำเนินการเสนอขอพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุกไปกรมราชทัณฑ์

2.7 กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ต้องมีหนังสือรับรองของสถานทูต สถานกงสุล องค์การ หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานทูตหรือสถานกงสุล นำมาประกอบด้วย

2.8 การพิจารณาพักการลงโทษให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาพักการ ลงโทษเป็นรายๆ ไปโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและโอกาสในการกระทำผิดซ้ำของผู้ ได้รับพักการลงโทษเป็นสำคัญ

2.9 นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากความ พิการให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณา โดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็น ทาง การเคลื่อนไหวทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเอง ได้ เป็นภาระให้ผู้อื่นดูแลและเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ ในเรือนจำการพิจารณาถึงความพิการให้นำหนังสือเอกสารรับรองความพิการจากแพทย์ของทาง ราชการจำนวน 2 คน ซึ่งได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะอันเห็นได้ชัดคือ

(1) ความพิการทางการเห็น หมายถึงตาบอดทั้งสองข้าง

(2) ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไปหรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัว แขนและขา

(3) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อมกลุ่มโรคที่มีอาการทางจิตผิดปกติจากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิตเมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ที่ยังคงมีอาการที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่นหรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

(4) ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลได้

(5) ความพิการอื่นๆ เช่น พิการทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องมือช่วยหายใจตลอดเวลา

3. นักโทษเด็ดขาดที่สูงอายุ

3.1 มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 32(5) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

3.2 เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป

3.3 มีผู้อุปการะและยินดีรับอุปการะ กรณีที่นักโทษเด็ดขาดไม่มีผู้อุปการะให้เรือนจำประสานไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลให้การช่วยเหลือระหว่างคุมประพฤติ

3.4 ไม่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ระหว่างเรือนจำดำเนินการเสนอขอพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุกไปกรมราชทัณฑ์

3.5 กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ต้องมีหนังสือรับรองของสถานทูต สถานกงสุล องค์การหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานทูตหรือสถานกงสุล นำมาประกอบด้วย

3.6 เป็นนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไปและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย

3.7 มีโทษจำคุกเหลือต่อไปไม่เกิน 10 ปี

โดยการดำเนินอาศัยอำนาจตาม ข้อ 92 วรรค 3⁸³ แห่งกฎกระทรวงความว่า “ในกรณีพิเศษจะพักการลงโทษมากกว่าที่กำหนดไว้วรรคสองต่อเมื่อคณะกรรมการพักการลงโทษตามข้อ 91 ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี” โดยออกตามความในพระราชบัญญัติ

⁸³ ข้อ 92 วรรค 3 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2553

ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ความว่า “บรรดา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ที่ได้ ออกตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”⁸⁴ ประกอบประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษ เนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป

โดยการพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติให้มีการพักการลงโทษในขั้นตอนสุดท้ายคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งการจะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ และสูงอายุ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพักการลงโทษมาก่อน เสนอรายชื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

⁸⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ มาตรา 76

ໄຊເສຍເອົາໜ້າຮຽນມາຮັບ
ໄຊເສຍເອົາໜ້າຮຽນມາຮັບ
ໄຊເສຍເອົາໜ້າຮຽນມາຮັບ

ໄຊເສຍ

ໄຊ



บทที่ 4

วิเคราะห์หลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่ เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด สูงอายุตามกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับ กฎหมายไทย

ในบทที่ 4 นี้ผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์หลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ และประเทศฝรั่งเศสที่ใช้ระบบกฎหมาย ซีวิลลอว์ว่าแต่ละประเทศมีหลักเกณฑ์อย่างไร เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทยดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด สูงอายุของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ

ที่จะกล่าวต่อไปนี้จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุโดยนักโทษกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มภาระเรือนจำที่รัฐต้องดูแลมากยิ่งขึ้น โดยถือว่าสภาพร่างกายของนักโทษเองมีความบกพร่องมากกว่านักโทษเด็ดขาดปกติอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วยพิกัดและสูงอายุของตัวนักโทษเองยิ่งสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำนั้นมีความแตกต่างจากภายนอกโดยสิ้นเชิงการคุมขังบุคคลเหล่านี้ไว้จนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาข้อมไม่เป็นผลดีส่งผลต่อสภาพร่างกาย สภาพจิตใจของนักโทษเหล่านั้นซ้ำยังทำอาการให้ทรุดหนักมากยิ่งขึ้นอีกทั้งปัจจุบันนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยรุนแรงพิกัดและสูงอายุที่ถูกคุมขังในเรือนจำนั้นต้องได้รับการดูแลรักษาพยาบาลมากกว่านักโทษเด็ดขาดที่ปกติจนประสบปัญหาในด้านงบประมาณมหาศาลที่รัฐจะต้องใช้ในการดูแลนักโทษกลุ่มนี้ขึ้น โดยนักโทษกลุ่มนี้นั้นไม่มีความเสี่ยงที่จะก่ออาชญากรรมได้อีกอันเนื่องมาจากสภาพร่างกายที่ย่ำแย่ของนักโทษเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งประเทศอันเป็นต้นแบบของระบบพักการลงโทษคือประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นมีรูปแบบของการพักการลงโทษในกรณีผู้ต้องขังเจ็บป่วยสูงอายุผู้เขียนจึงขอเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศไทยกับประเทศเหล่านี้ตามแนวทางที่ได้ศึกษามาโดยแบ่งขั้นตอนที่จะเปรียบเทียบดังนี้

- 1)คุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ
- 2)ผู้มีอำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ

3) ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษ

ทั้งนี้เพื่อให้เห็นภาพรวมของกฎหมายการพักการลงโทษในแต่ละประเทศผู้เขียนจะวิเคราะห์ที่กฎหมายพักการลงโทษของแต่ละประเทศเรียงตามลำดับไปโดยเริ่มจากจากประเทศสหรัฐอเมริกาตามด้วยสาธารณรัฐฝรั่งเศสและประเทศไทยตามลำดับดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา

(1) คุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ

ตามกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียในกรณีที่ต้องขังเจ็บป่วยร้ายแรงนั้นตามกฎหมายได้กำหนดคุณสมบัติว่านักโทษผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่หายได้อย่างถาวรหรือเกิดจากความเจ็บป่วยซึ่งจะทำให้หนักโทษผู้นั้นอาจเสียชีวิตภายในหกเดือนหรือน้อยกว่านั้นแต่นักโทษไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษในกรณีเจ็บป่วยรุนแรงหากนักโทษนั้นได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตหรือฆ่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่โดยก่อนการพักการลงโทษกรณีนี้ผู้ต้องขังผู้นั้นจะต้องได้รับการประเมินแล้วว่าไม่เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประชาชนในส่วนของผู้ต้องขังที่พิการนั้นกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะใช้คำว่านักโทษที่ไร้สมรรถภาพหรือทุพพลภาพทางกายอย่างถาวรที่ไม่สามารถรักษาให้หายในขณะที่จำคุกโดยกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียกำหนดให้นักโทษผู้นั้นเป็นนักโทษที่ไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันขึ้นพื้นฐานคือ และนักโทษนั้นต้องได้รับการดูแลทางการแพทย์ตลอด 24 ชั่วโมงเช่นนักโทษที่มีอาการเจ็บป่วยเป็นอัมพาตนักโทษมีอาการเจ็บป่วยนอนไม่รู้สึกตัวไม่ต่ำกว่า 6 ชั่วโมงหรือต้องพึ่งเครื่องช่วยหายใจตลอดเวลาและนักโทษจะต้องได้รับการประเมินแล้วว่าไม่เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประชาชนและตัวนักโทษเองจะต้องต้องไม่ถูกพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิตหรือพิพากษาประหารชีวิตหรือฆ่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของนักโทษสูงอายุนั้นตามกฎหมายรัฐแคลิฟอร์เนียมาตราได้กำหนดไว้ว่านักโทษผู้นั้นจะต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไปและต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 25 ปีโดยจะพิจารณาจากอายุขัยและสภาพร่างกายที่ลดลงของนักโทษหากจำคุกต่อไปจะเป็นผลเสียแก่นักโทษแต่นักโทษที่ถูกพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิตประหารชีวิตหรือฆ่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่จะไม่ได้รับการพักการลงโทษเช่นเดียวกับนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงและไร้สมรรถภาพ

(2) ผู้มีอำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ

กฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้อำนาจการพิจารณาอนุญาตพักการลงโทษในกรณีที่นักโทษเจ็บป่วยร้ายแรงในมลรัฐแคลิฟอร์เนียโดยศาลจะพิจารณาจากรายงานว่านักโทษมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์กำหนดไว้หรือไม่ในกรณีนักโทษที่มีความพิการซึ่งกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ให้อำนาจในการอนุมัติพักการลงโทษได้แก่

คณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษซึ่งประกอบด้วย รองผู้บัญชาการเรือนจำ นักจิตวิทยา นักนิติวิทยาศาสตร์ นักวิจัยและเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายและการบริหาร โดยคณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษจะได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการรัฐซึ่งต้องได้รับเสียงส่วนใหญ่ให้ได้รับเลือกจากสมาชิกวุฒิสภา โดยนอกจากอำนาจในการพักการลงโทษแล้ว คณะกรรมการพักการลงโทษยังมีหน้าที่ในการคัดกรองผู้ต้องขังฐานกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ การตรวจสอบคำร้องขอภัยโทษบรรเทาโทษ การลดหย่อนโทษและการพิจารณาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอีกด้วย

(3 ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษ

กรณีนักโทษเจ็บป่วยร้ายแรงของมลรัฐแคลิฟอร์เนียมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. เมื่อนักโทษมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงจนไม่สามารถคุมขังได้นักโทษเองหรือสมาชิกในครอบครัวของนักโทษเองสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในเรือนจำให้วินิจฉัยอาการของนักโทษผู้นั้น

2. แพทย์ประจำเรือนจำจะพิจารณาว่าอาการเจ็บป่วยร้ายแรงของนักโทษนั้นเป็นไปตามคุณสมบัติการพักการลงโทษหรือไม่โดยแพทย์จะเขียนรายงานการวินิจฉัยโรคเพื่อหาสาเหตุที่นักโทษจะมีอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือไม่สามารถเข้ารับรักษาโรคได้

3. รายงานการเจ็บป่วยของนักโทษดังกล่าวจะถูกส่งให้หัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำพิจารณาโดยเมื่อพิจารณารายงานแล้วแพทย์สามารถอนุมัติหรือปฏิเสธคำวินิจฉัยของแพทย์ได้

4. ในกรณีนี้ได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำรายงานดังกล่าวจะถูกส่งไปเรือนจำเพื่อจำแนกประเภทและผู้มีสิทธิของการพักการลงโทษ

5. ผู้อำนวยการเรือนจำจะทบทวนรายงานของนักโทษถึงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการพักการลงโทษ หากผู้อำนวยการเรือนจำมีความเห็นตรงกับรายงานที่เสนอมาจึงจะอนุมัติส่งต่อไปยังสำนักงานใหญ่ของกรมราชทัณฑ์แคลิฟอร์เนียเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษทบทวน

6. คณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษจะทำการประเมินอีกครั้งว่านักโทษมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์หรือไม่ โดยในการใช้ดุลพินิจเพื่ออนุมัติหรือปฏิเสธนั้นต้องเป็นไปตามที่หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเมื่อเลขานุการประจำสำนักงานใหญ่ของกรมราชทัณฑ์แคลิฟอร์เนียได้รับอนุมัติรายงานจากคำแนะนำของคณะกรรมการพักการลงโทษแล้ว เลขานุการกรมราชทัณฑ์จะดำเนินการส่งเรื่องไปยังศาลพิจารณาการพักการลงโทษ

7. เมื่อได้รับเอกสารรายงานด้านการแพทย์จากกรมราชทัณฑ์แล้ว ศาลจะดำเนินการพิจารณาพักการลงโทษภายใน 10 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากเลขานุการกรมราชทัณฑ์ หากศาล

อนุมัติการพักการลงโทษ กรมราชทัณฑ์จะต้องปล่อยตัวนักโทษภายใน 48 ชั่วโมงนับจากวันที่ได้รับคำสั่งเว้นแต่นักโทษจะได้รับอนุญาตให้ออกจากเรือนจำก่อนหน้านี

ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษกรณีนักโทษไร้สมรรถภาพทางร่างกาย

1.บุคคลที่สามารถร้องขอให้มีการพักการลงโทษในกรณีนักโทษไร้สมรรถภาพประกอบไปด้วยแพทย์ผู้ดูแลเบื้องต้นของนักโทษสมาชิกในครอบครัวของนักโทษในเรือนจำนายความหรือบุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตในนามของนักโทษและตัวนักโทษเอง

2.แพทย์ประจำเรือนจำจะมีหน้าที่ประเมินนักโทษทุกพลภาพที่ไร้ความสามารถโดยพิจารณาว่านักโทษต้องการความช่วยเหลือเพียงใดโดยนักโทษจะต้องเป็นบุคคลที่ไม่สามารถทำกิจกรรมประจำวันขั้นพื้นฐานได้

3.หากแพทย์ประจำเรือนจำประเมินแล้วพบว่านักโทษอาการถึงเกณฑ์ที่กำหนดจำต้องได้รับการพักการลงโทษแพทย์สามารถเขียนรายงานการประเมินสภาพร่างกายของนักโทษนั้นต่อหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำเพื่อเสนอการพักการลงโทษได้

4.หากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำไม่เห็นด้วยกับรายงานการพักการลงโทษหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำสามารถปฏิเสธรายงานนั้นได้ แต่หากหัวหน้าคณะแพทย์ประจำเรือนจำเห็นด้วยกับรายงานทางการแพทย์รายงานนั้นจะถูกส่งไปยังสำนักงานประเมินสุขภาพเพื่อประเมินสมรรถภาพของนักโทษนั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด

5.เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะตรวจสอบรายงานทางการแพทย์อีกครั้งหนึ่งเมื่ออาการของนักโทษอยู่ภายใต้เงื่อนไขการพักการลงโทษ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะส่งรายงานนั้นไปยังหน่วยงานคัดแยกผู้ต้องขังเพื่อส่งต่อคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษต่อไป

6.คณะกรรมการพักการลงโทษหลังจากได้รับรายงานแล้วการพิจารณาต้องดำเนินการใน 45-120 วันหากคณะกรรมการตรวจสอบมีข้อสงสัยในการพักการลงโทษคณะกรรมการสามารถปฏิเสธการพักการลงโทษได้

ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษนักโทษสูงอายุ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้คณะกรรมการพักการลงโทษจะเป็นผู้พิจารณาจากสภาพร่างกายของนักโทษโดยคำนึงถึงสภาพอายุของนักโทษหากคุมขังต่อไปจะทำให้อายุขัยของนักโทษเสื่อมถอยลงคณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาจากคุณสมบัติของนักโทษก่อนมีคำสั่งอนุมัติพักการลงโทษต่อไป

กฎหมายสาธารณรัฐฝรั่งเศส

(1)คุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ

ตามกฎหมายฝรั่งเศสนั้นในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศสนั้นในกรณี นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุนั้นผู้พิพากษาจะพิจารณาจากรายงานทางการแพทย์โดย นักโทษนั้นจะต้องเป็นผู้ที่สภาพร่างกายไม่อาจจะถูกกักขังได้เนื่องจากเป็นบุคคลผู้เจ็บป่วยอย่าง ร้ายแรงและต้องได้รับการตรวจรักษาร่างกายเป็นประจำและดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งจะต้องได้รับการ รักษาพยาบาลที่ถูกต้องถูกวิธีจึงควรที่จะตระหนักถึงปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของนักโทษที่ เขาอาจจะได้รับหากต้องถูกกักขังทำให้นักโทษมีร่างกายที่แยกลงไปอีก โดยโรคป่วยเจ็บป่วยร้ายแรงนั้น ของกฎหมายฝรั่งเศสนั้นได้แก่โรคเชื้อรา โรคติดต่อ โรคไวรัส โรคติดเชื้อต่างๆ โรคระบบ ประสาท โรคร้ายแรงอื่นๆดังนี้จะเห็นได้ว่าอาการเจ็บป่วยพิการหรือสูงอายุนั้น ตามกฎหมาย ฝรั่งเศสไม่ได้มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แน่ชัดแต่จะใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาเป็นหลักโดยมีเหตุผล สำคัญคือไม่ว่าจะเป็นอาการเจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุจะต้องมีหนังสือรับรองทางการแพทย์ ว่า”นักโทษอาจเสียชีวิตเร็วขึ้นจากรายงานทางการแพทย์ว่าการกักขังในที่คุมขังย่อมส่งผลให้ นักโทษมีอาการที่แยกลงมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่จึงควรให้มีการนำตัวนักโทษออกไปรักษาพยาบาลอย่าง ถูกวิธี

หลักเกณฑ์ที่อนุญาตให้มีการพักการลงโทษเมื่อมีคำร้องขอ เพื่อให้อนุญาตแก่นักโทษซึ่ง รับโทษอยู่ในขณะนั้น จะไม่มีการคำนึงถึงอัตราของโทษที่ได้รับหรือมีคำตัดสินไว้ แต่จะพิจารณา จากความเจ็บป่วยทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บความพิการหรือสภาพอายุของบุคคลผู้นั้นทั้งนี้ให้ แพทย์พิจารณาบุคคลเหล่านั้นจากหนังสือรับรองทางการแพทย์อันเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยอย่าง ร้ายแรงทรมานและรวมถึงความผิดปกติทางจิตใจด้วย นอกจากนี้ผู้พิพากษาที่มีอำนาจหน้าที่ในการ พิจารณาในคดีซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลที่จะสั่งให้พักการลงโทษได้ซึ่งได้ตัดสินให้ลงโทษโดยมี อัตราโทษจำคุกเป็นเวลา 10 ปีหรือน้อยกว่านั้นถ้าไม่ได้กำหนดโทษจะต้องเป็นนักโทษที่ได้จำคุก มาแล้วและระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุกจะต้องเหลืออยู่ 3 ปีหรือน้อยกว่านั้น

ดังนั้นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดก็คือนักโทษต้องแสดงให้เห็นว่า”สภาพร่างกายของ นักโทษผู้นั้นไม่อาจถูกจำคุกได้อย่างถาวร”และศาลจะสั่งได้ก็ต่อเมื่อมีผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ไม่ น้อยกว่าสองคนให้การรับรองซึ่งพบว่า การออกคำสั่งหยุดการลงโทษด้วยวิธีพิเศษนี้ใช้วิธีพิจารณา แบบระบบศาลเช่นเดียวกันและอยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาปรับใช้โทษ หากเป็นกรณีที่นักโทษต้อง คำพิพากษาจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือนักโทษเหลือระยะเวลาจำคุกไม่เกิน 3 ปีและอยู่ในอำนาจของศาล ปรับใช้โทษในกรณีอื่นๆที่นักโทษต้องโทษรุนแรงกว่า

การคุมขังบุคคลที่ร่างกายมีความผิดปกติจนถึงขนาดที่ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ หรือเป็นผู้พิการเป็นผู้ป่วยทุพพลภาพนั้นอาจนำไปสู่การละเมิดกฎข้อ 3 แห่งอนุสัญญายุโรปว่าด้วย สิทธิมนุษยชนได้หลักการของประเทศฝรั่งเศสจึงต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประกอบกับความทุกข์ทรมานของร่างกายของบุคคลนั้นที่เขาอาจไม่สามารถช่วยเหลือหรือดูแลตัวเองโดยผู้เชี่ยวชาญได้รับรองเป็นหนังสือรับรองทางการแพทย์เอาไว้ว่าการคุมขังบุคคลซึ่งมีลักษณะนี้ต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเกิดการเจ็บป่วยแก่บุคคลนั้นได้ สภาพในห้องขังไม่สอดคล้องกับสภาวะความเป็นอยู่ที่บุคคลผู้นั้นไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือพิการหรือทุพพลภาพจะดำรงชีวิตอยู่ในขณะนั้นไม่ว่าผู้นั้นจะเคยถูกตัดสินให้ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตก็ตาม

หลักเกณฑ์ผู้ต้องขังสูงอายุในฝรั่งเศสนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องอายุของผู้ต้องขังไว้แต่จะกำหนดเงื่อนไขที่เป็นภาวะเสื่อมถอยของร่างกายอันเนื่องมาจากการที่นักโทษผู้นั้นมีอายุมากขึ้นจนไม่สามารถช่วยเหลือและดูแลตัวเองได้ในขณะอยู่เรือนจำโดยประเทศฝรั่งเศสนั้นจะเน้นหลักการปรับใช้โทษให้เหมาะสมกับนักโทษแต่ละคนเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูปรับปรุงแก้ไขให้ผู้กระทำความผิดพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมอย่างไม่มีปัญหาโดยจะมีผู้พิพากษาปรับใช้โทษเข้ามามีบทบาทในการฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดในเรือนจำคือจะเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งให้ใช้วิธีการต่างๆให้เหมาะสมกับนักโทษแต่ละคนเช่นการพักการลงโทษแบบมีเงื่อนไข

(2)ผู้มีอำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ

ประเทศฝรั่งเศสอำนาจพิจารณาพักการลงโทษในกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุนั้นกฎหมายกำหนดให้อำนาจพิจารณาอยู่ที่องค์กรศาลซึ่งก็คือผู้พิพากษาบังคับโทษและศาลบังคับโทษโดยคำร้องขอการพักโทษที่ขึ้นสู่การพิจารณาของผู้พิพากษาบังคับโทษนั้นสามารถเกิดขึ้นได้3กรณีคือ 1.ผู้พิพากษาบังคับโทษหยิบยกคดีขึ้นพิจารณาเอง2.จากคำขอของผู้ต้องโทษ3.คำร้องของพนักงานอัยการแห่งสาธารณรัฐ โดยในการทำคำวินิจฉัยของผู้พิพากษาบังคับโทษจะต้องมีความเห็นของผู้แทนจากสำนักบริหารราชทัณฑ์ประกอบด้วย

(3)ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษ

ในส่วนของกฎหมายประเทศฝรั่งเศสการจะอนุมัติการพักการลงโทษจะมีผู้พิจารณานั้นแตกต่างกันออกไปตามอัตราของโทษ โดยเป็นการพิจารณาพักการลงโทษให้ผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินกว่าสิบปีหรือพิจารณาพักการลงโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษจำคุกที่เหลืออีกไม่เกินสามปีในส่วนนี้จะเป็นอำนาจของผู้พิพากษาบังคับโทษเป็นผู้พิจารณาตามมาตรา 712-6 สำหรับกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษจำคุกมากกว่าสิบปีหรือมีโทษจำคุกที่เหลืออยู่เกินกว่าสามปีนั้นจะเป็นอำนาจของศาลบังคับโทษพิจารณาตามมาตรา 712-7ทั้งนี้การพิจารณาพักการลงโทษโดยผู้พิพากษาและศาลนั้น กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการพิจารณาอย่างน้อยปีละครั้งหลังจากนักโทษได้รับโทษมาตามที่กฎหมายกำหนดแล้วโดยขั้นตอนในการพิจารณาพักการลงโทษผู้สมควรได้รับการพักการลงโทษของประเทศฝรั่งเศสได้กำหนดไว้ในกฎหมายที่ออก

ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้แต่ละเรือนจำจะต้องมีสำนวนเอกสารประจำตัวนักโทษแต่ละคน โดยจะประกอบด้วยเอกสาร4ส่วนดังนี้คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวกับคำพิพากษาจะประกอบด้วยข้อความจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่กำหนดให้นักโทษนั้นมีความผิดและเอกสารอื่นอันนั้นที่เกี่ยวข้องกับการพักการลงโทษ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวกับเหตุของการกระทำความผิดและสถานะทางสังคมของผู้กระทำความผิดอาชัพสถานะการแต่งงาน ความเป็นอยู่ การศึกษาความประพฤติและลักษณะนิสัยและคุณธรรมจริยธรรมนอกจากนี้ยังจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับ การกระทำความผิดและข้อเท็จจริงที่จะทำให้การกระทำความผิดของนักโทษนั้นบรรเทาหรือร้ายแรงขึ้น รวมทั้งผู้สคบคิดและร่วมกระทำความผิดมาพิจารณาด้วย

2. ส่วนที่เกี่ยวกับเรือนจำจัดทำโดยหัวหน้าเรือนจำจะต้องประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติของนักโทษขณะที่อยู่ในเรือนจำและคำสั่งต่างๆของทางราชทัณฑ์ที่มีต่อนักโทษนั้น และยังต้องประกอบไปด้วยสถิติเกี่ยวกับมาตรการด้านวินัยที่มีต่อนักโทษและมาตรการต่างๆที่จะช่วยเหลือนักโทษให้มีความพยายามในการที่จะกลับคืนสู่สังคมได้

3. ส่วนของแฟ้มเอกสารจัดทำโดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือให้นักโทษคืนสู่สังคมและคุมประพฤติได้แก่ข้อมูลซึ่งรวบรวมโดยเจ้าหน้าที่คุมประพฤติซึ่งได้มีการเฝ้าสังเกตนักโทษเพื่อที่จะนำมาจำแนกข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์กระทำผิดทางอาญาและการเตรียมความพร้อมในการปล่อยตัว

4. ส่วนของคะแนนที่ได้จากการสังเกต ตรวจสอบและประเมินบุคลิกลักษณะ สถานะทาง การแพทย์ จิตวิทยา ทรัพย์สิน ครอบครัวและสถานะทางสังคมทั้งก่อนได้รับโทษจำคุกและระหว่างรับโทษ ซึ่งในข้อมูลในส่วนนี้จะได้ มาจากคำสั่งของศาลในชั้นการพิจารณาพิพากษาคดีในกรณีที่ศาลเห็นว่ามีความจำเป็นจะต้องทราบข้อมูลดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาคดีหรือเพื่อกำหนด คำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสม และจากคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่สั่งให้หน่วยงานช่วยเหลือนักโทษคืนสู่สังคมและคุมประพฤติสอบสวนเกี่ยวกับสถานะทางครอบครัวและสังคมของผู้กระทำความผิดในชั้นแรกรับผู้้นเข้ามาในเรือนจำ

ในการพิจารณาการพักการลงโทษนั้น ผู้พิพากษาบังคับโทษและศาลบังคับโทษจะวินิจฉัยได้ต่อเมื่อมีการพิจารณาต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายและได้มีการรับฟังความเห็นของตัวแทนจากฝ่ายราชทัณฑ์และข้อเสนอแนะของอัยการและความเห็นผู้เสียหายหรือทนายความของผู้เสียหายโดยผู้พิพากษาบังคับโทษอาจออนุญาตโดยไม่จัดให้มีการพิจารณาต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายก็ได้หากการพิจารณานั้น ได้รับความยินยอมจากทั้งอัยการเขตและผู้กระทำผิด

ในการพิจารณาพักการลงโทษของผู้พิพากษาบังคับโทษกฎหมายให้ผู้พิพากษาพิจารณา สถานการณ์และองค์ประกอบต่างๆเกี่ยวกับตัวนักโทษที่จะได้รับการพักการลงโทษเพื่อที่จะให้

นักโทษนั้น ได้รับการปล่อยโดยการพักการลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการพิจารณา นั้นจะต้องกระทำขึ้นเองโดยศาลโดยไม่มีผู้ร้องขอ หากกรณีดังกล่าวนี้เป็นคดีที่มีจำนวนโทษที่อยู่ในขอบเขตอำนาจของศาลบังคับโทษที่จะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต ให้ผู้พิพากษาส่งสำนวนดังกล่าวให้ศาลบังคับโทษเพื่อพิจารณา โดยศาลจะพิจารณาจากความพยายามของนักโทษในการที่จะแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะนิสัย ครอบครัวและทางด้านสังคมโดยหากได้รับการพักการลงโทษแล้ว ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษจะต้องอยู่ภายใต้การพักการลงโทษเป็นเวลาไม่น้อยกว่าระยะเวลาของโทษที่ยังเหลืออยู่ แต่จะกำหนดให้เกินกว่าระยะเวลาของโทษที่เหลืออยู่มากกว่าหนึ่งปีไม่ได้ ทั้งนี้ระยะเวลาทั้งหมดจะต้องไม่เกินกว่าสิบปีสำหรับนักโทษที่ถูกจำคุกตลอดชีวิต ระยะเวลาภายใต้การพักการลงโทษที่กำหนดไว้ นั้นจะต้องไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินกว่าสิบปี ภายในระยะเวลาดังกล่าวผู้ได้รับการพักการลงโทษก็จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติที่กำหนดโดยผู้พิพากษาบังคับโทษซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามที่เงื่อนไขที่ผู้พิพากษาบังคับโทษกำหนดหรือมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นใหม่หรือมีการละเมิดมาตรการที่กำหนดไว้ในการอนุญาต ก็เป็นอำนาจของผู้พิพากษาบังคับโทษหรือศาลบังคับโทษในการที่จะพิจารณาเพิกถอนการพักการลงโทษแล้วแต่ว่าองค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจในชั้นการอนุญาตให้พักการลงโทษ

ผลของการเพิกถอนการพักการลงโทษนั้นจะทำให้ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องรับโทษทั้งหมดที่เหลืออยู่ในเวลาที่ได้รับการพักการลงโทษ โดยหากศาลไม่ดำเนินการเพิกถอนการพักการลงโทษให้แล้วเสร็จก่อนครบระยะเวลาภายใต้การพักการลงโทษนั้น การปล่อยตัวเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการพักการลงโทษนั้นเป็นที่สุดโดยไม่ว่าการบังคับโทษนั้นเสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่ได้รับการพักการลงโทษ

จากหลักเกณฑ์ที่อนุญาตให้มีการพักการลงโทษเมื่อมีคำร้องขอ เพื่อให้อนุญาตแก่นักโทษซึ่งรับโทษอยู่ในขณะนั้นจะไม่มี การคำนึงถึงอัตราของโทษที่ได้รับหรือมีคำตัดสินไว้ แต่จะพิจารณาจากความเจ็บป่วยทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บ ความพิการหรือสภาพอายุของบุคคลผู้นั้น ทั้งนี้ให้แพทย์พิจารณาบุคคลเหล่านั้นจากหนังสือรับรองทางการแพทย์อันเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยอย่างร้ายแรงทรมานและรวมถึงความผิดปกติทางจิตใจด้วย นอกจากนี้ผู้พิพากษาที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาในคดีซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลที่จะสั่งให้พักการลงโทษได้ซึ่งได้ตัดสินให้ลงโทษโดยมีอัตราโทษจำคุกเป็นเวลา 10 ปีหรือน้อยกว่านั้น ถ้าไม่ได้กำหนดโทษจะต้องเป็นนักโทษที่ได้จำคุกมาแล้วและระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุกจะต้องเหลืออยู่ 3 ปีหรือน้อยกว่านั้น ดังนั้นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดก็คือ นักโทษต้องแสดงให้เห็นว่า”สภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นไม่อาจถูกจำคุกได้อย่างถาวร”นอกจากนี้จากการได้ศึกษาพบว่าประเทศฝรั่งเศสได้มีการออกคำสั่งที่สอดคล้องกับกฎข้อ 3 แห่งอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Convention européenne des droits de l'homme) ที่ห้ามการ

ลงโทษแบบไร้มนุษยธรรม การออกคำสั่งหยุดการลงโทษด้วยวิธีพิเศษนี้ใช้วิธีพิจารณาแบบระบบศาลเช่นเดียวกันและอยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาปรับใช้โทษ หากเป็นกรณีที่นักโทษต้องคำพิพากษาจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือนักโทษเหลือระยะเวลาจำคุกไม่เกิน 3 ปีและอยู่ในอำนาจของศาล

กฎหมายประเทศไทย

(1) คุณสมบัติของนักโทษผู้มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ

ตามกฎหมายไทยการพักการลงโทษกรณีพิเศษของประเทศไทยนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละครั้งตามประกาศของกรมราชทัณฑ์ ตามโครงการล่าสุดในปีพ.ศ.2560 ได้มีโครงการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป¹ โดยออกเป็นประกาศชี้แจงทำความเข้าใจแก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถานทั่วประเทศเป็นประกาศของกรมราชทัณฑ์เพื่อเป็นการสงเคราะห์ให้นักโทษเด็ดขาดได้รับการดูแลและได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมตามหลักมนุษยธรรมและให้โอกาสกลับไปใช้ชีวิตในบั้นปลายกับครอบครัวโดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

นักโทษเด็ดขาดต้องเป็นนักโทษที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 32(5) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป ต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ใน 3 ของกำหนดโทษครั้งหลังสุดหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา ไม่มีคดีอาชั้ดหรือหมายจับหรือมีโทษกักขัง มีผู้อุปการะและยินดีอุปการะกรณีที่นักโทษเด็ดขาดไม่มีผู้อุปการะให้เรือนจำประสานไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักโทษนั้นต้องไม่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ระหว่างเรือนจำดำเนินการเสนอขอพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกไปกรมราชทัณฑ์ กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ต้องมีหนังสือรับรองของสถานทูต สถานกงสุล องค์กรหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสถานทูตหรือสถานกงสุล โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและโอกาสในการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการพักการลงโทษ

กรณีนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงนั้นจะให้คณะกรรมการพักการลงโทษคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงเป็นหลักซึ่งหมายถึง นักโทษต้องเป็นนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สามหรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือ

¹ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ขธ. 0706.3/2143 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2560

ก่อให้เกิดความพิการ โดยการพิจารณาความเจ็บป่วยต้องมีหนังสือหรือเอกสารรับรองอาการเจ็บป่วย ซึ่งให้แพทย์ของทางราชการจำนวน 2 คน ได้ตรวจรับรองว่าไม่สามารถจะรักษาให้หายได้

กรณีนักโทษเด็ดขาดที่พิการนั้นให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณาโดยคำนึงถึงความบกพร่องทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหวทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญาซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระให้ผู้อื่นดูแลและเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ โดยการพิจารณาความพิการให้แพทย์ของทางราชการจำนวน 2 คน ได้ตรวจรับรองว่าเป็นคนพิการมีลักษณะดังนี้คือ

๑) ความพิการทางการเห็น หมายถึง ตาบอดทั้งสองข้าง

๒) ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไปขาขาดทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนขา

๓) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อมกลุ่มโรคที่มีอาการจิตผิดปกติจากสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติ กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ยังคงมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้และมีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น หรือยังคงอยู่ตามลำพังไม่ยุ่งกับใครและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

๔) ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้หรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

๕) ความพิการอื่นๆ เช่น พิการทางการหายใจ ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจตลอดเวลา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในส่วนของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงนั้นคุณสมบัติของนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงตามกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะไม่ได้ระบุลักษณะของโรคเจ็บป่วยไว้อย่างชัดเจนแต่จะต้องเป็นนักโทษที่เกิดความเจ็บป่วยขึ้นรุนแรงหรือโรคที่รักษาไม่หายและอาจทำให้เสียชีวิตภายในหกเดือนตามที่แพทย์ได้วินิจฉัยในกรณีนักโทษมีความพิการกฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะใช้คำว่า “นักโทษที่ไร้สมรรถภาพทางร่างกาย” โดยจะพิจารณาถึงสภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นว่าต้องไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตได้อย่างถาวรและต้องได้รับการดูแลตลอด 24 ชั่วโมงในส่วนของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นคุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาคือสภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นจะต้องไม่อาจที่จะถูกกักขังได้ได้อย่างถาวรการคุมขังส่งผลให้นักโทษมีสภาพร่างกายที่แย่งลงในส่วนคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงในประเทศไทยนั้นคุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาคือนักโทษผู้นั้นจะต้องมี “อาการเจ็บป่วยร้ายแรง ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตาย” ซึ่งประเทศไทยใช้การพิจารณาที่ระยะอันตรายเป็นสำคัญหากนักโทษมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่อยู่ในระยะอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตก็จะไม่

สามารถพักการลงโทษได้ในส่วนของนักโทษที่มีความพิการตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์นั้น” ความพิการจะต้องปรากฏภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำ”ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณานักโทษที่พิการนั้นจะถือเอาความพิการที่จะต้องเกิดภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษเป็นสำคัญ

กรณีนักโทษเด็ดขาดสูงอายุขึ้นไปนั้นตามหลักเกณฑ์ของประเทศไทยนั้นนักโทษจะได้รับการพักการลงโทษมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ

1) นักโทษต้องมีอายุ 70 ปีขึ้นไป

2) เป็นนักโทษที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อยและมีโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน 10 ปี

(2) ผู้มีอำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ

ประเทศไทยอำนาจพิจารณาการพักการลงโทษในกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุนั้นกฎหมายราชทัณฑ์ของไทยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้อนุมัติพักการลงโทษโดยต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพักการลงโทษซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) ปลัดกระทรวงยุติธรรม
- (2) รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
- (3) อธิบดีกรมคุมประพฤติ
- (4) อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- (5) อธิบดีกรมราชทัณฑ์
- (6) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (7) เลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ
- (8) ผู้แทนกรมการปกครอง
- (9) ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- (10) ผู้แทนกรมสุขภาพจิต
- (11) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (12) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
- (13) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
- (14) ผู้อำนวยการสำนักทัณฑ์ปฏิบัติเป็นกรรมการและเลขานุการ
- (15) ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษ

คณะกรรมการพักการลงโทษดังกล่าวจะทำหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นการพักการลงโทษให้แก่นักโทษว่าเห็นชอบให้พักการลงโทษหรือไม่ให้พักการลงโทษก่อนที่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะเห็นชอบอนุมัติอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการพักการลงโทษ เป็นคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งขึ้น โดยตำแหน่งมีความเป็นอิสระไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลหรือ บังคับบัญชาของอธิบดีกรมราชทัณฑ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการ นั้นมีความหลากหลาย โดยบุคคลในกระบวนการยุติธรรมจะพิจารณาคุณสมบัติของนักโทษว่า เข้าเกณฑ์ในการขอพักการลงโทษ

นอกจากนี้ในการพิจารณาของคณะกรรมการพักการลงโทษดังกล่าวจะมีคณะกรรมการ อีกชุดหนึ่งทำหน้าที่คัดเลือกผู้จะได้รับการพักการลงโทษให้แก่คณะกรรมการพักการลงโทษเพื่อ พิจารณาประกอบด้วย

- (1) ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้อำนวยการทัณฑสถาน
- (2) ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
- (3) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (4) เจ้าพนักงานเรือนจำหรือทัณฑสถานอีก 2 คน

(3) ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษ

ขั้นตอนในการดำเนินการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุของประเทศไทยนั้นเป็นอำนาจของกรมราชทัณฑ์ โดยจะมีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1. ขั้นตอนในชั้นเรือนจำและทัณฑสถาน 2. ขั้นตอนคณะกรรมการพักการลงโทษซึ่งมีการ ดำเนินการดังนี้คือ

1. ขั้นตอนในชั้นเรือนจำ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้จะเริ่มจากเจ้าหน้าที่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานจะเป็นผู้ ดำเนินการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดและสูงอายุคุณสมบัติและอยู่ใน หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยประมวลข้อมูลและจัดทำบัญชีเสนอคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาด ที่ประกอบไปด้วย 1. ผู้บัญชาการเรือนจำ 2. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ 3. ผู้แทนสำนักงานป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด 4. เจ้าพนักงานเรือนจำอีก 2 คน โดยคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดจะ รวบรวมรายชื่อนักโทษที่คัดเลือกแล้วเสนอไปยังกรมราชทัณฑ์

2. ขั้นตอนในชั้นกรมราชทัณฑ์

ขั้นตอนในชั้นการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์เมื่อได้รายชื่อนักโทษเด็ดขาดที่ผ่านการ คัดเลือกจากเรือนจำทั่วประเทศแล้วรายชื่อนั้นจะถูกส่งมายังกรมราชทัณฑ์ส่วนกลางโดยจะมี คณะกรรมการ 2 ชุดซึ่งได้แก่คณะกรรมการกลั่นกรองพักการลงโทษคณะกรรมการพักการลงโทษ ค่อยพิจารณาให้ความเห็นชอบการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษที่เด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุอีกทีโดยคณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษจะประกอบไปด้วยคือรองอธิบดี

กรมราชทัณฑ์ฝ่ายปฏิบัติการ ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพฤตินิสัย ผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์ ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้อำนวยการส่วนจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษซึ่งเมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองในการพักการลงโทษพิจารณาถ่วงดุลรายชื่อนักโทษจากคณะกรรมการจะคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดแล้วรายชื่อนั้นจะถูกส่งมายังคณะกรรมการพักการลงโทษซึ่งประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงยุติธรรม รองปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบดีกรมคุมประพฤติ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการผู้แทนกรมสุขภาพจิตผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษให้ความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง จากนั้นรายชื่อนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุจะถูกเสนอรายชื่อไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นชอบให้มีการพักการลงโทษกรณีพิเศษเป็นขั้นตอนสุดท้าย

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นชอบให้มีการพักการลงโทษกรณีพิเศษแล้วก็จะมีการแจ้งไปยังเรือนจำหรือทัณฑสถานของนักโทษมีการจัดเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการพักการลงโทษกรณีพิเศษและประชุมให้ผู้ต้องขังทราบเพื่อเตรียมการปล่อยตัวนักโทษ โดยจะมีการประสานกับสำนักงานคุมประพฤติพนักงานฝ่ายปกครองหัวหน้าสถานีตำรวจและกรมราชทัณฑ์ โดยช่วงระยะเวลาที่พักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษผู้นั้นก็จะถูกคุมประพฤติโดยมีเจ้าพนักงานคุมประพฤติว่ามีการกระทำผิดเงื่อนไขหรือไม่

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษในกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการหรือสูงอายุในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นกฎหมายได้กำหนดให้คณะกรรมการพักการลงโทษและศาลได้มีอำนาจพิจารณาพักการลงโทษเป็นการใช้อำนาจทั้งในส่วนของผู้บริหารและตุลาการ ในส่วนประเทศฝรั่งเศสนั้นมิได้ให้อำนาจกรมราชทัณฑ์เป็นผู้มีสิทธิอนุมัติให้มีการพักการลงโทษแต่กำหนดให้เป็นอำนาจขององค์กรศาลซึ่งจะเป็นผู้พิจารณา พักการลงโทษเพราะสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีความเห็นว่าเมื่ออำนาจในการลงโทษเป็นขององค์กรศาล ศาลเท่านั้นมีสิทธิในการพักการลงโทษ ในส่วนของประเทศไทยนั้นกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารคือกรมราชทัณฑ์ โดยการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุนั้นอำนาจในการให้ความเห็นชอบในการพักการลงโทษนั้นได้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้อนุมัติเป็นขั้นตอนสุดท้ายให้พักการลงโทษแต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพักการลงโทษเสียก่อน

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุในประเทศไทย

จากการศึกษาถึงกฎหมายการพักการลงโทษของต่างประเทศและประเทศไทยการพักการลงโทษในกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยพิการและสูงอายุนั้นพบว่ายังมีปัญหาในหลักเกณฑ์บางอย่างอยู่ซึ่งมีดังนี้

จากการที่การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือสูงอายุของประเทศไทยนั้นเน้นการดำเนินการ โครงการจะเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลกระทรวงยุติธรรม โดยกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ดำเนินการ โดยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้อนุมัติพักการลงโทษกรณีพิเศษโดยมีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษโดยมีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไปโดยมีการกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์บังคับใช้และมีระยะเวลาสิ้นสุดแต่ละโครงการหรือใช้บังคับได้ช่วงใดช่วงหนึ่ง ส่งผลให้นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้จะมีเฉพาะกลุ่มเท่านั้น เกิดความไม่เป็นธรรม ไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้นักโทษเด็ดขาดได้รับประโยชน์กลุ่มหนึ่งและอีกกลุ่มจะไม่ได้รับประโยชน์ซึ่งจะทำให้ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้เป็นนักโทษเฉพาะกลุ่มในช่วงระยะเวลาของโครงการนี้เท่านั้นเนื่องจากการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดไม่มีการบัญญัติไว้เป็นกฎหมายแต่อย่างใด

การพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป ไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอรับการพักการลงโทษ แต่เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ จะเป็นผู้สำรวจรายชื่อของผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์การพักการลงโทษแล้วดำเนินการตรวจสอบจัดรวบรวม ข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่างต่างเสนอต่อคณะกรรมการพักการลงโทษของเรือนจำพิจารณา เสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อขอความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง จากนั้นจึงเสนอมายังกรมราชทัณฑ์ โดยมีคณะกรรมการพักการลงโทษของส่วนกลางกรมราชทัณฑ์พิจารณากลับกลองเพื่อขออนุมัติการพักการลงโทษต่ออธิบดีกรมราชทัณฑ์ต่อไป ซึ่งเมื่อประเทศไทยกำหนดให้ตัวนักโทษเองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถยื่นคำร้องขอการพักการลงโทษได้เองนั้นเพราะไม่ใช่สิทธิของนักโทษแต่ถือเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งเท่านั้น ทำให้จำนวนนักโทษที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษมีอัตราที่น้อยมากการดำเนินการต่างต่างขึ้นอยู่กับรัฐฝ่ายเดียว เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศสที่กำหนดให้การพักการลงโทษในกรณีที่นักโทษเจ็บป่วยร้ายแรง พิการ สูงอายุ เป็นสิทธิของนักโทษที่จะยื่นคำร้องขอพักการลงโทษได้เอง โดยนอกจากนี้ยัง

กำหนดให้แพทย์ผู้ดูแลเบื้องต้นของผู้ต้องขัง สมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องขัง ในเรือนจำ หน่วยงานหรือบุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวในนามของผู้ต้องขัง

ในส่วนของหลักเกณฑ์ทั่วไปของนักโทษกลุ่มเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดและสูงอายุดตามประกาศกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปของนักโทษตามที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้วใน ส่วนของคุณสมบัติเฉพาะนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิกัดและสูงอายุมิคุณสมบัติบางประการดังนี้

กรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงตามประกาศกรมราชทัณฑ์ให้คณะกรรมการพักการลงโทษพิจารณา”โดยคำนึงถึงอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดและอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงแก่ความตายเช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สามหรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือ ภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิด ความพิการแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ”ซึ่งนั่นก็คือตัวนักโทษต้องมีระยะอันตรายใกล้ถึงแก่ ชีวิตและไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

กรณีนักโทษมีความพิการตามประกาศกรมราชทัณฑ์ได้ระบุว่า”ต้องเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังจากการกระทำผิดในคดีที่ ต้องโทษอยู่ในเรือนจำแสดงว่ากฎหมายถือเอาเกณฑ์ ความพิการที่นอกจะเข้าหลักเกณฑ์ของความพิการแล้วยังถือเอาความพิการที่ต้องปรากฏภายหลัง ถูกจองจำด้วยซึ่งตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ได้ถือเอาความพิการ ภายหลังถูกจำคุกเป็นสำคัญเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ของไทย โดยผู้เขียนเห็นว่าเป็นข้อจำกัดที่ สร้างเงื่อนไขในการพิจารณาว่านักโทษมีความพิการก่อนหรือหลังเข้าในเรือนจำดังนั้นเห็นควรว่า ความพิการที่เกิดขึ้นไม่ควรพิจารณาว่าเป็นความพิการภายหลังหรือไม่ควรพิจารณาจากสภาพ ร่างกายจิตใจของนักโทษเป็นสำคัญ

ในกรณีนักโทษสูงอายุในส่วนหลักเกณฑ์การกำหนดอายุของนักโทษนั้นตามหลักเกณฑ์ ของประกาศกรมราชทัณฑ์นักโทษต้องมีอายุ 70ปีและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือ ตัวเองได้น้อยขึ้นไปซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ต้องขังสูงอายุในสหรัฐอเมริกาของ มลรัฐแคลิฟอร์เนียนั้นจะใช้เกณฑ์อายุตั้งแต่60ปีขึ้นไปถึงมีคุณสมบัติได้รับการพักการลงโทษแต่ ทั้งนี้การกำหนดเกณฑ์ของผู้ต้องขังสูงอายุในมลรัฐหลายมลรัฐในอเมริกาจะมีความแตกต่างกัน ออกไปไปเช่น รัฐนอร์ทแคโรไลนา รัฐเวอร์จิเนียจะใช้เกณฑ์แบ่งอายุตั้งแต่50ปีขึ้นไปบางมลรัฐใช้ เกณฑ์อายุตั้งแต่60ปีขึ้นไปด้วยเช่น ในมลรัฐฟลอริดาเป็นต้นซึ่งผู้ต้องขังสูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้ กระทำผิดร้ายแรงที่มีอัตราโทษจำคุกเป็นเวลานานจนกระทั่งพ้นวัย 60ปีขึ้นไป ส่วนผู้ที่ถูก พิพากษาให้ต้องโทษจำคุกในขณะที่มีอายุ60ปีขึ้นไปนั้นมีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นส่วนในมลรัฐเมรี แลนด์ เวอร์จิเนีย และวิสคอนซินมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพร่างกายและ

การรักษาพยาบาลไว้เป็นเงื่อนไขในการได้รับการพิจารณาให้ได้รับการปล่อยตัวผู้สูงอายุ และได้กำหนดช่วงอายุและระยะเวลาการจำคุกขั้นต่ำไว้แทนเช่นในมลรัฐแมริแลนด์ ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวจะมีอายุ 65 ปีและได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี ส่วนในมลรัฐเวอร์จิเนียและวิสคอนซิน กำหนดให้เฉพาะผู้ต้องขังที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปซึ่งต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือผู้ต้องขังที่มีอายุ 60-40 ปีซึ่งได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปีเท่านั้นที่จะมีสิทธิยื่นเรื่องขอให้ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดดังนี้จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ในการปล่อยตัวผู้ต้องขังสูงอายุของประเทศสหรัฐอเมริกาจะแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดอายุของนักโทษที่แตกต่างกันแต่ก็จะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญกับการปล่อยตัวผู้ต้องขังสูงอายุออกจากเรือนจำเป็นจำนวนมาก²

4.3 หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุในประเทศไทย

จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาเปรียบเทียบการพักการลงโทษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุในประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศสแล้วแต่มีการพักการลงโทษแก่ผู้ต้องขังกลุ่มนี้โดยมีหลักเกณฑ์ที่ต่างกันออกไปแต่สิ่งสำคัญคือการปลดปล่อยนักโทษเหล่านี้ออกไปสู่สังคมก่อนกำหนดก็เพื่อให้ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยพิการและสูงอายุได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในด้านการดูแลรักษาและกลับไปฟื้นฟูสภาพร่างกายอันเนื่องมาจากสภาพร่างกายของนักโทษไม่เหมาะแก่การจองจำ

การพักการลงโทษในประเทศไทยนั้นถือเป็นมาตรการหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของสำนักปฏิฐานนิยม(positive school)และแนวคิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้ชุมชน ในการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้งหนึ่งบุคคลที่เป็นผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยพิการสูงอายุเป็นภาระเรือนจำส่งผลให้งบประมาณที่ใช้ในการดูแลนักโทษกลุ่มนี้สูงมากจึงควรปลดปล่อยบุคคลเหล่านี้ออกไปจากเรือนจำเพื่อให้ นักโทษเด็ดขาดได้กลับออกไปสู่สังคมโดยมีสังคมเป็นผู้แก้ไขฟื้นฟู ดังนั้นเพื่อให้การพักการลงโทษกรณีพิเศษสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเหมาะสมตามหลักมนุษยธรรมบุคคลที่เกี่ยวข้องจึงควร

ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์กฎหมายไทยได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าการพักการลงโทษเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ซึ่งจากกรณีนี้ก่อให้เกิดผลที่แตกต่างคือในประเทศที่กำหนดให้นักโทษขอขึ้น

²From It's About Time Aging Prisoner, Increasing Cots, and Geriatric Release, by Tina Chiu, 2010 (April), Vera Institute of Justice. (อ้างใน สุวิมล ทองส่องแสง, มาตรการแทนการบังคับโทษจำคุกผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทย, วิทยานพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2558, น.88)

เรื่องเสนอการพักการลงโทษได้ทำให้ผู้ได้รับการพักการลงโทษมีเป็นจำนวนมากดังนั้นหากกำหนดให้เป็นสิทธิของนักโทษเองจะทำให้เกิดความเสมอภาคมากขึ้นการพักการลงโทษกรณีนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรงพิการสูงอายุจึงควรให้ตัวนักโทษมีสิทธิยื่นเรื่องเสนอขอพักการลงโทษได้นอกจากนี้ให้บุคคลในครอบครัวของนักโทษเองบุคคลที่จะรับอุปการะนักโทษจะทำให้หรือบุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตและอำนาจดังกล่าวในนามของผู้ต้องขังหรือบุคคลที่นักโทษร้องขอมิสิทธิขอยื่นการพักการลงโทษได้จึงสมควรกำหนดให้ตัวนักโทษเองบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักโทษทนายความสามารถใช้สิทธิการพักการลงโทษได้แพทย์ในเรือนจำที่ประจำการในเรือนจำหรือทัณฑสถานนั้นควรมีอำนาจในการเขียนรายงานเสนอการพักการลงโทษได้โดยหากพบว่านักโทษรายใดมีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์การพักการลงโทษให้เขียนรายงานแสดงอาการของนักโทษผู้นั้นเพื่อเสนอการพักการลงโทษได้จากเรือนจำ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอำนาจในการอนุมัติการพักการลงโทษกรณีพิเศษเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพักการลงโทษก่อน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 14(พ.ศ.2553)ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479ประกอบกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 76 มีใจความตอนหนึ่งว่า

“ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการพักการลงโทษ มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบการพักการลงโทษ”

ดังนั้นหากคณะกรรมการพักการลงโทษมีความเห็นไม่ให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษอันเนื่องมาจากการพิจารณาของคณะกรรมการพักการลงโทษ หรือคณะกรรมการกลั่นกรองพักการลงโทษปฏิเสธการพักการลงโทษนั้นควรจะต้องมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้นักโทษทราบเหตุแห่งการปฏิเสธและให้ตัวนักโทษเองสามารถยื่นอุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการเพื่อขอพิจารณาการพักการลงโทษใหม่ได้เพราะในปัจจุบันคณะกรรมการกลั่นกรองพักการลงโทษและคณะกรรมการพักการลงโทษส่วนใหญ่ล้วนประกอบไปด้วยข้าราชการระดับสูงที่มีความเชี่ยวชาญในด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาก็ตามแต่ก็เป็นการพิจารณาที่คล้ายกันดังนั้นเพื่อเป็นหลักประกันความอิสระของการพิจารณาและให้เกิดความเป็นธรรมต่อนักโทษจึงควรให้นักโทษสามารถยื่นเรื่องอุทธรณ์ขอพิจารณาไปยังคณะกรรมการเพื่อขอพิจารณาพักการลงโทษใหม่ได้ โดยคณะกรรมการต้องเป็นคณะกรรมการชุดใหม่เพื่อเป็นหลักประกันอิสระในการพิจารณาโดยอาจแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นอื่นเช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อพิจารณาการยื่นอุทธรณ์ของนักโทษ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การพักการลงโทษกรณีพิเศษเป็นการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและนักโทษสูงอายุได้รับการพักการลงโทษเป็นกรณีพิเศษ โดยมีการ ประกาศเป็นโครงการของกรมราชทัณฑ์กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาด เข้าโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษโดยเจ้าหน้าที่ในเรือนจำจะทำการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่มีคุณสมบัติและอยู่ในหลักเกณฑ์โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดใน ชั้นเรือนจำโดยคุณสมบัติทั่วไปคือนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและนักโทษสูงอายุต้องเป็นนักโทษ เด็ดขาดชั้นดีขึ้นไป ต้องได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายหรือไม่น้อย กว่าสิบปี ในกรณีนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงจะต้องมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งไม่สามารถรักษา ให้หายขาดและอาการอยู่ในระยะอันตรายใกล้ถึงแก่ความตาย เช่น ไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอาจเป็น อันตรายถึงแก่ชีวิต นักโทษที่พิการจะต้องมีความบกพร่องทางการเห็นทางการเคลื่อนไหวทางจิตใจ หรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญา ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นภาวะให้ผู้อื่นดูแล และเป็นความพิการที่ปรากฏขึ้นภายหลังการกระทำผิดในคดีที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำนักโทษเด็ดขาดที่ สูงอายุต้องมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไปและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยได้น้อย

จากคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ข้างต้นจึงถือได้ว่านักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและ สูงอายุกลุ่มนี้มีความบกพร่องในด้านร่างกาย จิตใจ และอายุ การคุมขังนักโทษต่อไปไม่เกิดประโยชน์ อันใดต่อทางเรือนจำที่ต้องแบกรับภาระเหล่านี้ไว้ดังนั้น การปลดปล่อยนักโทษเหล่านี้ไปก่อนครบ กำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาลโดยการพักการลงโทษกรณีพิเศษจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจาก สักยภาพทางร่างกายของนักโทษกลุ่มนี้ไม่สามารถเอื้อต่อการกระทำผิดซ้ำอีก

แต่จากการศึกษาพบว่านักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษเจ็บป่วยร้ายแรง พิการและสูงอายุในประนะเทศไทยอัตราที่ต่ำมาก จึงเห็นได้ว่าการดำเนินงานนี้ยังไม่แพร่หลาย เท่าที่ควร อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติบางประการที่ไม่เอื้อกับการปล่อยตัวนักโทษสมควรมี

หลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษแก่นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด สูงอายุที่เหมาะสมและเอื้อต่อการปล่อยผู้ต้องขังมากขึ้น

5.1 บทสรุป

เมื่อได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายและข้อบังคับต่างๆในการพักการลงโทษผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด และสูงอายุของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฝรั่งเศสพบว่ากฎหมายหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่กำหนดไว้นั้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งบางหลักการมีข้อกำหนดไว้ไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด สูงอายุ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าทำให้เกิดปัญหาหลายประการ โดยพอจะสรุปได้จากรายละเอียดบทก่อนหน้าที่ได้กล่าวมา ดังนี้

1. การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด หรือสูงอายุของประเทศไทย การดำเนินการ โครงการจะเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ดำเนินการ โดยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้อนุมัติพักการลงโทษกรณีพิเศษ โดยมีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง หรือพิกัด หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป โดยมีการกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์เท่านั้นที่บังคับใช้เป็นครั้งคราว ส่งผลให้นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการพักการลงโทษกรณีพิเศษนี้จะมีเฉพาะกลุ่มเท่านั้น เกิดความไม่เป็นธรรม ไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้นักโทษเด็ดขาดได้รับประโยชน์กลุ่มหนึ่งและอีกกลุ่มจะไม่ได้รับประโยชน์ซึ่งจะทำให้ให้นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้เป็นนักโทษเฉพาะกลุ่มในช่วงระยะเวลาของโครงการนี้เท่านั้น

2. นักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด หรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป ไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอพักการลงโทษ แต่เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ จะเป็นผู้สำรวจรายชื่อของผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์การพักการลงโทษแล้วดำเนินการตรวจสอบจัดรวบรวม ข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่างต่าง เสนอต่อคณะกรรมการพักการลงโทษของเรือนจำพิจารณา เสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อขอความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง จากนั้นจึงเสนอมายังกรมราชทัณฑ์ โดยมีคณะกรรมการพักการลงโทษของส่วนกลางกรมราชทัณฑ์พิจารณากลับกรองเพื่อขออนุมัติการพักการลงโทษต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมต่อไป ซึ่งเมื่อประเทศไทยกำหนดให้ตัวนักโทษเองหรือสามารถยื่นคำร้องขอการพักการลงโทษได้เองนั้น ทำให้จำนวนนักโทษที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษมีอัตราที่น้อยมาก การดำเนินการต่างต่างขึ้นอยู่กับรัฐฝ่ายเดียว เปรียบเทียบกับมลรัฐแคลิฟอร์เนียและ ประเทศฝรั่งเศสที่กำหนดให้การพักการลงโทษในกรณีที่นักโทษเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัด สูงอายุ เป็นสิทธิของนักโทษที่จะ

ยื่นคำร้องขอพักการลงโทษได้เอง โดยนอกจากนี้ยังกำหนดให้แพทย์ผู้ดูแลเบื้องต้นของผู้ต้องขังสามารถเขียนเสนอรายงานการพักการลงโทษได้

3. ในกรณีนักโทษที่เป็นบุคคลที่มีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงการพิจารณาจะพิจารณาจากอาการเจ็บป่วยของนักโทษ ซึ่งป่วยด้วยโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้และอาการอยู่ในระยะอันตราย อาจถึงแก่ความตาย เช่นต้องเป็นโรคไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็งระยะที่สาม หรือระยะที่สี่ โรคเอดส์หรือภูมิคุ้มกันบกพร่องระยะมีโรคแทรกซ้อนแสดงอาการร้ายแรงอันอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือก่อให้เกิดความพิการ นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีความพิการนั้นจะต้องมีความบกพร่องทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหวทางจิตหรือพฤติกรรม หรือทางสติปัญญาส่งผลให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยความพิการทางการเห็นจะต้องตาบอดทั้งสองข้าง ความพิการทางการเคลื่อนไหวนั้นกำหนดให้แขนขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อมือขึ้นไป ขาขาทั้งสองข้างตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นไป หรืออัมพาตครึ่งท่อนล่างหรือครึ่งซีก หรืออัมพาตทั้งตัวทั้งแขนและขาความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง มีอาการผิดปกติกลุ่มโรคสมองเสื่อมกลุ่มโรคที่มีอาการทางจิตผิดปกติทางสมองหรือโรคทางกาย กลุ่มโรคจิตเภท กลุ่มโรคผิดปกติทางอารมณ์และมีอาการทางจิต เมื่อได้รับการรักษาอย่างเต็มที่ซึ่งยังมีอาการคงที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มีพฤติกรรมรบกวนความสงบของผู้อื่น และในกรณีนักโทษเด็ดขาด ที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากมีอายุ 70 ปีขึ้นไปนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์คือเป็นนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไปไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือช่วยเหลือตัวเองได้น้อย มีโทษเหลือจำต่อไม่เกิน 10 ปี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติของนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิจารณาและสูงอายุที่จะได้รับการพักการลงโทษกรณีพิเศษของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศสที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อนโดยกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียในส่วนของนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรงนั้นจะไม่คำนึงถึงชนิดของโรคที่เป็นว่าต้องเจ็บป่วยร้ายแรงด้วยโรคชนิดใดเพียงแต่หากนักโทษในเรือนจำต้องพบกับการทนทุกข์ทรมานทางกายอย่างที่สุดหรือโรคที่ทำให้ร่างกายของผู้ต้องขังเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรืออาจเสียชีวิตใน 6 เดือน นักโทษเหล่านั้นหรือแพทย์ที่ได้วินิจฉัยอาการเจ็บป่วยร้ายแรงของนักโทษขอร้องการพักการลงโทษและเสนอการพักการลงโทษได้ได้ส่วนกฎหมายสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นนักโทษต้องแสดงให้เห็นว่าสภาพร่างกายของนักโทษผู้นั้นไม่อาจถูกจำคุกได้อย่างถาวร

เมื่อพิจารณาถึงการพักการลงโทษกรณีพิเศษสิ่งที่จะต้องคำนึงคือการที่นักโทษจะได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักมนุษยธรรมได้มีโอกาสใช้ชีวิตในบั้นปลายกับครอบครัวและได้รับการปฏิบัติที่

เหมาะสมผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะในหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วย ร้ายแรง พิการ และสูงอายุดังนี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการและนักโทษสูงอายุในประเทศไทยมีการออกเป็นประกาศจากกรมราชทัณฑ์กำหนดขึ้นเป็นหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษบังคับใช้ในแต่ละคราวไปตั้งนั้นเห็นควรให้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์การพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงพิการและสูงอายุ บังคับใช้เป็นกฎหมายถาวรแทนการออกเป็นประกาศกรมราชทัณฑ์เป็นครั้งคราวโดยกำหนดค่านิยมของนักโทษทั้งสามกลุ่มขึ้นมาดังนี้

1.1 นักโทษเด็ดขาดที่เจ็บป่วยร้ายแรงให้หมายความถึง นักโทษซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุก ภายหลังจากพิพากษาถึงที่สุดที่ป่วยเป็นโรคร้ายแรงหรือมีอาการอยู่ในระยะอันตรายอาจถึงขั้นเสียชีวิตซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดถึงแม้จะได้รับการรักษาที่ไม่อาจทำให้สุขภาพกลับเป็นปกติดั้งเดิม

1.2 นักโทษเด็ดขาดที่พิการให้หมายความถึง นักโทษซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังจากพิพากษาถึงที่สุดที่มีสภาพร่างกายหรือจิตใจบกพร่องไม่เหมาะสมกับการจำคุกซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจนั้นต้องเป็นความบกพร่องที่ไม่สามารถรักษาให้กลับเป็นสภาพปกติดั้งเดิมได้”

โดยความพิการนั้นได้แก่ความพิการทางการเห็น ทางการเคลื่อนไหว ทางจิตใจหรือพฤติกรรม ทางสติปัญญาเป็นต้น

1.3 นักโทษเด็ดขาดที่สูงอายุ ให้หมายความถึง นักโทษซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังจากพิพากษาถึงที่สุดที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตนเองได้น้อย

2. สิทธิของนักโทษในการพักการลงโทษกรณีพิเศษนักโทษเด็ดขาดเจ็บป่วยร้ายแรง พิการ สูงอายุนี้ควรเป็นสิทธิของนักโทษเองที่จะสามารถยื่นเรื่องเสนอขอพักการลงโทษกรณีพิเศษต่อเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ได้นอกจากนี้ในกรณีนักโทษที่เจ็บป่วยร้ายแรง พิการ สูงอายุในเรือนจำควรให้แพทย์ที่ประจำการในเรือนจำหรือทัณฑสถานสามารถเขียนรายงานเกี่ยวกับตัวนักโทษที่เจ็บป่วยรุนแรง พิการสูงอายุเสนอต่อเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เพื่อเสนอขอพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษได้เมื่อแพทย์ได้วินิจฉัยแล้วว่านักโทษมีการเจ็บป่วยร้ายแรง พิการหรือสูงอายุตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้

3. การยื่นอุทธรณ์ในกรณีนักโทษโดนปฏิเสธการขอพักการลงโทษไม่ว่าในขั้นตอนใดนอกจากจะมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้นักโทษทราบเหตุผลแล้วควรรอให้นักโทษมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ให้มีการพิจารณาการพักการลงโทษใหม่ได้โดยยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาที่ไม่เป็นคณะกรรมการชุดเดิมที่มีอำนาจในการพักการลงโทษต่อกรมราชทัณฑ์ได้โดย คณะกรรมการต้องเป็นคณะกรรมการชุดใหม่เพื่อเป็นหลักประกันอิสระในการพิจารณาโดยอาจแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นอื่นเช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น มีอำนาจพิจารณาการยื่นอุทธรณ์ของนักโทษโดยเฉพาะ



บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมล พลวัน. กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อนักโทษนอกเรือนจำ. เอกสารการสอนชุดวิชา 33434 หน่วยที่ 11 กฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ Laws Related To Corrections มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

กรมราชทัณฑ์ 2525. ประวัติความเป็นมากรมราชทัณฑ์กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2525.

ธานี วรภัทร์. กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก, กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2558.

นัทธี จิตสว่าง. การราชทัณฑ์ในชุมชน (เอกสาร 2526).

นัทธี จิตสว่าง. หลักทัณฑ์วิทยา. กรมราชทัณฑ์, มปป

นัทธี จิตสว่าง. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องคดีสันศาลนักโทษล้นคุกปัญหาจุกอก กระบวนการยุติธรรมไทย(Diversion of Cases and Offender),”สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย(Thailand Institute of Justice) กรุงเทพมหานคร, 2558.

นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. การคุมประพฤติและการพักการลงโทษ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติ 2532

เนติพันธ์ บุญมา. “บทบาทของศาลในการพักการลงโทษ:กรณีศึกษาเปรียบเทียบไทยกับสหรัฐอเมริกา”วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ปกรณ์ มณีปกรณ์. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ เอ็น จี การพิมพ์ จำกัด , 2549.

ปกป้อง ศรีสนิท การปรับใช้โทษให้เหมาะสมกับนักโทษแต่ละคน. บทบัณฑิตยเล่มที่ 63 ตอน 2 มิถุนายน 2550.

ปฐมมาดี ตัวแบบการพักการลงโทษที่เหมาะสมกับประเทศไทย (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)

ประกาศกรมราชทัณฑ์ เรื่องหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดเข้าโครงการพักการลงโทษกรณีมีเหตุพิเศษเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง พิกัดหรือมีอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป พ.ศ 2560.

ประเสริฐ เมฆมณี. หลักทัณฑ์วิทยา กรุงเทพมหานคร: บริษัทการพิมพ์, 2526.

พรเลิศ สักดิ์สงวนมัญญ. “อำนาจในการพิจารณาพักการลงโทษ”วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560

มณฑิรา ศิลปะสร.การพักการลงโทษ:ศึกษาเปรียบเทียบในระบบกฎหมาย.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2535.

รติบดี รัชตะเมธากุล.”บทบาทของผู้พิพากษาในการพักการลงโทษ”.(วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,2556.

วิสารพันธุ์และคณะ. กฎหมายอาญา: ภาคบทบัญญัติทั่วไป กรุงเทพมหานคร: หจก. ป. สัมพันธ์
พานิชย์,2525.

สุพจน์ สุโรจน์. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา (เอกสารการสอนชุดวิชา33435หน่วยที่8-15)
กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2551.

สุวิมล ทองส่องแสง,มาตรการแทนการบังคับโทษจำคุกผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทย,วิทยานิพนธ์
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2558.

หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยช. 0706.3/2143 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2560.

หลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและแยกคุมขังการเลื่อนชั้นหรือลดชั้นนักโทษ
เด็ดขาดการลดวันต้องโทษจำคุกและการพักการลงโทษ พ.ศ.2559.

อัจฉริยา ชูคินันท์.อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน),

อุทัย อาทิวา. อัยการฝรั่งเศส.รวบบทความกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส กรุงเทพฯ:ห้าง
หุ้นส่วนจำกัดวีเจพีริ่ง.

อุททิศ แสนโกสีก. หลักกฎหมายอาญา: การลงโทษ.กรุงเทพมหานคร:2515.

ภาษาต่างประเทศ

California Code of Regulation,

California Government Code,

California Penal Code

Code of Criminal Procedure

Christopher L. Blakesley, Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review ,
Volume 39M number 1, Fall 1978.

Cliff Roberson, Dilip K. Das, *An Introduction to Comparative Legal Models of Criminal Justice*,
Second Edition

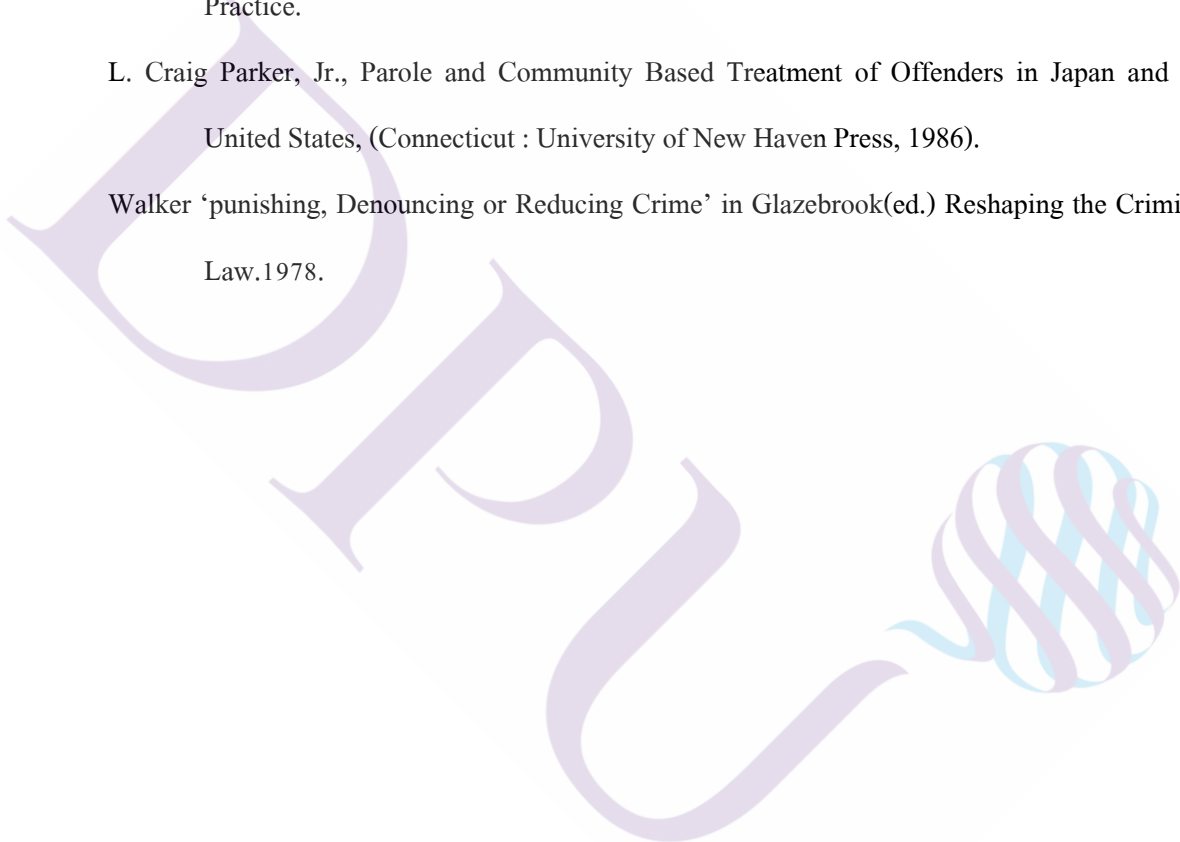
From case of *Gelfmann v. France*, The European Court of Human right (Second section),
Judgment, Strasbourg, 14 December 2004.

Nicola Padfield, Dirk Van Zyl Smit, Frieder Dunkel, *Release from Prison : European Policy and
Practice*.

Nicola Padfield, Dirk Van Zyl Smit, Frieder Dunkel, *Release from Prison : European Policy and
Practice*.

L. Craig Parker, Jr., *Parole and Community Based Treatment of Offenders in Japan and the
United States*, (Connecticut : University of New Haven Press, 1986).

Walker 'punishing, Denouncing or Reducing Crime' in Glazebrook (ed.) *Reshaping the Criminal
Law*. 1978.



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

อัมรัตน์ หอมนาน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2549 นิติศาสตร์บัณฑิต

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ.2554 เนติบัณฑิตไทย สมัย 64 สำนักอบรมศึกษา

กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

พ.ศ.2558 ประกาศนียบัตรวิชาว่าความ รุ่นที่ 42

สำนักอบรมวิชาว่าความแห่งสภาทนายความ

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน ทนายความ

